

**СТРАТЕГІЧНИЙ ПЛАН РОЗВИТКУ
ЛОЗУВАТСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ
НА 2022-2027 РОКИ**

Стратегія була створена
за підтримки «Метінвест»

Проект реалізується Лозуватською
селищною радою спільно з громадською
організацією «Криворізька Фундація
Майбутнього»

Розробником Стратегії
є урбан-бюро Big City Lab

ЗМІСТ

Вступне слово	6	РОЗДІЛ IV. ЦІЛІ, НАПРЯМИ, ЗАВДАННЯ ТА ПРОЄКТИ	62
Методологія розробки стратегії	9	Стратегічна ціль 1. Збільшити обсяг власних податкових надходжень	64
РОЗДІЛ I. ПРОФІЛЬ ГРОМАДИ	12	Умови ведення бізнесу	66
Історія	16	Туризм	74
Економіка	18	Сільське господарство	84
Населення	18	Аеропорт	88
Сільське господарство	23	Стратегічна ціль 2. Підвищити рівень якості життя	92
Туризм	24	Інфраструктура та доброустрій	94
Сфера послуг	26	Освіта	98
Соціальна інфраструктура	27	Охорона здоров'я	106
Освіта	29	Безпека	110
Культура	32	Довкілля	112
Охорона здоров'я	34	Культура	114
Комунальні послуги та доброустрій	36	Спорт та фізична культура	122
Управління громадою	40	Стратегічна ціль 3. Підвищити ефективність владних інституцій громади	128
Бюджет громади	44	Залучення мешканців	130
РОЗДІЛ II. ДУМКА МЕШКАНЦІВ ГРОМАДИ	48	Ефективна сільська рада	134
Методологія опитування	50	Ефективні комунальні підприємства	138
Результати опитування	52	Доступні послуги	140
РОЗДІЛ III. СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ ТА ЦІЛІ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ	54	РОЗДІЛ V. СИСТЕМА ВПРОВАДЖЕННЯ, МОНІТОРИНГУ ТА ОЦІНКИ СТРАТЕГІЇ	142
Обґрунтування стратегічного вибору	56	Додатки	154
Бачення громади	58		
Стратегічні цілі	60		

Віталій Яценко

голова Лозуватської сільської територіальної громади

ШАНОВНІ ЛОЗУВАТЦІ!

Лозуватська сільська територіальна громада утворилася у грудні 2021 року у межах адміністративно-територіальної реформи.

Процес об'єднання супроводжувався різноманітними труднощами, які частково вдалося подолати. Всі разом ми повинні визначити головні напрямки розвитку нашої громади. Ми повинні не просто жити, вирішуючи поточні проблеми, але й мати чіткий план розвитку і рухатися за ним.

Стратегія розвитку Лозуватської сільської територіальної громади, строком на 5 років, має стати дієвим інструментом підвищення конкурентоспроможності території громади. Комплекс заходів, описаний у стратегії, спрямований на досягнення позитивних змін у соціальній та економічній сферах, покращення якості життя кожного мешканця громади, розвиток інфраструктури території громади та зміцнення бізнес середовища, освітнє та культурне зростання, залучення інвестицій, розвиток туризму.

Виконання заходів, які заплановані в Стратегії, вимагає високих темпів економічного розвитку і значної мобілізації бюджетних коштів, тому ми беремо на себе зобов'язання створити необхідні передумови для досягнення поставленої мети. Але якісне виконання заходів можливе, якщо кожен мешканець громади, візьме участь у реалізації передбачених завдань.

У такому разі Стратегія принесе реальну користь нашій громаді і кожному її мешканцю.

Підготовка цього важливого документу відбувалась за участю представників усіх адміністративних одиниць, які увійшли до складу Лозуватської сільської територіальної громади, депутатів, представників місцевих закладів, підприємств та установ, приватних підприємців, громадських активістів, різногалузевих фахівців. Ідеї, розроблені під час засідань робочих груп, лягли в основу стратегії розвитку громади і будуть реалізовуватись до 2027 року.

Бажаю всім наполегливості в зміцненні громади і наснаги в роботі над її соціально-економічним розвитком.

МЕТОДОЛОГІЯ РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ

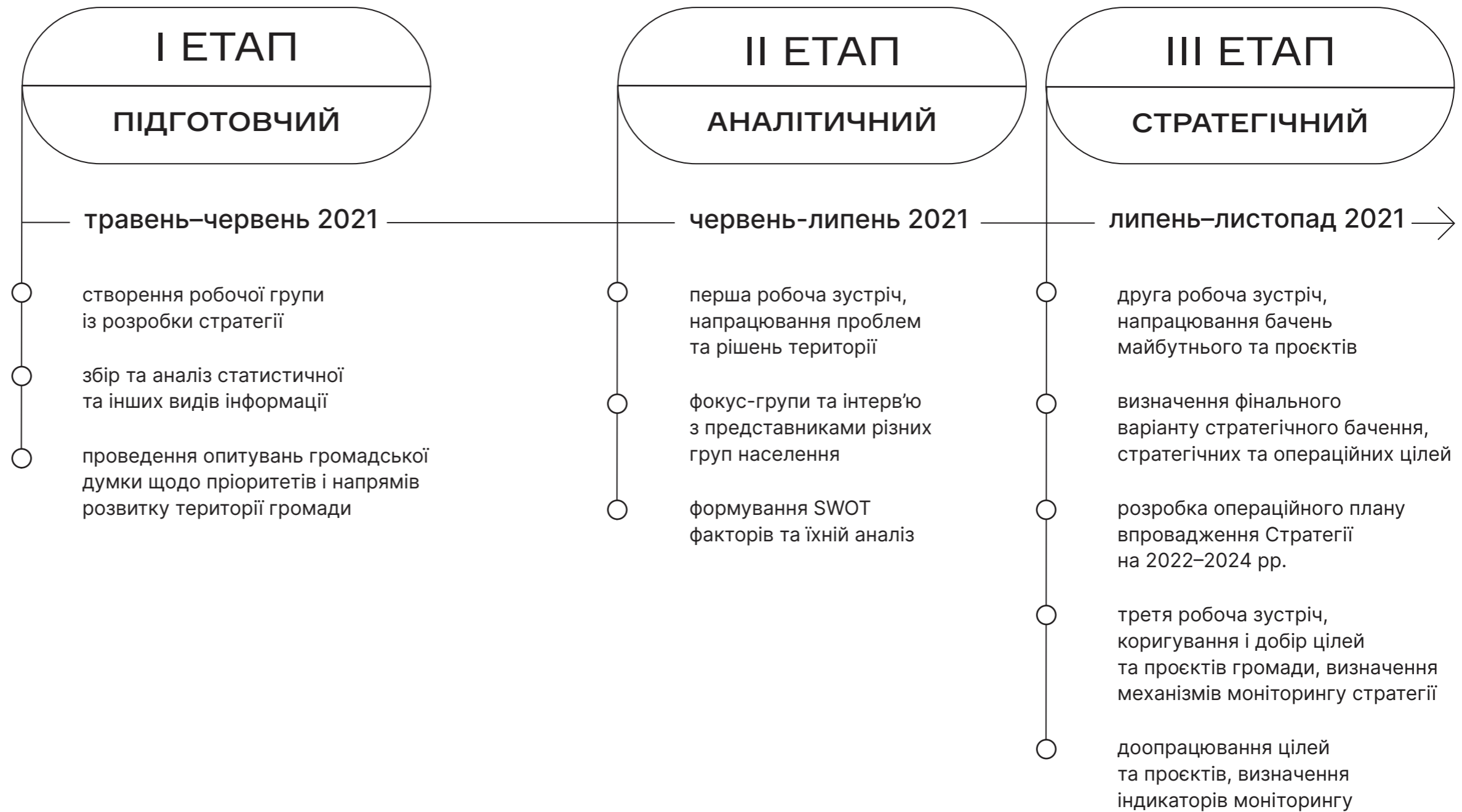
Ключове завдання стратегії розвитку — узгодити, якою мешканці хочуть бачити громаду у 2027 році, зважаючи на поточні можливості та виклики, і як цього досягти.

Такий документ є базою для короткострокових програм та проєктів громади, які не тільки розв'язують точкові проблеми, а й налаштовують на системний розвиток.

Стратегія також сприяє інтеграції окремих населених пунктів громади в процесі її розвитку.

Процес стратегічного планування тривав 6 місяців і складався з таких етапів:

НАСЕЛЕННЯ:
18 087 ОСІБ

ПЛОЩА:
555.7 КМ²

РАЙОН:
**КРИВОРІЗЬКИЙ РАЙОН
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

АДМІНІСТРАТИВНИЙ
ЦЕНТР ГРОМАДИ:
С. ЛОЗУВАТКА

ЗАПЛАНОВАНИЙ БЮДЖЕТ
НА 2021 РІК:
144.8 МЛН ГРН

СКЛАД ГРОМАДИ:**32 НАСЕЛЕНИХ ПУНКТИ**

с. Анастасівка, с. Базарове,
с. Вільне, с. Гейківка,
с. Грузька Григорівка,
с. Грузьке, с. Данилівка,
с. Дружба, с. Зелений Гай,
с. Зелений Луг, с. Іванівка,
с. Іванівка, с. Інгулець,
с. Кривбас, с. Кудашівка,
с. Лозуватка, с. Мар'янівка,
с-ще Мусіївка, с. Надія,
с. Новий Кременчук, с. Новий
Мир, с. Новоганнівка,
с. Новолозуватка, с. Павлівка,
с. Радіонівка, с. Раєво-
Олександрівка, с. Ранній
Ранок, с. Софіївка, с. Тернівка,
смт Христофорівка,
с-ще Червона Поляна,
с. Чкаловка

ПРЕДСТАВНИЦЬКИЙ ОРГАН:

Лозуватська сільська рада
(адреса: вул. Миру, 69,
с. Лозуватка, Криворізький
район, Дніпропетровська
область, Україна, 53020)

ОФІЦІЙНИЙ ВЕБСАЙТ:

lozuvatka.dp.gov.ua/ua

**ОФІЦІЙНІ СТОРІНКИ В
СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ:**

facebook.com/lozuvatka.otg
instagram.com/lozuvatka.otg

ТРАНСПОРТНЕ СПОЛУЧЕННЯ:

Дорога національного
значення Н23
(Кропивницький — Кривий
Ріг — Запоріжжя) проходить
через центр громади

Міжнародна траса Е50 (від
Бресту (Франція) до Дніпра)
— 82 км від центру громади

Відстань до міжнародного
аеропорту «Кривий Ріг» —
9 км від центру громади.
Аеропорт щоденно приймає
рейси з та до Києва. Із
завершенням ремонту
додаткового терміналу
у 2022 році потужність
обслуговування зросте зі
100 до 400 осіб на годину

На території громади
функціонують 3 залізничні
станції — Мусіївка, Гейківка
та Грекувата. Залізнична
станція «Кривий Ріг Головний»
знаходиться за 20 км від
від центру громади

ЕКОНОМІКА:

76% території громади —
землі сільськогосподарського
призначення, тому розвинуте
сільське господарство
— функціонує 86 ТОВ, 82
фермерських господарств та
1879 особистих селянських
господарств (більшість по
вирощуванню зернових
культур). Кількість ФОП —
396, кількість підприємств
— юридичних осіб — 197

ТУРИЗМ:

Христофорівське водосховище
та річка Інгулець на території
громади є привабливими
місцями відпочинку мешканців
Кривого Рогу. У громаді
розташовано понад 50
туристичних баз. Найбільший
готель — замський комплекс
«Боковенька» (с. Інгулець)

ІСТОРИЯ

Лозуватська сільська територіальна громада була утворена у 2020 році шляхом об'єднання 7 сільських та 1 селищної рад Криворізького району Дніпропетровської області.

Історія більшості населених пунктів громади пов'язана з розвитком міста Кривого Рогу, адже вони були створені для забезпечення мешканців Кривого Рогу продуктами харчування та/або для обслуговування видобувних підприємств міста. Деякі населені пункти громади були засновані раніше Кривого Рогу та мають тривалу історію. Найстаріший населений пункт громади та адміністративний центр громади – село Лозуватка.

Слобода Лозуватка була заснована у 1765 році переселенцями з Чернігівської губернії з-під Глухова. Поселення розташовувалось на вигідному для розвитку торгівлі місці — Криворізько-Єлисаветградському тракці. Завдяки цьому в селі було багато крамниць, де торгували сільськогосподарськими продуктами та виробами місцевих кустарів: гончарів, чинбарів, кравців та інших.

У 1788 році в Лозуватці вже налічувалося 83 двори з 353 мешканцями. Селяни займалися хліборобством, а також дрібними промислами. За користування державними землями вони сплачували подушні та чиншові податки, виконували рекрутську повинність.

1816 року Лозуватку переведено на становище військового поселення. Казенною слободою вона знову стала 1857 року. За даними на 1859 рік у селі налічувалось 510 дворових господарств, у яких мешкало 3 436 осіб, відбувалось 3 ярмарки на рік.

1854 року у Лозуватці відкрито першу школу, а у 1873 році засноване земське училище. У 1924 році, пробне видобування графітової руди здійснювалося трестом «Хімвугілля» у балці Суперечній, поблизу с. Лозуватка. У другій половині XIX ст. – поч. XX ст. в селі активно розвивається торівля, а також швидко зростає кількість населення: за 20 років кількість населення села зросла вдвічі з 3938 до 8015 мешканців.

1765

РІК ЗАСНУВАННЯ

132

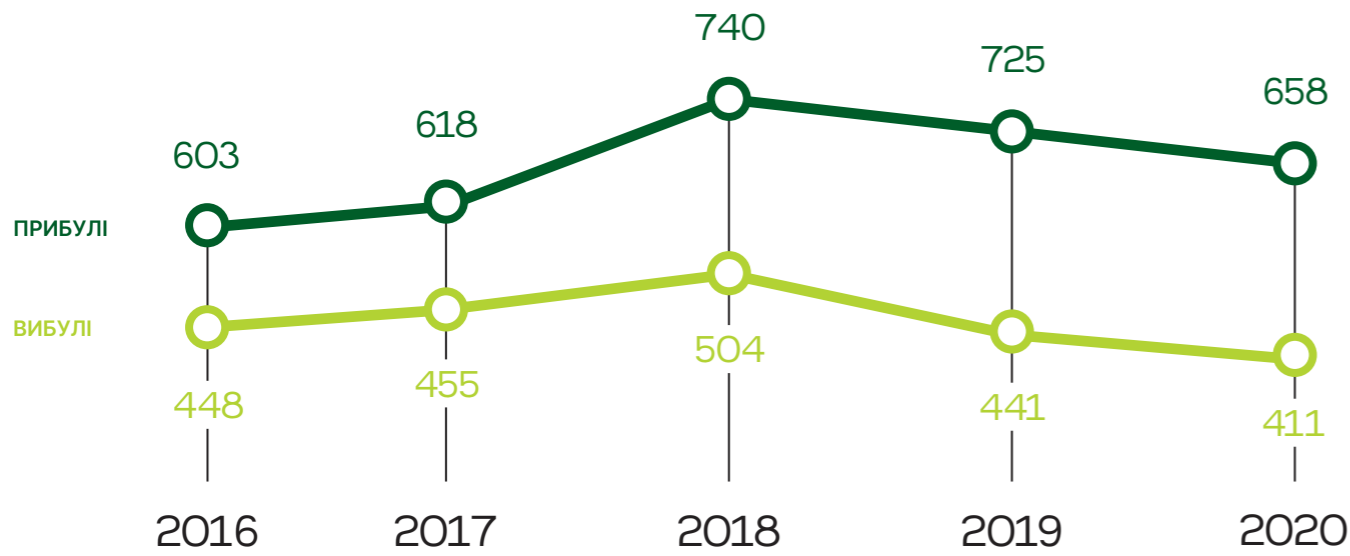
ПАМ'ЯТОК
АРХЕОЛОГІЇ

18

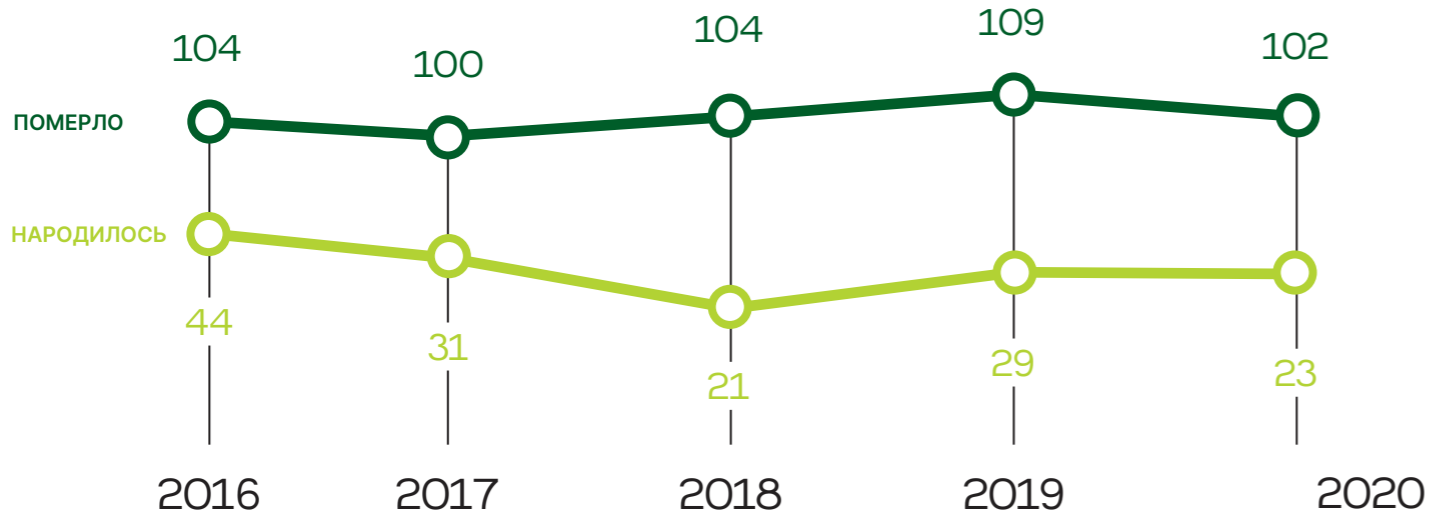
ПАМ'ЯТОК
ІСТОРИЇ

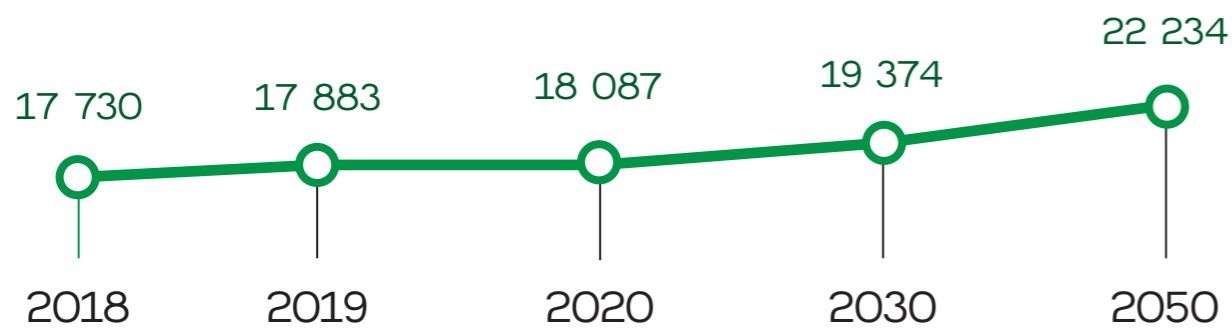

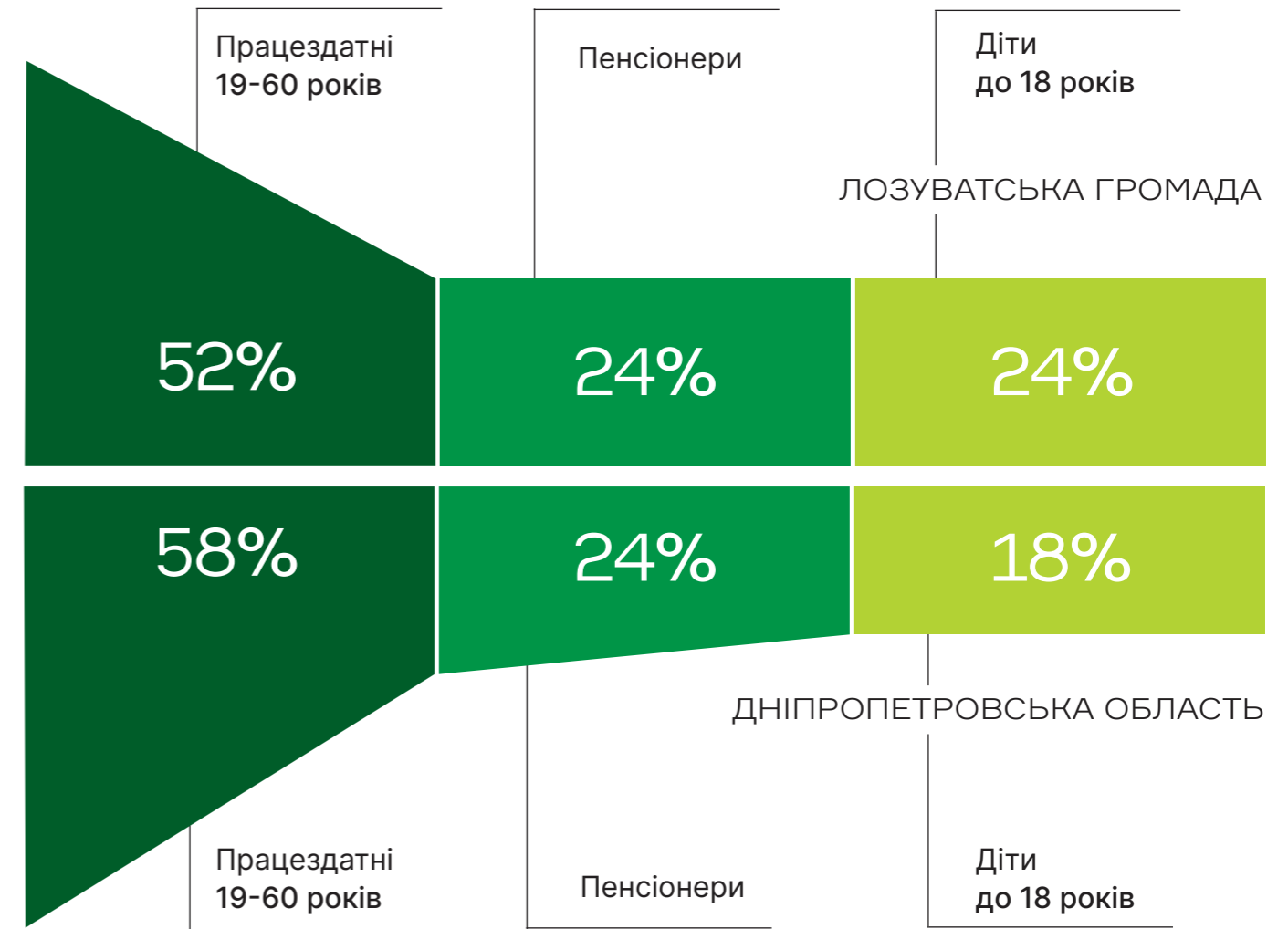
Іл. 2. Рух населення у громаді у 2016–2020 рр.

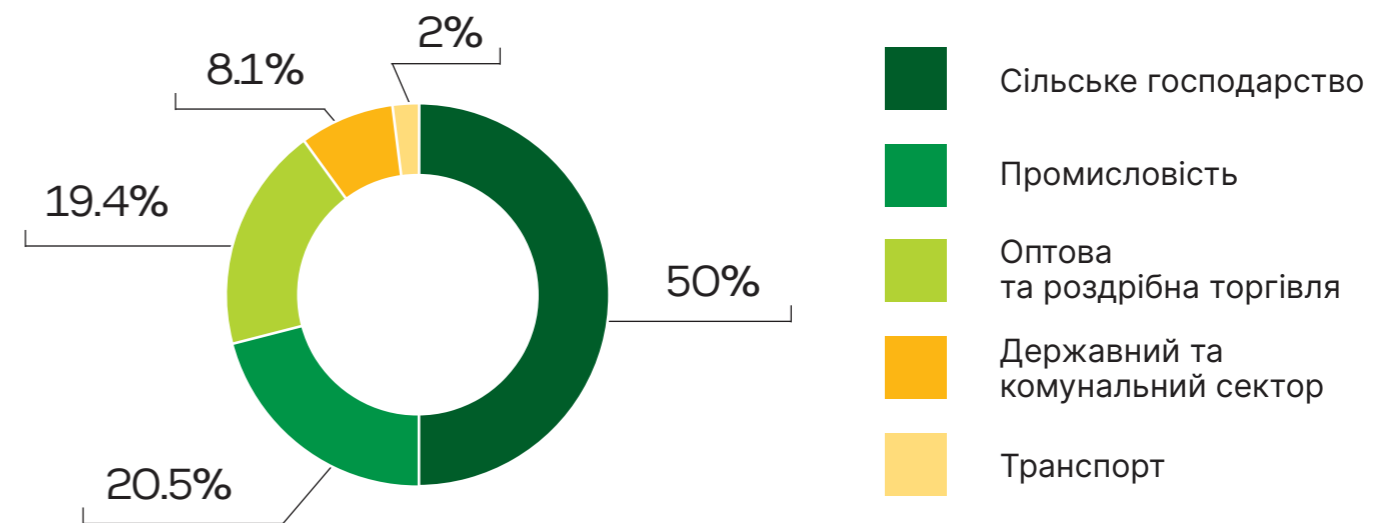
Іл. 3. Темпи природного приросту населення в громаді у 2016–2020 рр.

Іл. 4. Зміна кількості жителів Лозуватської громади у період 2018-2020 роки та прогноз на 2030 та 2050 роки

Іл. 5. Порівняння структури населення Лозуватської громади та Дніпропетровської області

Іл. 6. Зайнятість населення громади за галузями

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Сільське господарство є ключовою галуззю для громади, що підтверджується такими показниками:

- 76% всіх земель — сільськогосподарського призначення
- 50% працездатного населення громади працює у с/г
- 22% надходжень від земельного податку та 7% ПДФО генерує с/г

Найбільші сільськогосподарські підприємства, товариства та фермерські господарства:

- ТОВ «Агрофірма "Христофорівське"»
- ТОВ «Агрофірма "Родина"»
- ТОВ «Новолозуватське»
- СФГ «Антоненко В.П.»
- СФГ «Простір»
- ТОВ «Агрофірма "Зарічний"»
- ТОВ «Набережний»
- ТОВ «Дніпрянка»
- КП СП «Широківське»

Петрівська громада (Кіровоградська обл.)	5.2
Лозуватська громада (Дніпропетровська обл.)	5.2
Софіївська селищна громада (Миколаївська обл.)	4.7

Іл. 7. Порівняння кількості фермерських господарств на 1 тис. населення з сусідніми громадами

Наразі в громаді завершується процес передачі державних земель у комунальну власність. Триває аудит земельних ресурсів та їх нормативно-грошова оцінка.

Близьке розташування до Кривого Рогу підвищує інвестиційну привабливість Лозуватської громади для розвитку харчової промисловості. Ведуться переговори з інвесторами щодо побудови молочного, сирного заводів та олійниці.

- Добувна промисловість
- Рекреація
- Аеропорт
- Олійниця
- Конєферма
- Металургійна промисловість
- Сільське господарство
- Торгівля
- Птахівництво
- Страусина ферма

ТУРИЗМ

Географічне розташування поруч з Кривим Рогом забезпечує з квітня по жовтень постійний потік в громаду відпочивальників до рекреаційних зон поруч з річкою Інгулець у с. Лозуватка, с. Чкалівка, с. Кудашівка, с. Софіївка. Проте туристи зазвичай перебувають у громаді лише 1 день, створюючи невисоку додану вартість.

У громаді сконцентровано близько 50 готелів, туристичних баз та садиб для розміщення відпочивальників. Найбільшими з них є «Боковенька» і «Гуляйполе». Наявна широка мережа розважальних об'єктів: Страусленд (с. Грузьке), кінно-прогулянковий комплекс — ранчо Софія (с. Чкалівка), кінні прогулянки (с. Кудашево). Створений туристичний маршрут «Село моєї мрії», який вийшов у лідери конкурсу туристичних маршрутів Дніпропетровської області.

Серед цікавих історично-культурних пам'яток: храм Святого Миколая, краєзнавчий музей, цілющі джерела в с. Новоганнівка та с. Чкалівка. Найцікавіші місцеві традиції: 3-денне святкування Івана Купала, щедрування, випікання пасок, пиріжків та балабушок.

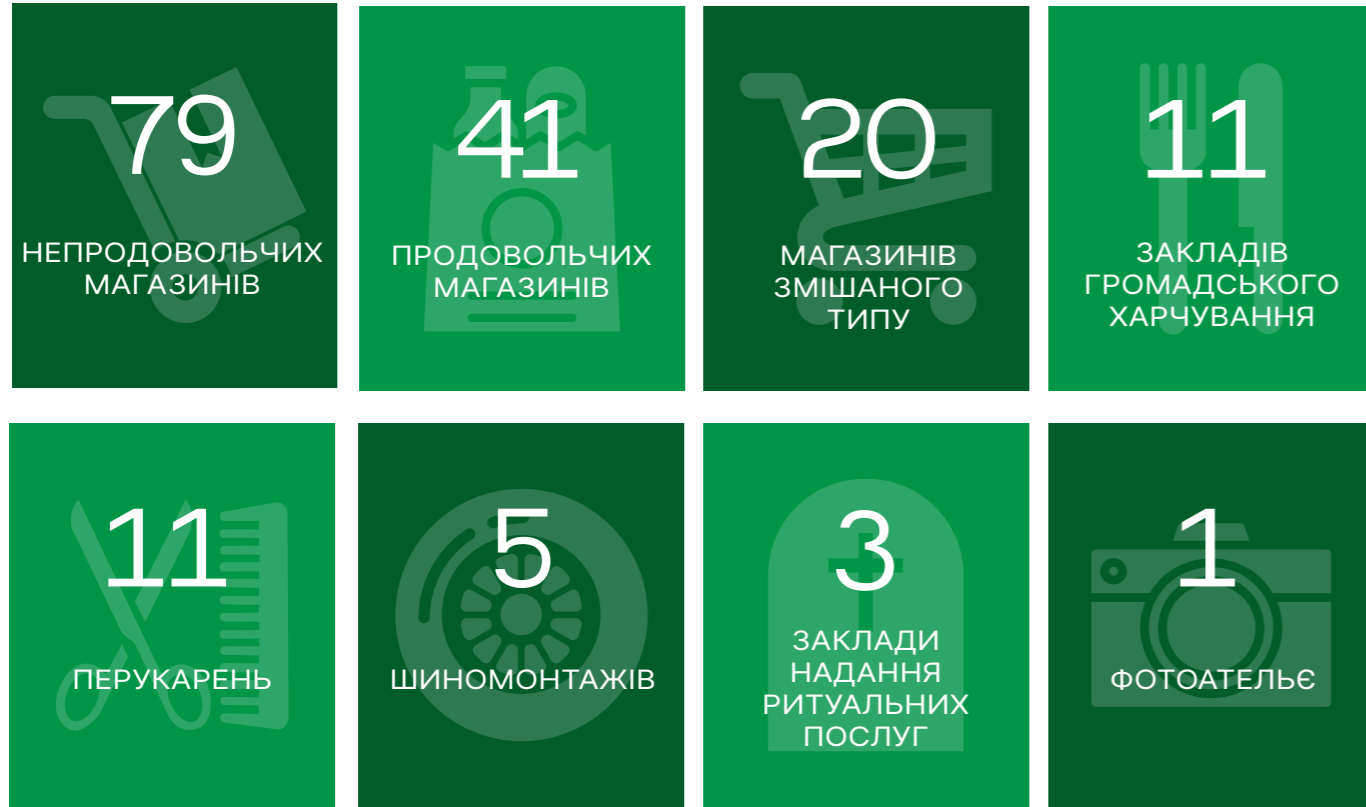
У 2021 році в громаді відбулась перша на території Криворізького району Лозуватська вітрильна регата.

Також важливим фактором подальшого розвитку туризму є наявність на території громади міжнародного аеропорту «Кривий Ріг» за 9 км від центру с. Лозуватка.

105 ТИС. ГРН — ТУРИСТИЧНИЙ ЗБІР У 2020 РОЦІ

СФЕРА ПОСЛУГ

На території Лозуватської громади працюють **396 фізичних осіб підприємців (ФОП)**, які ведуть свою діяльність переважно у с. Лозуватка, с. Радіонівка, с. Грузьке,

сmt Христофорівка, с. Данилівка, с. Ранній Ранок та с. Вільне. Найбільша кількість малих та мікропідприємств зайняті у роздрібній торгівлі.

Петрівська громада (Кіровоградська обл.)

8.5

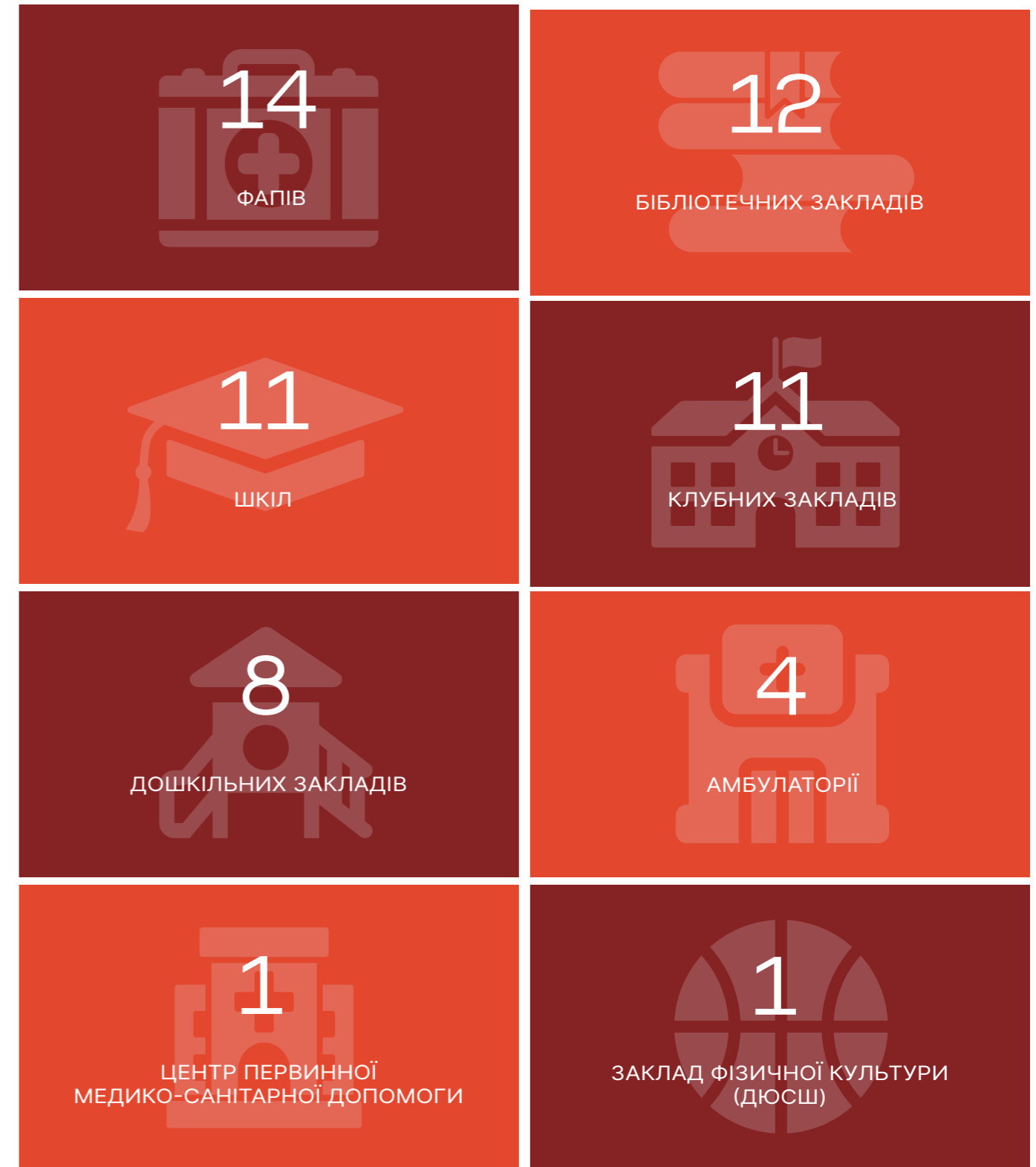
Лозуватська громада (Дніпропетровська обл.)

7

Іл. 8. Порівняння кількості ФОП на 1 тис. населення з сусідніми громадами

Близькість до Кривого Рогу дає можливість підприємцям громади бути частиною бізнес спільнот та брати участь у заходах для підприємців, які відбуваються у місті. Очікується, що завершення реконструкції аеропорту створить нові можливості для розвитку малого та середнього бізнесу в громаді.

СОЦІАЛЬНА ІНФРАСТРУКТУРА

ОСВІТА ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

У громаді діють 8 дошкільних навчальних закладів (ДНЗ), які охоплюють 100% дітей дошкільного віку в громаді. Навантаження на вихователя відповідає середньому рівню по країні. Водночас вартість утримання 1 дитини в дошкільному навчальному закладі вдвічі нижча ніж у сусідній Петрівській громаді — 47.6 тис. грн проти 82.3 тис. грн відповідно.

Середній показник по Україні	8.9
Петрівська громада (Кіровоградська обл.)	5.5
Лозуватська громада (Дніпропетровська обл.)	10.7

Наповненість закладів дошкільної освіти — вище середнього. Середній показник наповненості по громаді — 64%. Лише в одному закладі наповненість майже втричі менша проектної потужності (Софіївський ЗДО «Сонечко») і тільки один дошкільний заклад, де утримання однієї дитини на рік коштує понад 80 тис. грн.

Іл. 9. Навантаження вихователів (к-сть дітей на 1 вихователя в ДНЗ)

СЕРЕДНЯ ОСВІТА

Середній показник по Україні	9.7
Петрівська громада (Кіровоградська обл.)	7.7
Лозуватська громада (Дніпропетровська обл.)	7.2

У громаді діють 1 опорна загальноосвітня школа, 3 філії, 5 гімназій і 2 загальноосвітні школи 1-3 ступеня, що охоплюють навчанням 100% дітей шкільного віку в громаді. Діти та педагогічні працівники, які проживають за межами пішохідної доступності до закладів освіти, забезпечені послугами підвезення (є 11 шкільних автобусів). Навантаження освітян є нижчим ніж у середньому в Україні.

Іл. 10. Навантаження освітян в загальноосвітніх навчальних закладах (к-сть дітей на 1 викладача)

Водночас вартість утримання 1 учня в Лозуватській громаді значно вища за середній показник по сільській місцевості в Україні — 54.8 тис. грн проти 32.4 тис. грн відповідно. Зокрема, в Радіонівській ЗОШ I-II ступенів вартість утримання 1 дитини на рік становить 80 тис. грн, а реальна наповнюваність Радіонівської та Данилівської ЗОШ втричі нижча за проектну потужність.

Якість освіти у школах Лозуватської громади доволі висока:

70% випускників шкіл вступають до вищих навчальних закладів;

Червоношахтарська загальноосвітня школа входить до 100 кращих шкіл області (з 520), а Лозуватська — до 200 найкращих;

у Лозуватській опорній та у Софіївській загальноосвітній школі наявні STEM-лабораторії.

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА

На території громади працює інклюзивно-ресурсний центр, який обслуговує 5 558 дітей. 253 дитини з особливими освітніми потребами мають можливість отримати якісне навчання та розвиток. У Лозуватській, Радіонівській та Червоношахтарській школах діють інклюзивні класи.

ВИЩА ТА ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА:

На території громади відсутні професійно-технічні чи вищі навчальні заклади. Професійно-технічну та вищу освіту молодь громади здобуває у навчальних закладах м. Кривий Ріг (зокрема у Криворізькому педагогічному університеті, Криворізькому медичному коледжі), а також м. Дніпро, м. Кропивницький та інших містах України.

ПОЗАШКІЛЬНА ОСВІТА:

На території громади позашкільна освіта представлена такими закладами:

КЗПО «Центр дитячої та юнацької творчості»

КЗ СМО «Музична школа» Лозуватської сільської ради»

КЗПО «Дитячо-юнацька спортивна школа»

Загальна кількість запропонованих гуртків різних напрямів — 21.

Вони охоплюють позашкільною освітою 37.28% дітей шкільного віку.

КУЛЬТУРА ЗАКЛАДИ КУЛЬТУРИ

Окрім закладів позашкільної освіти на території громади діють:

7 сільських будинків культури

4 сільські клуби місткістю від 30 до 600 місць

12 бібліотечних закладів в межах Лозуватської публічної бібліотеки

Незабаром Лозуватська бібліотека буде надавати послуги як публічно інформаційний центр (хаб), де також зможуть робити свої події громадські організації та молодіжні об'єднання.

Також ведеться збір експонатів для краєзнавчого музею громади.

ТВОРЧІ КОЛЕКТИВИ

Усього на території громади 37 гуртків, серед яких найбільше вокально-хорових та технічної творчості. У громаді працюють колективи-лауреати обласних, всеукраїнських, міжнародних фестивалів та конкурсів.

МОЛОДІЖНА ПОЛІТИКА

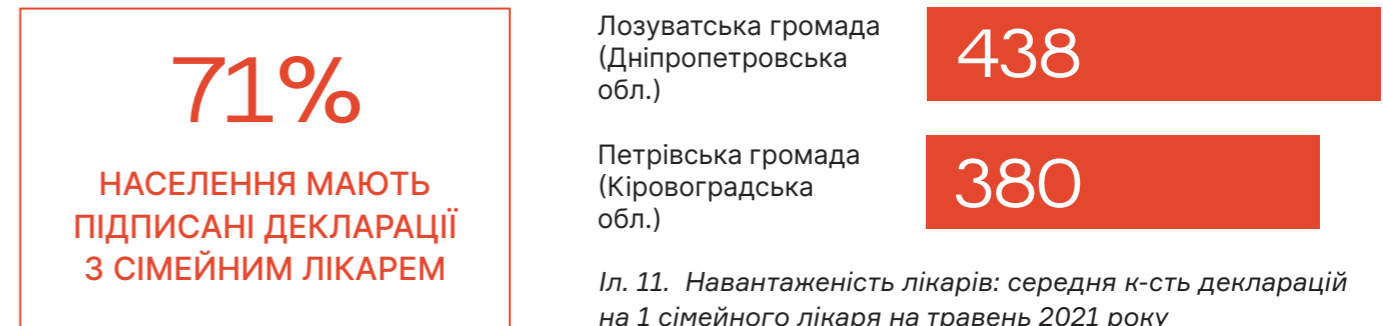
У Лозуватській сільській раді реалізується система працевлаштування та стажування молодих фахівців у структурні підрозділи;

проводиться активне залучення молоді до участі в подіях громади.

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

СПОРТ ТА ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА

На території громади функціонує КП «Дитячо-юнацька спортивна школа», у якій 12 тренерів та викладачів спорту пропонують заняття з боротьби, футболу, волейболу та шахів. У ДЮСШ займається 332 учні, це 16.5% від загальної кількості дітей шкільного віку.

Діють 32 спортивні майданчики та стадіони (поля для гри), більшість з яких розташовані на території чи поруч з навчальними закладами громади. На території громади зареєстровано ФК «Лозуватка». Разом з волейбольною командою футбольний клуб отримує системну підтримку від приватних інвесторів.

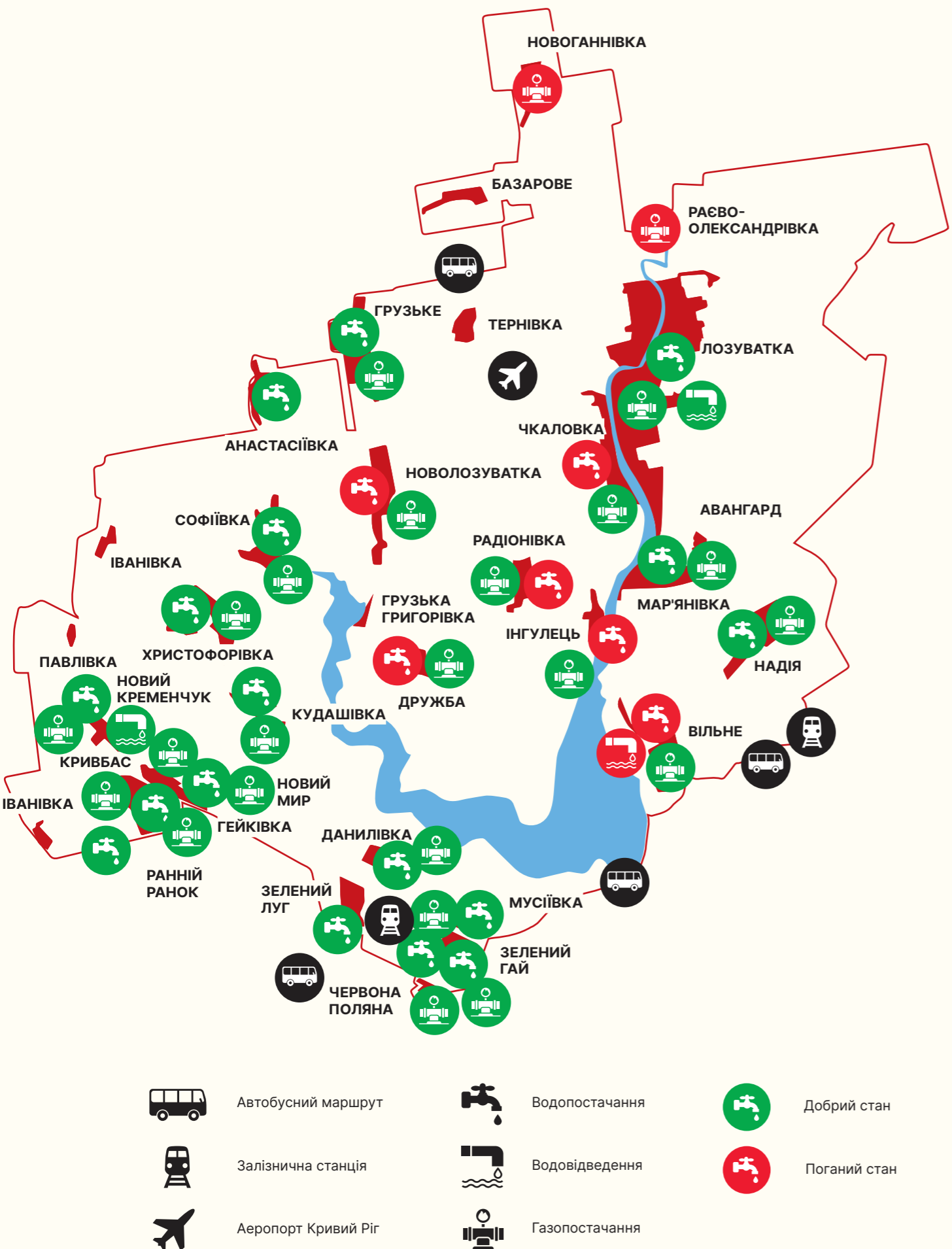
КОМУНАЛЬНІ ПОСЛУГИ ТА ДОБРОУСТРІЙ

ТРАНСПОРТ І МОБІЛЬНІСТЬ

Лозуватська громада має вдале транспортне сполучення оскільки через територію проходить дорога національного значення Н23 (Кропивницький — Кривий Ріг). У хорошому стані також знаходяться дороги від Софіївки до Христофорівки та у с. Вільне (з детальнішим описом можна ознайомитися на карті стану інженерних мереж та стану дорожнього покриття).

Найбільша частка опитаних мешканців громади (41.9%) пересувається особистим легковим транспортом. Близько третини користується громадським транспортом (регулярне автобусне сполучення з Кривим Рогом, Дніпром та центрами сусідніх громад). Велосипед як засіб для пересування використовують 5,9% опитаних, проте велоінфраструктури в громаді бракує.

Також на території громади функціонують 3 залізничні станції — Мусіївка, Гейківка та Грекувата. Попри те, що всі станції придатні для пасажирських та вантажних перевезень, обсяг пасажиропотоку є доволі низьким. Пасажирська станція «Кривий Ріг-Головний» знаходиться за 20 км від громади.

ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНІ ПОСЛУГИ

У комунальній власності Лозуватської громади знаходиться 165 будинків.

7 комунальних підприємств надають житлово-комунальні послуги.

Протягом 2021 року в громаді відбувалася активна робота з розв'язання проблем утилізації сміття;

90% населення має доступ до газопостачання;

99% населення має доступ до електропостачання;

водночас в окремих населених пунктах відсутнє водопостачання та водовідведення.

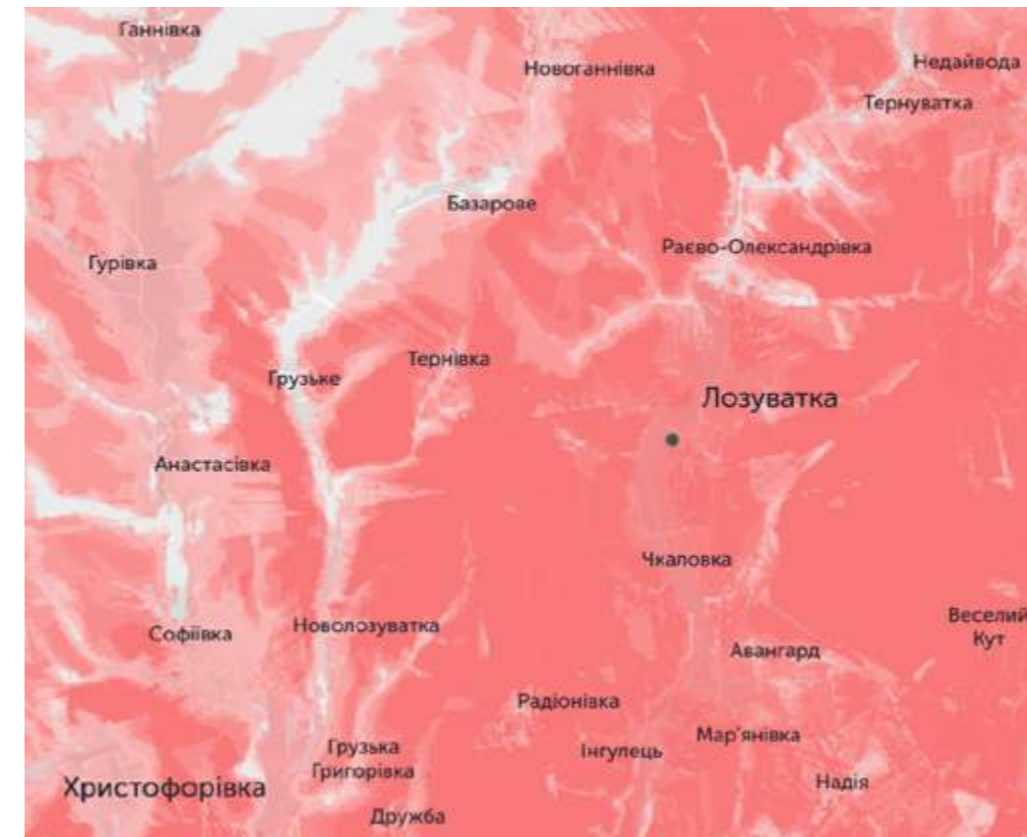
оновлено автопарк для вивезення сміття та баки для змішаного сміття;

проведена інвентаризація сміттєзвалищ;

активізовано процес підписання договорів на вивезення сміття (+2 500 нових домогосподарств підписало договір).

ДОСТУП ДО МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Іл. 12. Карта покриття території громади мобільним зв'язком 3G/4G

Лише близько 70% населення має доступ до інтернету. Іл. 12 вказує на рівень покриття мережею інтернет у громаді. Найгірше покриття спостерігається у с. Базарове, с. Грузьке, Грузька Григорівка, с. Тернівка, с. Софіївка.

Водночас серед комунальних закладів громади:

усі заклади освіти підімкнено до швидкісного інтернету;

більшість закладів культури (клуби та бібліотеки) не мають доступу до мережі інтернет;

сільська рада та центр надання соціальних послуг забезпечені доступом до мережі інтернет, проте часто цей зв'язок нестабільний.

УПРАВЛІННЯ ГРОМАДОЮ

У структурних підрозділах Лозуватської сільської ради працює 76 працівників.

У громаді працює 7 старост.

ГОСПОДАРЧА ГРУПА	25
ВІДДІЛ ЗАГАЛЬНОЇ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ РОБОТИ	20
ВІДДІЛ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ	6
ВІДДІЛ ЮРИДИЧНОГО ТА КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	6
ВІДДІЛ ІЗ ЗЕМЕЛЬНИХ ПИТАНЬ	5
ВІДДІЛ ЖКГ ТА ДОБРОУСТРОЮ	5
ВІДДІЛ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТА ІНВЕСТИЦІЙ	3
ВІДДІЛ МІСТОБУДУВАННЯ НА АРХІТЕКТУРИ	3
СЛУЖБА У СПРАВАХ ДІТЕЙ	3

Іл. 13. Розподіл працівників у ОМС

Варто виокремити наступні сильні сторони в управлінні громадою:

декілька співробітників на розмовному рівні володіє англійською мовою;

налагоджена система організованого навчання працівників;

налагоджена програма стажування, завдяки якій до роботи активно залучаються молоді спеціалісти;

в структурі сільської ради є архітектор.

Лозуватська сільська рада активно розвиває партнерські відносини з ключовими роботодавцями громади, а також міжнародними організаціями:

громада має стратегічне партнерство з ЦГЗК Групи Метінвест;

тривають переговори з ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» про ухвалення меморандуму про співробітництво.

АДМІНІСТРАТИВНІ ТА СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ

ЦНАП на території громади перебуває у стадії створення.

За надання соціальних виплат та послуг в громаді відповідає комунальна установа «Центр надання соціальних

послуг Лозуватської сільської ради». Центр вивчає потреби осіб/сімей у соціальних послугах; надає соціальні послуги; інформує населення громади про перелік, обсяг і зміст соціальних послуг, які він надає, та інше.

КОМУНІКАЦІЯ З ЖИТЕЛЯМИ

Комунікація Лозуватської сільської ради з мешканцями відбувається через:

сайт громади
lozuvatka.dp.gov.ua

офіційну сторінку сільської ради у facebook
facebook.com/lozuvatka.otg

офіційну сторінку сільської ради в instagram
instagram.com/lozuvatka.otg

через старост та збори мешканців громади

Також у facebook та instagram активно ведеться неформальна сторінка Lozuvatka Live.

офіційна сторінка
facebook.com/lozuvatka.otg 1 353

сторінка Lozuvatka Live
instagram.com/lozolive 1 042

сторінка Lozuvatka Live
facebook.com/lozuvatka.otg 864

офіційна сторінка
instagram.com/lozuvatka.otg 606

сайт громади
lozuvatka.dp.gov.ua 300

Іл. 14. Кількість підписників найпопулярніших інформаційних ресурсів Лозуватської громади станом на 2021 рік

У громаді триває розвиток різних інструментів залучення мешканців до прийняття рішень:

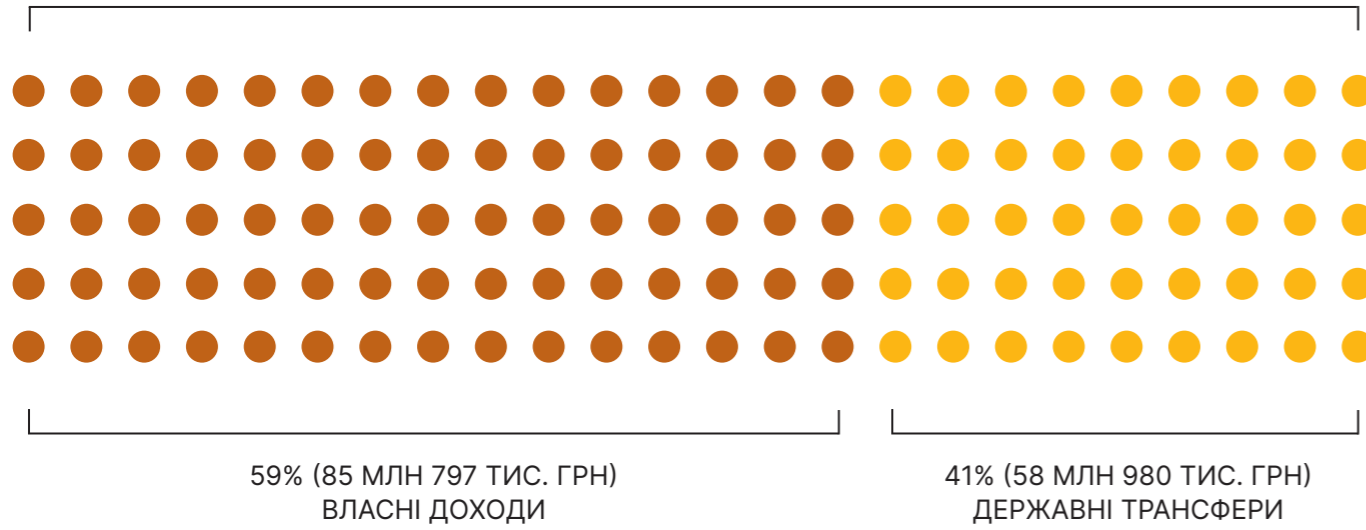
на офіційному сайті громади доступна послуга електронних звернень за допомогою google form;

проводяться онлайн-трансляції засідань сільської ради;

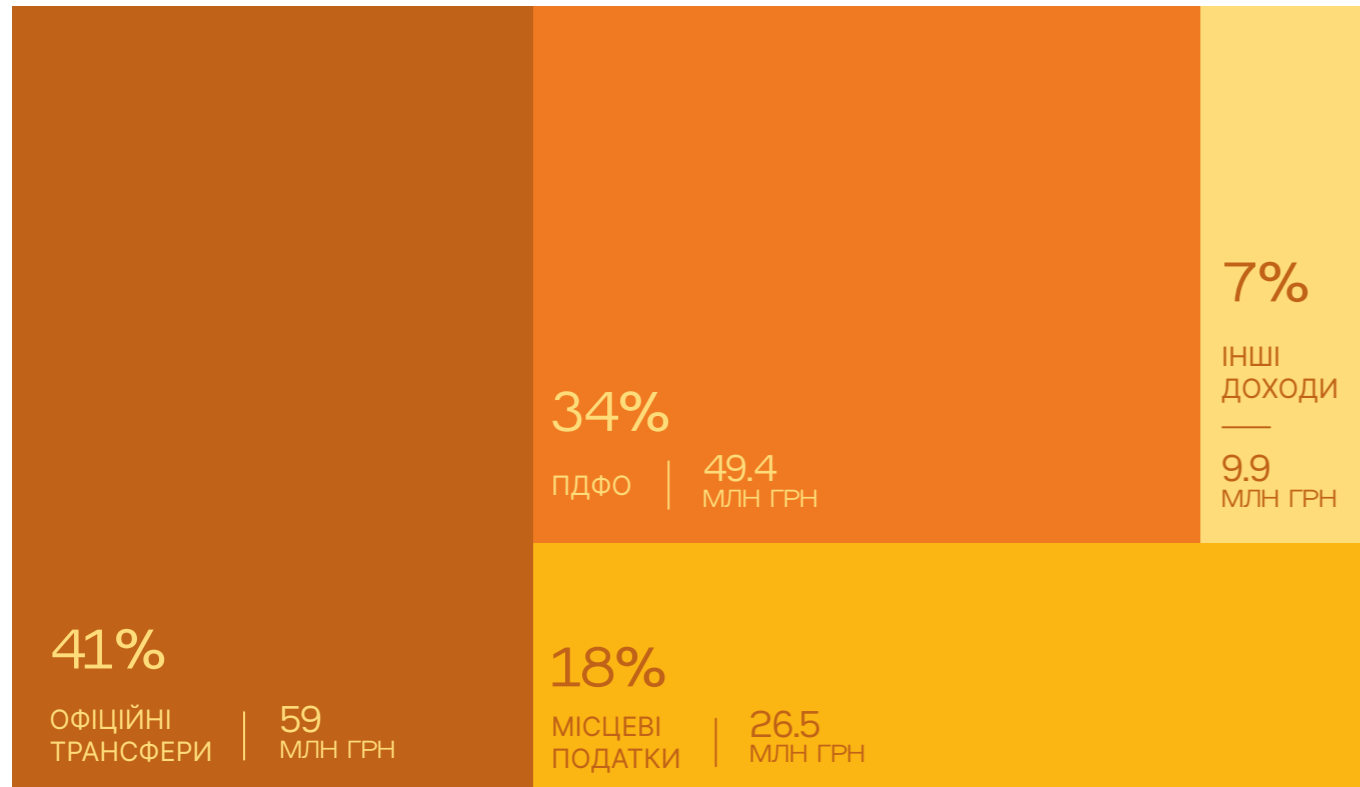
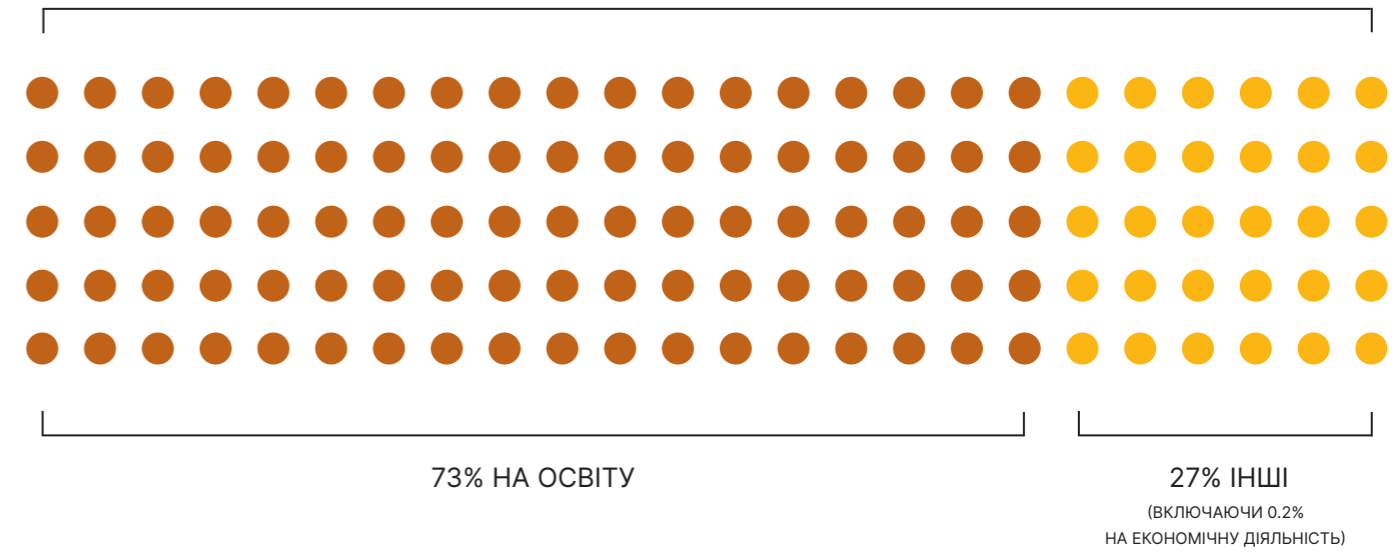
поступово впроваджується платформа «Взаємодія» від Міністерства цифрової трансформації.

БЮДЖЕТ ГРОМАДИ

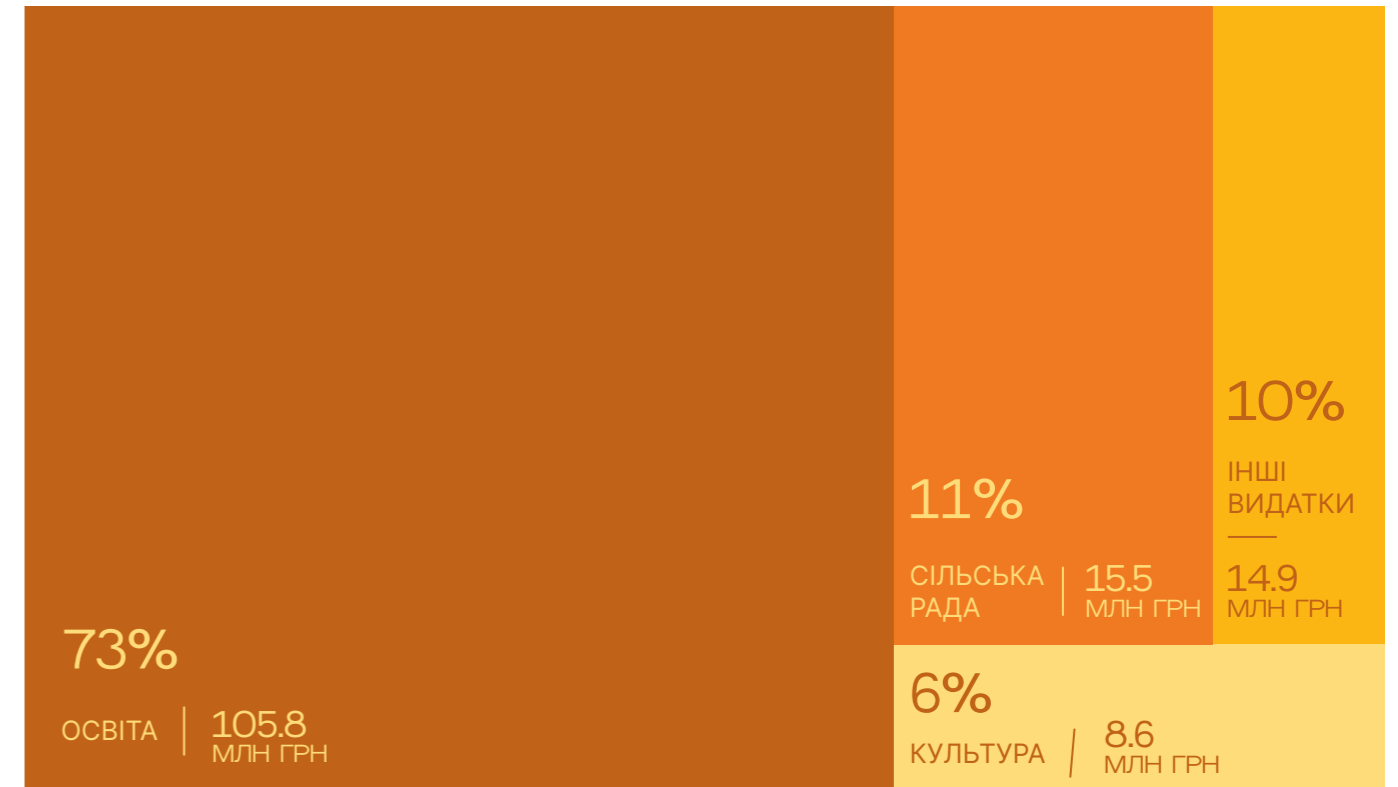
144 МЛН 777 ТИС. ГРН ЗАГАЛЬНІ ДОХОДИ БЮДЖЕТУ НА 2021 РІК

144 МЛН 777 ТИС. ГРН ЗАГАЛЬНІ ВИДАТКИ БЮДЖЕТУ

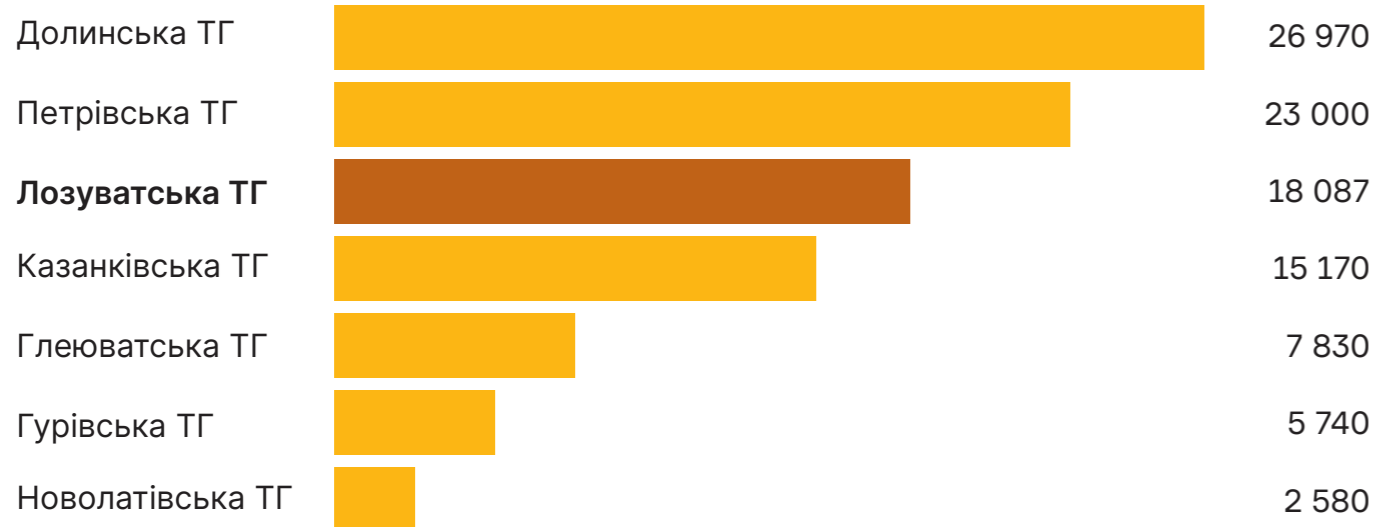
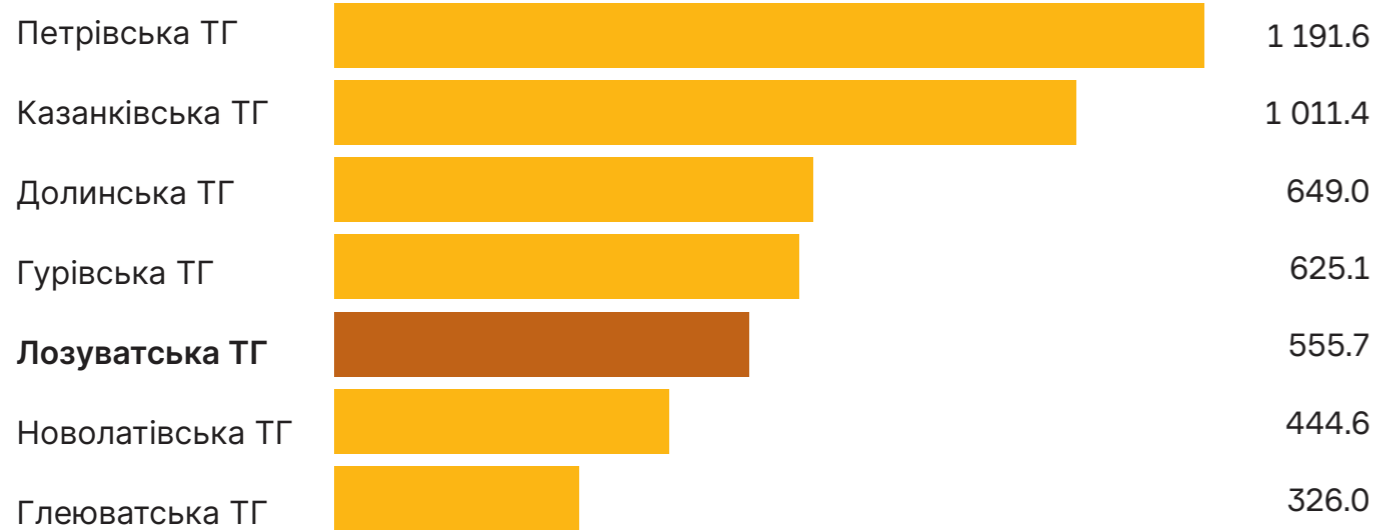
Іл. 15. Планові надходження до бюджету Лозуватської громади на 2021 рік

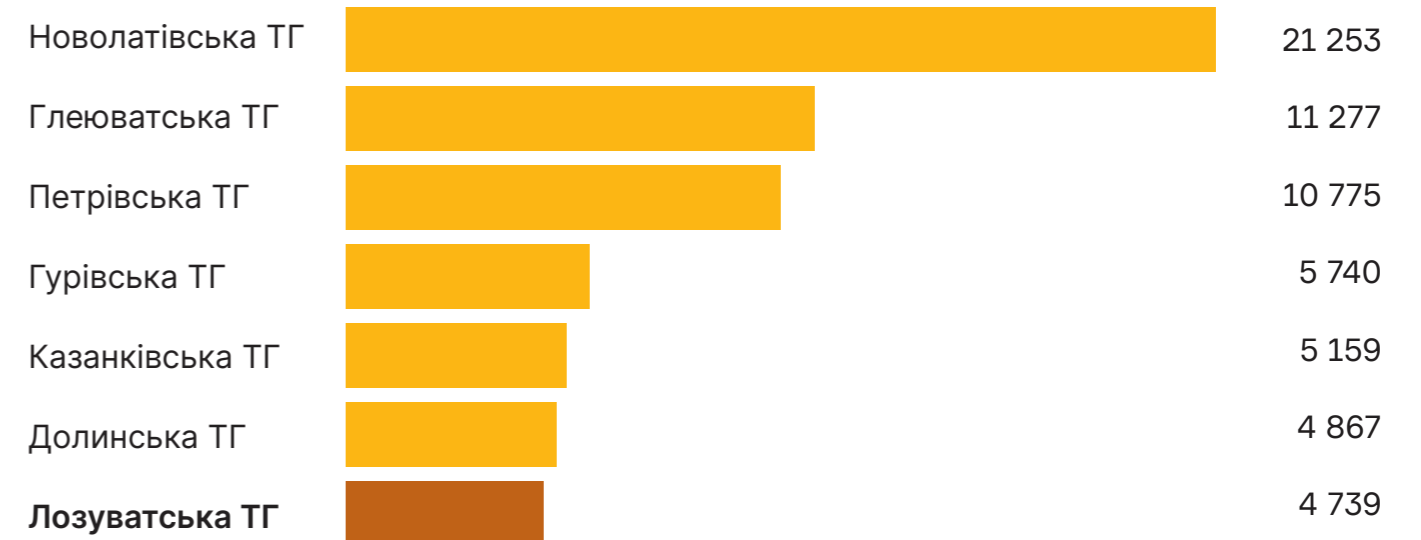
Іл. 16. Планові видатки бюджету Лозуватської громади на 2021 рік

ПОРІВНЯННЯ ЛОЗУВАТСЬКОЇ ГРОМАДИ ІЗ ГРОМАДАМИ-СУСІДАМИ

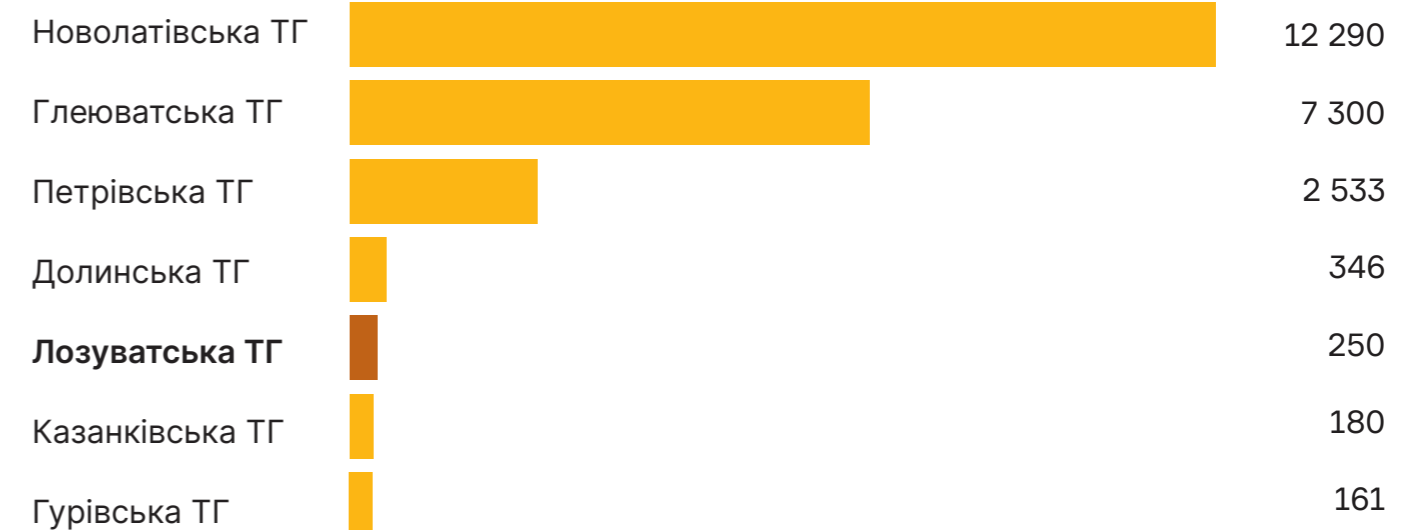
Іл. 17. Населення

Іл. 18. Площа, км²

Іл. 19. Власні доходи бюджету на особу, грн

Іл. 20. Капітальні видатки на особу, грн

ДУМКА МЕШКАНЦІВ ГРОМАДИ

МЕТОДОЛОГІЯ ОПИТУВАННЯ

Опитування жителів громади відбувалося з 24 по 31 травня 2021 року шляхом розповсюдження друкованих та онлайн анкет.

В опитуванні взяли участь 248 осіб з рівним представленням чоловіків та жінок.

Були представлені 18 найбільших населених пунктів громади. Найбільша кількість відповідей надійшла із с. Лозуватка, смт Христофорівка, с. Вільне, с. Ранній Ранок, с. Чкалівка.

38.3% 25-40
РОКІВ

21.5% 60+
РОКІВ

19.8% 40-50
РОКІВ

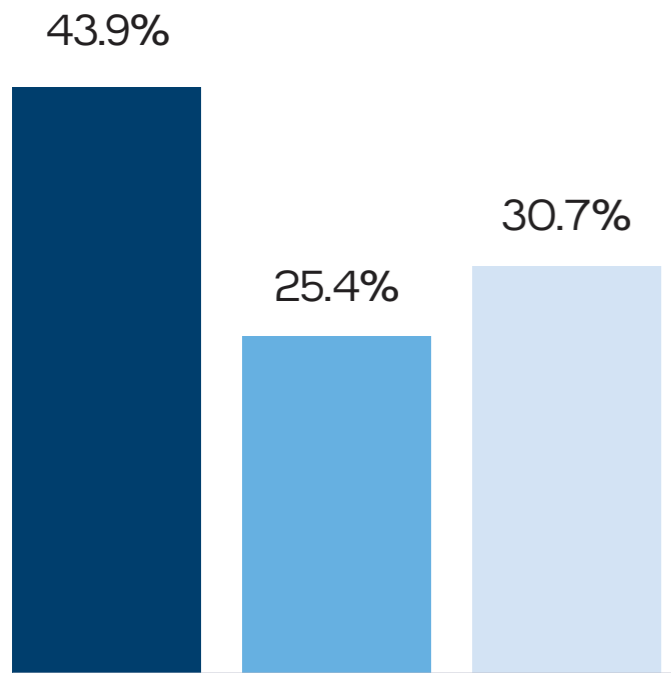
15.6% 50-60
РОКІВ

4.8% < 25
РОКІВ

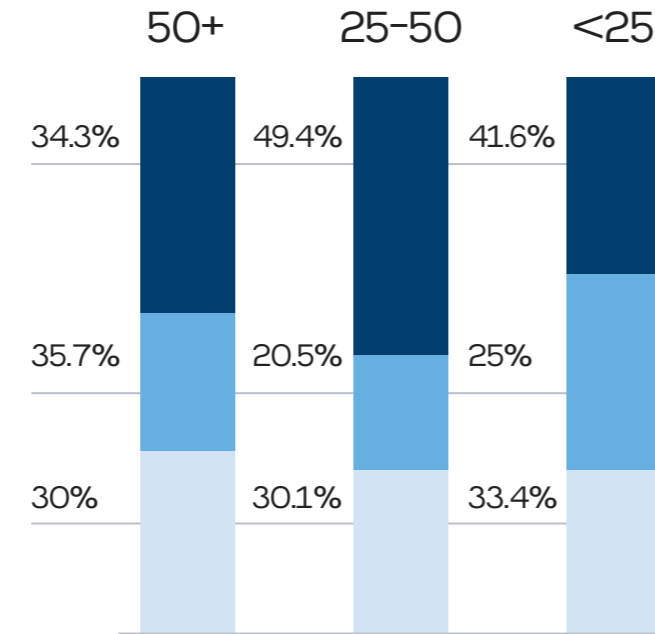
Іл. 21. Віковий розподіл опитаних жителів громади

РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ

Іл. 22. Загальний рівень задоволеності жителів проживанням в громаді («Наскільки Ви задоволені проживанням у громаді?»)

Іл. 23. Віковий розподіл рівня задоволеності жителів проживанням в громаді («Наскільки Ви задоволені проживанням у громаді?»)

■ Задоволений ■ Посередньо ■ Незадоволений

Іл. 24. Оцінка якості та доступності послуг від 1 до 5

Іл. 25. Найбільші проблеми громади («Що, на Вашу думку, заважає розвитку громади?»)

Іл. 26. Пріоритети розвитку громади («У якій послідовності Ви б розмістили нижче представлені завдання, які необхідно здійснити для розвитку громади?»)

48% опитаних мешканців вважають досягнення цих цілей реалістичними, зокрема завдяки таким сильним сторонам громади:

прогресивна та дієва місцева влада;

вигідне географічне розташування;

активні підприємства та підприємці;

приваблива природа та вільні земельні ділянки;

іноземні інвестори та корисні копалини на території громади.

ОБҐРУНТУВАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ВИБОРУ

ФАКТОРИ SWOT

Аналіз факторів SWOT допомагає знайти відповіді на наступні запитання:

- Чи визначені Сильні сторони громади дозволять використати зовнішні Можливості, які зараз існують?
- Чи визначені Сильні сторони дозволять подолати зовнішні Загрози?
- Чи визначені Слабкі сторони не дозволять використати існуючі зовнішні Можливості?
- Чи визначені Слабкі сторони посилять вплив зовнішніх Загроз?

За підсумками експертної роботи як найбільш відповідну для Лозуватської громади обрано Наступальну стратегію, що передбачає активні кроки і активну політику розвитку при максимальному використанні сильних сторін і можливостей.

Наступальна стратегія — це стратегія освоєння нових навичок працівниками ОМС і економічних спеціалізацій за участі місцевого і зовнішнього бізнесу, формування людського потенціалу, зміцнення інвестиційної спроможності та привабливості життя в Лозуватській громаді.

Відповідно до обраної Стратегії основними пріоритетами мають бути:

Посилення підприємницької активності місцевих мешканців

Покращення інвестиційної спроможності громади з огляду на наявність інвестиційно-привабливих об'єктів

Розвиток туризму

Розвиток та підтримка логістичного та обслуговуючого кластерів на базі міжнародного аеропорту Кривий Ріг

Водночас варто зазначити, що високу оцінку експертів також отримала Оборонна стратегія. Вона передбачає забезпечення сталого розвитку Лозуватської громади за умов сильного прояву Слабких сторін.

Тож до переліку стратегічних пріоритетів розвитку громади необхідно додати заходи соціального і проєкологічного характеру.

СИЛЬНІ СТОРОНИ

- 1 Вигідне географічне розташування громади (поблизу великого центру економічної активності Кривого Рогу, на трасі Н23)
- 2 Наявність на території громади міжнародного аеропорту
- 3 Приваблива природа
- 4 Наявність інвестиційно-привабливих об'єктів на території громади
- 5 Дієва та прозора місцева влада
- 6 Розвинена аграрна галузь економіки
- 7 Активність і підприємливість місцевого населення
- 8 Соціально відповідальні місцеві підприємства та підприємці
- 9 Наявність корисних копалин
- 10 Наявна інфраструктура розміщення туристів на берегах річки Інгулець

СЛАБКІ СТОРОНИ

- 1 Незадовільний стан дорожньо-транспортної інфраструктури в частині території громади
- 2 Низька якість води та брак інфраструктури водопостачання в окремих населених пунктах
- 3 Висока вартість утримання однієї дитини у закладах освіти, невідповідність проєктної потужності реальній наповнюваності
- 4 Незадовільний стан довкілля внаслідок забруднення від виробництва гірничої промисловості м. Кривого Рогу, низького рівня екологічної свідомості населення та високого рівня розораності с/г територій
- 5 Недостатня кількість медперсоналу та матеріально-технічного забезпечення медичних закладів
- 6 Відсутність та неконкурентоздатність пропозицій з працевлаштування у громаді з робочими місцями у Кривому Розі
- 7 Низька варіативність пропозицій працевлаштування та дозвілля для молоді
- 8 Висока частка нелегалізованих працівників
- 9 На значній частці території громади (більше 50%) слабе або відсутнє інтернет сполучення
- 10 Недостатньо високий рівень якості викладання предметів у навчальних закладах

МОЖЛИВОСТІ

- 1 Збільшення пасажиропотоку після завершення ремонтних робіт міжнародного аеропорту «Кривий Ріг» (потенційне збільшення робочих місць та туристів до громади)
- 2 Значний потенціал розвитку кооперативного руху та сімейних ферм
- 3 Збільшення попиту на внутрішній туризм та розвиток державної політики у сфері внутрішнього туризму
- 4 Розвиток приватної медицини (лабораторій)
- 5 Завершення реформи децентралізації
- 6 Участь у державних та міжнародних грантових та навчальних програм для розвитку громад та окремих секторів
- 7 Налагодження ефективної взаємодії із сусідніми громадами
- 8 Розвиток альтернативної енергетики в громаді
- 9 Імплементация у повній мірі економічної частини угоди з ЄС (відкриття нових ринків)
- 10 Покращення можливостей для розвитку мікро- і малого бізнесу з боку держави

ЗАГРОЗИ

- 1 Відсутність внутрішніх та зовнішніх інвестицій
- 2 Відтік працездатного населення і молоді
- 3 Зміни клімату, збільшення посух, рівня ерозії, виснаженості та неврожайності земель
- 4 Брак державної підтримки для сектора с/г
- 5 Повернення війни на Сході України у активну фазу
- 6 Автоматизація сільського господарства, використання інтернет-технологій, дронів (зменшення частки зайнятості мешканців у цій галузі)
- 7 Зменшення підтримки з боку держави для сільських територій на користь міських агломерацій — центрів зростання
- 8 Зростання конкуренції з сусідніми громадами за зовнішні ресурси
- 9 Введення обмежень на видобуток корисних копалин
- 10 Продовження економічного спаду через COVID-19

БАЧЕННЯ ГРОМАДИ ТА СТРАТЕГІЧНІ
ЦІЛІ РОЗВИТКУ ДО 2027 РОКУ

ПРИВАБЛИВА ДЛЯ ЖИТТЯ ТА ІНВЕСТИВ ГРОМАДА

Лозуватська громада 2027 —
привабливий для життя і ведення
власної справи простір на берегах
річки Інгулець та трасі Н23 завдяки:

активній співпраці влади з великим
і малим бізнесом у розвитку сільського
господарства та підприємництва;

чистому довкіллю і великій кількості
пропозицій для відпочинку та туризму;

гідному рівню освіти, медицини
та соціальних послуг;

розташуванню на території громади
міжнародного аеропорту з перспективами
розвитку пасажирських і вантажних
перевезень та супутньої інфраструктури.

СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ ЛОЗУВАТСЬКОЇ ГРОМАДИ

ЦІЛЬ	2021 РІК	2027 РІК	РЕЗУЛЬТАТ
1 Збільшити обсяг власних податкових надходжень за рахунок розвитку сільського господарства та туризму	85 млн 797 тис. грн	120 млн 115 тис. грн	+40%
2 Підвищити рівень якості життя (інтегральний показник)	45.2	71.9	+28%
3 Підвищити ефективність владних інституцій громади (інтегральний показник)	8.8	90.0	+90%

100% виконання стратегії — це досягнення стратегічного бачення громади — «створення привабливої для життя та інвесторів громади». Для цього були поставлені стратегічні цілі, в кожній з яких є декілька напрямків. Проте не всі цілі та напрями мають однаковий внесок у реалізацію бачення громади, тому кожна ціль та напрям має певну вагу в загальній структурі Стратегічного плану. Це спосіб пріоритезувати окремі завдання та проекти в громаді. Нижче в таблиці подано ваги різних компонентів в стратегії.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1	ВАГА	СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2	ВАГА	СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3	ВАГА
Збільшити обсяг власних податкових надходжень	50%	Підвищити рівень якості життя	40%	Підвищити ефективність владних інституцій громади	10%
Умови ведення бізнесу	20%	Інфраструктура та благоустрій	9%	Залучення мешканців	3%
Туризм	20%	Освіта	8%	Адміністративні послуги	3%
Сільське господарство	8%	Охорона здоров'я	8%	Сільська рада	2%
Аеропорт	2%	Безпека	5%	Комунальні підприємства	2%
		Довкілля	4%		
		Культура	3%		
		Спорт	3%		

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1

ЗБІЛЬШИТИ ОБСЯГ ВЛАСНИХ ПОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ

Реалізація цієї стратегії планується до 2027 року і буде здійснюватися двома етапами: перший етап (2022–2024 роки) та другий етап (2025–2027 роки). Передбачається, що стратегічні та операційні цілі залишаться незмінними до 2027 року, а програми, завдання та проєкти можуть бути переглянуті у 2025 році. Тому передбачений бюджет у цій частині документу розрахований на перші три роки. Також в цій частині документу наданий опис лише ключових проєктів громади. Повний перелік проєктів, їх бюджет та рік реалізації у каталозі проєктів подано у додатку 1.

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМКИ

ОПЕРАЦІЙНІ ЦІЛІ

ПРОГРАМИ

**Умови ведення
бізнесу**

Зростання кількості СПД (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців) на 30%

Система супроводу інвесторів та підприємців

Консультаційна підтримка підприємців

Розвиток підприємницької культури

Туризм

Зростання кількості СПД за КВЕДами, що стосуються сфери ресторанного та готельного бізнесу, надання послуг у сфері обслуговування на 25%

Створення туристичних пропозицій

Промоція туристичних пропозицій

Підвищення якості туристичної інфраструктури

Розширення та підвищення якості надання послуг

Сільське господарство

Зростання кількості ФОП та ФГ на 15%

Популяризація локальної продукції

Розвиток сироварень

Навчання та супровід фермерів

Аеропорт

Зростання кількості суб'єктів господарювання зареєстрованих в громаді і залучених для обслуговування МА «Кривий Ріг» з 0 до 5

Допоміжна логістична та обслуговуюча інфраструктура

НАПРЯМОК:

УМОВИ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ**ІСНУЮЧІ ПРОБЛЕМИ:**

- Значна частка нелегалізованого бізнесу та неоформлених працівників
- Невисока кількість ФОП на 1 тис. населення через:
  - низьку обізнаність підприємців щодо державної підтримки МСБ та недовіру до кредитування;
  - особливості сільських територій: низький рівень доходів населення у порівнянні з сусіднім Кривим Рогом

ОПЕРАЦІЙНА ЦІЛЬ:

збільшити кількість суб'єктів підприємницької діяльності (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців) на 30%

2021 РІК	2027 РІК	РЕЗУЛЬТАТ
396 ФОП	495 ФОП	+99 ФОП
257 юр осіб	334 юр осіб	+77 юр особи

ПРОГРАМИ:

ЗАВДАННЯ:

Система супроводу інвесторів та залучення інвестицій

Відповідальний орган:
Відділ економічного розвитку та інвестицій

Бюджет: 170 тис. грн*

Джерела фінансування:
місцевий бюджет, інші джерела не заборонені законодавством

призначити не менше 2 осіб з Відділу економічного розвитку та інвестицій як відповідальних за супровід інвесторів і залучення інвестицій громади та провести їхнє навчання;

розробити інвестиційний паспорт громади з не менш як 5 інвестиційними пропозиціями;

щорічно популяризувати інвестиційні пропозиції громади на не менш як 5 інвестиційних форумах, виставках, 5 онлайн платформах, 5 інвестиційних візитах до громади.

Консультаційна підтримка підприємців

Відповідальний орган:
Відділ економічного розвитку та інвестицій

Бюджет: 10 тис. грн

Джерела фінансування:
місцевий бюджет

призначити не менше 1 особи з Відділу економічного розвитку та інвестицій як відповідальну за роботу з підприємцями громади та провести її навчання щодо методів активізації підприємницької культури серед мешканців, функціонування та підтримки с/г кооперативів та бізнесу у сфері гостинності;

інформувати та консультувати підприємців щодо участі в державних, регіональних програмах підтримки, грантах, залученні пільгових кредитів, освітніх можливостях тощо;

створити Раду підприємців громади та проводити зустрічі з ними не менше 2 разів на рік.

Розвиток підприємницької культури

Відповідальний орган:
Відділ економічного розвитку та інвестицій

Бюджет: 150 тис. грн

Джерела фінансування:
місцевий бюджет, інші джерела не заборонені законодавством

щорічно організувати не менше 10 лекцій та/чи майстер-класів для потенційних та діючих підприємців (наприклад, в рамках Школи Підприємництва);

підтримувати та організувати заходи з розвитку підприємницьких навичок серед молоді (див. Освіта).

ОПИС КЛЮЧОВИХ ПРОЄКТІВ

НАЗВА	КРОКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ
Система супроводу інвесторів та залучення інвестицій	<p>Для ефективного залучення нових інвесторів та ефективної співпраці з вже існуючими підприємцями громади створюють Агенції місцевого розвитку або переглядають штатний розпис працівників. Зважаючи на пріоритети та можливості Лозуватської громади, система супроводу передбачає перегляд штатного розпису працівників з такими зонами відповідальності:</p> <p>1 особа — відповідальна за розвиток підприємницької культури та навиків, надання юридичних чи проєктних консультацій, інформування про можливості навчання та/або фінансування для підприємців;</p> <p>1 особа — відповідальна за підготовку проєктних заявок, супровід реалізації, моніторинг та оцінювання проєктів;</p> <p>1 особа — відповідальна за організацію та участь в семінарах, конференціях, виставках, ярмарках, аукціонах, фестивалях та інших заходах, спрямованих на промоцію території, міжсекторну співпрацю, міжмуніципальне партнерство. Зважаючи на пріоритети громади, ця особа також може бути призначена відповідальною за промоцію туристичних пропозицій громади.</p> <p>Додатково визначені працівники можуть відповідати за моніторинг виконання стратегії і здійснювати розробку нових стратегічних документів громади.</p> <p>Важливо, аби визначені працівники мали досвід або пройшли навчання з проєктного менеджменту, фандрайзенгу, методів залучення та комунікації з інвесторами. Перелік доступних онлайн-курсів є невичерпним, рекомендовані:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Курс «Підготовка та впровадження проєктів розвитку громад» від Асоціації міст України, доступний на платформі Prometheus. — Курс «Сучасне керівництво проєктами» — мистецтво порушення правил» від IRF, доступний на платформі Prometheus.

ПРИКЛАДИ

[Агенція розвитку Широківської сільської громади Запорізької області](#)

[Агентство регіонального розвитку м. Славутич](#)

НАЗВА	КРОКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ
Інвестиційний паспорт громади	<ul style="list-style-type: none"> — створення єдиного реєстру об'єктів комунальної власності з площею, цільовим призначенням, розташуванням, іншими технічними характеристиками; — формування переліку преференцій та вимог до інвестора; — дослідження попиту на послуги/товари в громаді та сусідніх територіях; — розробка інвестиційних пропозицій (українською та англійськими мовами). <p>У пріоритеті — розробка інвестиційних пропозицій по створенню заправки у с. Данилівка, закладів харчування та розміщення у с. Мар'янівка, с. Данилівка, с. Софіївка, с. Грузька Григорівка, с. Інгулець, створення СТО та автомийки у с. Лозуватка, аквапарку, човникової станції біля водних зон громади, парашутного клубу, стоянки та готелю поблизу МА «Кривий Ріг».</p> <p>Проєкт також передбачає вибір шаблону, макетування, верстку, фотографії з дрона, друк не менше 100 примірників.</p> <p>Можливі ресурси для розміщення інвестиційних пропозицій:</p> <ul style="list-style-type: none"> Департамент економічного розвитку Дніпропетровської ОДА Дніпропетровське інвестиційне агентство i4com. Інвестор для громади Ukraine Invest <p>ПРИКЛАДИ</p>

[Інвестиційні пропозиції різних продуктів Бобрицької громади Канівського району Черкаської області](#)

[Перелік усіх інвестиційних земель та будівель Барської громади Вінницької області](#)

НАЗВА

КРОКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ

**Школа
Підприєм-
ництва**

В рамках розвитку підприємницької культури в громаді важливо, по-перше, популяризувати заняття підприємництвом, по-друге, розвивати необхідні підприємницькі навички. Орієнтовними темами для лекцій та майстер-класів будуть такі:

Позитивні приклади підприємництва в сільських та селищних громадах:

- [Соціальне підприємництво в громаді](#): розвиток овочевої ферми та надання безкоштовних обідів не забезпеченим групам населенням (Василь Фенчак, Mercy Farm в с. Невицьке, Закарпатська область);
- [Відродження забутих ремесел та реалізація ткацької продукції](#) (Юрій Степанець, «Наше Поділля», с. Стіна, Вінницька область);
- [Відновлення недіючих підприємств](#): виробництво шкарпеток (Олег Хардін, с. Мачухи, Полтавська область).

Необхідні навички по створенню та розвитку бізнесу:

- Створення ідеї: консультації з експертами щодо старту та розвитку бізнесу на перших етапах;
- Стратегія: стратегії розвитку бізнесу (з особливим акцентом на сферу обслуговування та туризм);
- Реклама: як знайти свою цільову аудиторію, розвиток продажів та маркетинг, запуск та масштабування продажів, таргетинг (Facebook, Instagram, Google Ads для бізнесу), зрозумілі та привабливі зовнішні комунікації;
- Менеджмент: постановка і оцінка цілей, формування команди, її управління та підтримка, ролі в команді та необхідні інструменти для роботи та комунікації, навички для членів команди — переговори, листування, ефективні зустрічі, інвестування, інновації.

Для проведення заходів по розвитку навичок можна запрошувати експертів/спікерів з таких шкіл підприємництва як Центр підприємництва УКУ, Маріупольської школи підприємництва, KFund, Startup Ukraine, PPV, RestoPraktiki. Реалізувати проєкт також можливо за підтримки «Дія. Бізнес. Кривий Ріг» та діючих підприємств на території громади.

Заходи не обмежуються лекціями та майстер-класами, серед інших заходів можливі:

- спільний перегляд та обговорення бізнес-подій, фільмів, освітніх курсів;
- бізнес ігри для прокачування навичок у більш неформальній атмосфері та формі;

— організація та участь у форумах та нетворкінгах підприємців на рівні області та України.

За ініціативи підприємців або органу місцевого самоврядування також можна створити клуб підприємців. Це спільнота для людей, які вже працюють у бізнесі чи тільки починають. В рамках клубу відбувається обговорення проблем, з якими стикаються підприємці, та способів їхнього вирішення та подій, які впливають на процес ведення бізнесу в громаді та країні. Клуб підприємців також може мати своє місце розташування, наприклад, на базі Лозуватського публічно-інформаційного центру з місцями для роботи (коворкінгом) та книжковою полицею з бізнес літературою.

ПРИКЛАДИ

[«Клуб підприємців Ладжина»,](#) Вінницька область

НАЗВА

КРОКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ

**Рада
Підприємців**

Створення Ради Підприємців необхідне для налагодження відкритої співпраці громади з місцевим бізнесом. Важливо не тільки створити Раду Підприємців, а й проводити її регулярні зустрічі.

Рада Підприємців — це консультативно-дорадчий орган, у складі якого будуть не менше 15 представників бізнесу і профільних відділів сільської ради громади. Рада Підприємців збирається щонайменше 2 рази на рік.

Зустрічі Ради Підприємців (бізнес-діалоги) можуть передбачати візити на підприємства громади, спільне обговорення проєктів, виступи експертів та гостей щодо змін в законодавстві. Про такі зустрічі варто активно комунікувати у соціальних мережах та на сайті громади. Відкритість керівництва громади до діалогу сприятиме перереєстрації чи реєстрації підприємств на території громади.

Рішення Ради Підприємців мають рекомендаційний характер при розробці бюджету громади, стратегічних планувальних документів і рішень сесій сільської ради, які стосуються розвитку підприємництва.

ПРИКЛАДИ

[Бізнес-діалоги, Широківська громада, Запорізька область](#)

У додатку 2 також представлений перелік грантових програм для отримання зворотнього та незворотнього фінансування.

Чкалівський міст (місцеві називають «Бруклінський міст»), популярна фото-локація в громаді

Популярне місце відпочинку. Майбутня оглядова зона в с. Лозуватка

НАПРЯМОК:

ТУРИЗМ**ІСНУЮЧІ ПРОБЛЕМИ:**

- Сезонність підприємницької діяльності (маятникова міграція з Кривого Рогу до громади в теплі пори року збільшує рівень споживання товарів та послуг в громаді)
- Відсутні сформовані туристичні маршрути та пропозиції
- Відсутній маркетинг туристичних дестинацій
- Погано розвинена інфраструктура в межах громади та до окремих туристичних дестинацій

ОПЕРАЦІЙНА ЦІЛЬ:

збільшити кількість суб'єктів підприємницької діяльності за КВЕДами, які стосуються сфери ресторанного та готельного бізнесу, надання послуг у сфері обслуговування на 25%

2021 РІК	2027 РІК	РЕЗУЛЬТАТ
31 СПД	40 СПД	+9 СПД

ПРОГРАМИ:

ЗАВДАННЯ:

Створення туристичних пропозицій

Відповідальний орган:
Відділ загальної та організаційної роботи

Бюджет: 0 тис. грн

Джерела фінансування:
не потребує фінансування

інвентаризувати туристичні переваги громади (локації та маршрути) та послуги (розміщення, харчування, розваги), які вже є в громаді (влітку та взимку);

визначити портрети туристів до громади (молодь, сім'ї з дітьми з Кривого Рогу, їх бюджет та вподобання щодо відпочинку);

сформувати не менше 3 клієнтоорієнтованих активних та пасивних туристичних пропозицій;

сформувати календар подій громади для інформування мешканців та гостей громади про культурні, спортивні та інші активності, в яких вони можуть взяти участь протягом року.

Промоція туристичних пропозицій

Відповідальний орган:
Відділ економічного розвитку та інвестицій та Відділ загальної та організаційної роботи

Бюджет: 320 тис. грн

Джерела фінансування:
місцевий бюджет, інші джерела не заборонені законодавством

створити бренд громади;

створити туристичний сайт громади;

організувати 10 промо турів до громади для блогерів;

таргетувати рекламу туристичних пропозицій громади у FB та Instagram.

Підвищення якості туристичної інфраструктури

побудувати набережну в с. Данилівка (місце проведення Водної Регати) та с. Лозуватка;

Відповідальний орган:
Відділ архітектури та розвитку територій

реалізувати доброустрій (вбиральні, вказівники, сміттєві баки, відпочинкові зони) не менше як в 5 туристичних дестинаціях;

Бюджет: 150 тис. грн

відремонтувати дорожнє покриття не менше як на двох ключових туристичних маршрутах.

Джерела фінансування:
місцевий, обласний, державний бюджети, інші джерела, не заборонені законодавством

Підвищення рівня сервісу

щорічно збирати статистичні та аналітичні дані про товари, послуги та продукти, які споживають туристи та інформувати малий та середній бізнес регіону про потенційні і перспективні товари, послуги і продукти, на які є попит;

Відповідальний орган:
Відділ економічного розвитку та інвестицій

проводити системне навчання громадськості та бізнесу: початок власної справи у сфері туризму, школа гідів громади, відновлення та розвиток традиційних місцевих ремесел як форма туристичних послуг;

Бюджет: 0 тис. грн

Джерела фінансування:
не потребує фінансування

залучити не менше 1 досвідченого підприємства з надання послуг харчування, розміщення та розваг для задання нового стандарту якості сервісу в громаді ерез діагностику та консультації.

ОПИС КЛЮЧОВИХ ПРОЄКТІВ**НАЗВА****КРОКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ****Створення туристичних пропозицій громади**

Туристична пропозиція — це комплекс послуг, об'єднаний спільною темою, який відпочиваючий може отримати протягом подорожі.

Наприклад, туристична пропозиція може називатися «Активний відпочинок» та буде пропонувати:

— дестинацію: промаркований пішохідний чи велосипедний маршрут;

— сервіси: оренда велосипедів, водних видів транспорту, активності

для сімейного відпочинку (зорбінг, лазання по деревах чи канатах);

— варіанти місць розміщення та харчування: бази відпочинку, кемпінгові містечка, зелені садиби тощо.

Отже, громада має згрупувати вже наявні послуги та туристичні локації в тематичні пропозиції, які будуть заохочувати туристів залишитися надовше в громаді. Туристичні пропозиції мають створюватися для різних груп населення. Наприклад, сім'ям з дітьми може не бути цікавий літній фестиваль електронної музики, водночас молодь не поїде годувати страусів на ферму. Важливо, створювати продукти для різних пір року, щоб підприємці у сфері гостинності мали можливості заробітку не лише в теплий сезон.

Варто представити туристичні пропозиції на сайті громади (з можливістю одразу перейти до їх бронювання), а також зафіксувати їх на туристичній карті громади.

Можливі туристичні продукти Лозуватської громади:**1) ВОДНИЙ ВІКЕНД**

Дестинація: річка Інгулець в с. Данилівка

Сервіси: оренда САПів, каяків та іншого водного інвентарю, можливість навчання кайтингу, віндсерфінгу та інших водних видів спорту (за умови залучення такого бізнесу в громаду), риболовля

Особливі події: щорічне проведення Водної Регати

Цільова аудиторія продукту: активні та заможні мешканці Кривого Рогу

Сезон продукту: травень-вересень

Ресурси: доброустрій набережної у с. Данилівка, залучення бізнесу для розвитку водних активностей, закладів розміщення та харчування в с. Данилівка

2) АКТИВНИЙ ВІКЕНД

Дестинація: пішо-велосипедний маршрути від оглядової зони в с. Лозуватці до Інгульця, від с. Данилівка до водоспаду у с. Христофорівка з можливостями велопрокату в цих місцях

Сервіси: оренда велосипедів, мотузкові парки

Цільова аудиторія продукту: активні мешканці Кривого Рогу та громади

Сезон продукту: весь рік, більш активно травень-вересень

Ресурси: доброустрій оглядового майданчику в с. Лозуватка та с. Інгулець, доброустрій території біля водоспаду у с. Христофорівка, облаштування пішо-вело маршруту (вказівники), залучення надавачів послуг.

3) ФЕСТИВАЛЬ ЕЛЕКТРОННОЇ МУЗИКИ (Ostrov, «Спалах», «U Park» чи інші) на базі покинутих будівель Аеропорту

Сервіси: споживання

Ринок продукту: молодь з усієї України

Сезон продукту: літо

Ресурси: наявність місць проживання та харчування для гостей

*для реалізації такої туристичної пропозиції необхідно налагодити взаємодію з організаторами фестивалів

4) «ДИКІ ВИХІДНІ» — сімейний відпочинок в зоопарку та на фермі в громаді.

Сервіси: екскурсія зоопарком та їзда верхом у El Rancho Sofia, екскурсія страусиною фермою «Страусленд», візит на Лозуватський ринок та куштування фермерської продукції, ночівля у зеленій садибі в Інгульці

Ринок продукту: сім'ї з дітьми із Кривого Рогу, які мають автівку

Сезон продукту: весь рік, але більше травень-вересень

Обсяг капіталовкладень: дорожнє покриття до «Страусленду» (Тернівка — ст. Гейківка, Радіонівка — Інгулець), облаштування території біля ставу у с. Грузьке.

Річка Інгулець

Страусина ферма «Страусленд»

Зоопарк «El Rancho Sofia»

ПРИКЛАДИ

Славська громада (Львівська область):

- активний відпочинок ([тури на квадроциклах із зупинками в садибах](#))
- оксамитовий сезон басейнів ([відпочинок у готелях із басейнами, локальною гастрономією, розвагами та доглядом за дітьми](#))
- піші маршрути для літнього активного відпочинку
- літній етнофестиваль
- цілорічні SPA та Wellness послуги

[Туристична карта села Бобриці](#) (Білогородська громада, Київська область) вказує на всі ключові дестинації в громаді, а також заклади харчування та розміщення.

Окремо [на сайті](#) також представлений проєкт екологічного туризму «Долина двох річок» — природний простір 6 сіл із зонами активного відпочинку, пішохідними та веломаршрутами, зонами для рибалки.

НАЗВА

КРОКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ

Створення туристичної інфраструктури

Попередньо вивчивши наявні туристичні послуги та дестинації стало зрозуміло, що багато з туристично-привабливих територій не мають необхідної туристичної інфраструктури. Серед них:

- набережна в с. Данилівка — місце проведення Водної Регати
- набережна в с. Лозуватка — центр громади
- ставок біля с. Грузьке, водоспад у Христофорівці, відпочинкова зона у с. Грузька Григорівка та с. Інгулець, оглядова зона у с. Лозуватка — це вже популярні дестинації, проте ці території не мають вбиралень, вказівників, сміттєвих баків, відпочинкових зон
- шлях до водоспаду у с.Христофорівка, «Страусленду» у с. Грузьке проходить через дорогу Тернівка — ст. Гейківка і перебуває у поганому стані.

Варто продумувати публічні простори як багатофункціональні, де не тільки можна буде посидіти, а й організувати фестиваль, організувати виставку скульптур, тощо.

В рамках ініціативи планується сформувати проектно-кошторисну документацію, пропозиції співфінансування та залучити кошти для будівництва об'єктів від приватних компаній та державних органів влади.

ПРИКЛАДИ

Дерев'яні прогулянкові набережні — це безперервний маршрут (від 2 км), який використовується як зона вечірніх прогулянок, пробіжок та скандинавської ходьби, елементом туристичних маршрутів від одного населеного пункту в інший. Важливою складовою таких рішень є їх спорідненість з природою (без вирубки існуючих дерев чи знищення іншої рослинності) і віддаленність від активного дорожнього руху.

Такі прогулянкові набережні є на острові [Зюльт, Німеччина](#) та від [містечка Лабруге до селища Вілла Ча у Португалії](#).

[Оглядовий майданчик і павільйон у меморіальному парку в Кокнесе, Латвія.](#)

НАЗВА

КРОКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ

Створення бренду громади

Бренд дає можливість виділити свої особливості і привабити ними потенційних інвесторів та туристів серед тисяч інших громад.

Бренд громади складається з логотипу, слогану та системи візуальної ідентифікації (брендбуку). Логотип — не є гербом громади, може бути іншої форми та кольорів, використовується в комунікаційних матеріалах (відео, брошури, сайти) і сувенірній продукції (футболки, чашки та інше).

Для створення бренду необхідно:

- провести стратегічні сесії для визначення особливих характеристик громади, які можуть бути представлені в лого та слогані громади;
- оголосити конкурс на кращий бренд громади;
- відібрати комісією або голосуванням громади фінальної версії бренду громади;
- виготовити дизайн-макет брендваної продукції;
- зареєструвати права на логотип і слоган.

Проєкт також передбачає адаптацію сайту, FB-сторінки та інших ресурсів громади із врахуванням вимог до брендуння, підготовку тематичної промо-продукції.

ПРИКЛАДИ

Брендинг міста СумиБрендинг Кременської громадиБрендинг Славської громадиБрендинг Приазов'я

НАЗВА

КРОКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ

Туристичний сайт громади

Туристичний сайт громади — це візитівка громади, де легко знати таку інформацію про громаду:

- інформація про громаду
- що варто побачити (можна надати перелік туристичних пропозицій або зробити окремі блоки: екскурсії, події, маршрути і тп)
- де поїсти
- де зупинитися
- можливість забронювати та/або оплатити місце проживання/або активності

Туристичний сайт має перевагу над створенням розділу про туризм на офіційній вебсторінці громади, бо не губиться серед різноманітної адміністративної чи житлово-комунальної інформації про громаду.

На додаток до сайту міста та громади створюють сторінки у соціальних мережах, де публікують красиві світлини та актуальну інформацію про події, нові пропозиції чи акції.

ПРИКЛАДИ

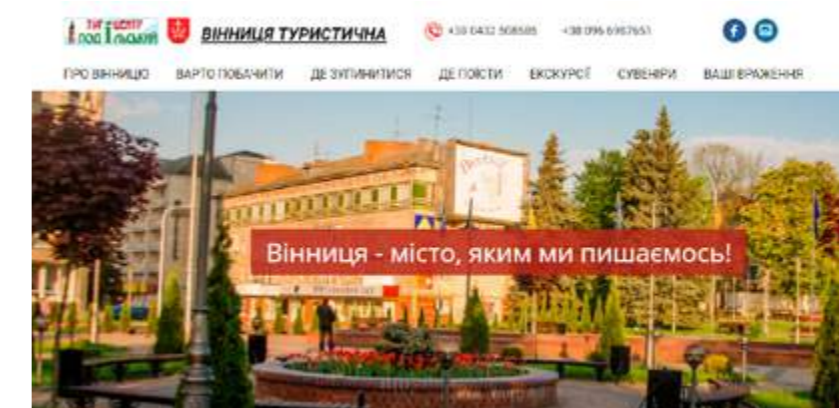
[Туристичний сайт Вінниці](#)

[Туристичний сайт Славсько](#)

[Туристичний сайт Бобриці](#)

[Туристичний інстаграм Вінниці](#)

[Туристичний інстаграм Барселони](#)

НАПРЯМОК:

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО**ІСНУЮЧІ ПРОБЛЕМИ:**

- У громаді переважають «ризикові» ґрунти, придатні для вирощування тільки невибагливих культур
- Невелика кількість підприємств з переробки с/г продукції:
  - низька конкурентоспроможність малих виробників с/г продукції з великим агрохолдингами, яким більшість фермерів наразі продають свою продукцію;
  - низький рівень кооперації сільськогосподарських виробників.

ОПЕРАЦІЙНА ЦІЛЬ:

збільшити кількість с/г підприємств (ТОВ) та фермерських господарств (ФГ) на 15%

2021 РІК	2027 РІК	РЕЗУЛЬТАТ
98 ФГ	113 ФГ	+15 ФГ
45 ТОВ	52 ТОВ	+7 ТОВ

ПРОГРАМИ:

ЗАВДАННЯ:

Популяризація локальної продукції (Місцевий Ярмарок)

Відповідальний орган:
Відділ економічного розвитку та інвестицій

Бюджет: від 3 до 5 млн грн

Джерела фінансування:
місцевий бюджет, інші джерела не заборонені законодавством

дослідити асортимент та обсяги виробництва малих та середніх виробників готової продукції в сусідніх громадах, створити пропозиції співпраці;

впорядкувати місцевий ринок та організувати щомісячний Лозуватський Ярмарок за участі малих та середніх виробників.

Програма розвитку сироварень в громаді

Відповідальний орган:
Відділ загальної та організаційної роботи

Бюджет: 0 тис. грн

Джерела фінансування:
не потребує фінансування

сформувати пропозиції створення сироварень на території громади;

надавати консультації по отриманню та заповненню заявок на зворотнє та незворотнє фінансування;

надати приміщення за пільговими умовами (у разі створення заготівельно-збутового чи іншого кооперативу).

Навчання та супровід фермерів

Відповідальний орган:
Відділ економічного розвитку та інвестицій

Бюджет: 0 тис. грн

Джерела фінансування:
не потребує фінансування

проводити не менше 2 щорічних заходів з навчання фермерів (юридичні аспекти ведення бізнесу та переваги перереєстрації особистих селянських господарств у фермерські господарства);

інформувати фермерів про наявні обласні та державні програми підтримки.

ОПИС КЛЮЧОВИХ ПРОЄКТІВ

НАЗВА	КРОКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ
Лозуватський Ярмарок	<p>Проведення ярмарку є способом вийти на кінцевого покупця для місцевих виробників та доповнити туристичну пропозицію громади. На ярмарку можна буде придбати крафтову продукцію локальних виробників, спробувати їжу на фудкортах, взяти участь в різноманітні розвагах — майстер-класах для дітей, показах фільмів, музичних концертах, танцях та іншому.</p> <p>Оскільки однією з цільових аудиторій Ярмарку є мешканців Кривого Рогу, його варто проводити у вихідні дні (наприклад, у кожну останню суботу місяця).</p> <p>Отже, варто:</p> <ul style="list-style-type: none"> — остаточно визначити локацію для проведення ярмарку та облаштувати її (це може бути площа у будні дні, на яку встановлюється намети для ярмарку у вихідні або постійно діючі дерев'яні будиночки для продажу, які здаються в оренду за пільговими умовами у будні дні); — сформувавши пропозиції співпраці для виробників крафтової локальної продукції; — рекламувати проведення ярмарку серед мешканців громади та жителів Кривого Рогу шляхом залучення сучасних музичних виконавців та організації великих подій (фестивалів); — продумати активності, доступні для кожного нового ярмарку.

ПРИКЛАДИ

[Ярмарка у Бобриці](#) (Київська область)

[Різдвяні ярмарки у Німеччині](#) (особливо у маленьких населених пунктах) користуються особливою популярністю. Серед найкращих у Німеччині виділяють ярмарки у містах Трір (Trier) та Брауншвайг (Braunschweig), що вирізняються оформленням дерев'яних будиночків та запропонованими послугами (ляльковий театр, каток, виконання різдвяних пісень, різдвяні ігри та інше).

НАЗВА	КРОКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ
Розвиток сироварень	<p>Наразі в громаді є не менше 7 населених пунктів, де мешканці мають корів та продають невеликими партіями молоко. Створення сироварень (особливо на базі кооперативу) дасть можливість збільшити заробіток місцевого населення та створити нові робочі місця. Для цього потрібно:</p> <ul style="list-style-type: none"> — об'єднати мешканців, інформувати їх про переваги та шлях створення спільної сироварні; — дослідити внутрішній ринок на продукцію, яка матиме попит; — сформувавши бізнес-модель, обрати місце створення сироварні та залучити фінансування на закупівлю необхідного обладнання та ремонту приміщень; — додати сироварню в туристичні маршрути громади. <p>Важливо, аби місце розташування сироварні було вигідним. Наприклад, ферма та сироварня «Лісова Коза», що в с. Підлісне Кіровоградської області, знаходиться поруч із трасою Н14 (Олександрівка — Миколаїв), що забезпечує швидке транспортування продукції до інших населених пунктів і приваблює туристів на екскурсії. Такою вигідною локацією для сироварні в Лозуватській громаді може стати с. Мар'янівка, с. Чкалівка або с.Лозуватка, які знаходяться поруч з трасою Н23.</p>

ПРИКЛАДИ

[Сироварня, яка входить до кооперативу «Добрі Газди»](#), у Глибоцькій громаді (Чернівецька область) була створена за співфінансування місцевого бюджету та грантових коштів. В сироварні є дегустаційна зала, де відвідувачі можуть спостерігати за процесом сироваріння, скуштувати різні види сиру та придбати продукцію.

[Сироварня «Скажи Cheese»](#) (Донецька область). Сироварні вдалося розширити виробництво за рахунок гранту від неурядової організації «People in need» на суму 1 000 доларів США, за які купили пастеризатор, вакууматор і переобладнали автомобіль. Зараз сироварня працює над отримання НАССР (міжнародний стандарт управління безпечністю харчової продукції).

НАПРЯМОК:

АЕРОПОРТ

ІСНУЮЧІ ПРОБЛЕМИ:

- Комунальне підприємство «Аеропорт «Кривий Ріг»» знаходиться на території Лозуватської громади, проте належить Криворізькій міській раді.

У разі збільшення пасажирський та вантажних потоків, громада має презентувати пропозиції розвитку території, що знаходиться поруч з аеропортом.

ОПЕРАЦІЙНА ЦІЛЬ:

Збільшити кількість суб'єктів господарювання зареєстрованих в громаді залучених для обслуговування міжнародного аеропорту «Кривий Ріг»

2021 РІК	2027 РІК	РЕЗУЛЬТАТ
0 СПД	5 СПД	+5 СПД

Міжнародний аеропорт «Кривий Ріг», 2021

ПРОГРАМИ:

Допоміжна логістична та обслуговуюча інфраструктура міжнародного аеропорту «Кривий Ріг»

Відповідальний орган:
Відділ економічного розвитку та інвестицій

Бюджет: 0 тис. грн

Джерела фінансування:
не потребує фінансування

ЗАВДАННЯ:

дослідити досвід розвитку логістичної та обслуговуючої інфраструктури біля аеропортів;

створити пропозиції щодо розташування об'єктів інфраструктури аеропорту на території громади (платна парковка, готелі, житло для працівників та студентів льотної школи та інше).

ОПИС КЛЮЧОВИХ ПРОЄКТІВ

НАЗВА

Розвиток логістичної та обслуговуючої інфраструктури поруч з аеропортом

КРОКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ

Розвиток територій, які розташовані поруч з аеропортом, можна розділити на такі категорії:

- аеропорт (термінали, паркування, технічні приміщення, склади)
- аеропортна зона — будинки, комерційні та складські приміщення, індустріальні та бізнес парки, льотні школи (навчальні корпуси, гуртожитки/готелі) та інші об'єкти, які знаходяться поблизу аеропорту
- аеропортний коридор — готелі, виставкові центри, торгові центри, спортивні установи, конференц-центри та інші об'єкти, які розташовані по дорозі від великого міста до аеропорту.

Отже, коректне зонування територій з урахуванням їх особливостей та поточного стану є першим кроком для розвитку територій поблизу аеропортів.

Наступним кроком є створення інвестиційних пропозицій по розташуванню об'єктів обслуговуючої інфраструктури. Зважаючи на поточний розвиток аеропорту, це може бути: платна парковка, готель для розміщення персоналу та гостей, житло та корпуси закладів освіти для можливих навчальних закладів на базі Аеропорту).

ПРИКЛАДИ

Аеропорт Жешув-Ясенка у Польщі

Окрім створеної на національному рівні концепції розвитку аеропорту, успіх аеропорту став можливим за рахунок розташування готелю Holiday Inn Express навпроти пасажирського терміналу. Готель пропонує понад 100 номерів та надає високоякісні послуги харчування.

Також на території міста побудований ангарний комплекс для обслуговування літаків (найбільший в Східній Європі). Для цього було укладено стратегічні угоди з польською авіаційною групою та LOT AMS.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2

ПІДВИЩИТИ РІВЕНЬ ЯКОСТІ ЖИТТЯ (ІНТЕГРАЛЬНИЙ ПОКАЗНИК)

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМКИ	ОПЕРАЦІЙНІ ЦІЛІ	ПРОГРАМИ
 Інфраструктура та благоустрій	Підвищення оцінки задоволеності мешканців громади	Доброустрій публічних просторів Капітальний ремонт доріг Будівництво та капітальний ремонт мереж водопостачання та водовідведення
 Освіта	Зростання частки випускників, які склали ЗНО вище 175 балів, від загальної кількості випускників на 20 відсоткових пунктів	Розвиток профільної освіти в громаді Підвищення кваліфікації викладацького складу Розвиток прикладних освітніх компетенцій Оновлення освітньої інфраструктури
 Охорона здоров'я	Підвищення рівня оцінки медицини в громаді 2.2 до 3.2 балів	Забезпечення медичними працівниками Охоплення медичними послугами Матеріально-технічна база закладів охорони здоров'я
 Безпека	Зменшення кількості кримінальних правопорушень на 10%	Попередження правопорушень Матеріально-технічне забезпечення для швидкого реагування
 Довкілля	Зменшення кількості стихійних сміттєзвалищ на 75%	Система поводження з відходами
 Культура	Зростання рівня участі мешканців громади в культурних подіях громади на 20%	Нова система управління сферою культури Сучасний культурний контент Кадри у сфері культури Оновлення інфраструктури закладів культури
 Спорт	Зростання кількості дітей та дорослих, які регулярно займаються спортом на 20%	Проведення масових спортивних заходів Спортивні клуби для дітей та дорослих Оновлення спортивної інфраструктури

НАПРЯМОК:

**ІНФРАСТРУКТУРА
ТА ДОБРОУСТРІЙ****ІСНУЮЧІ ПРОБЛЕМИ:**

- Незадовільна якість та облаштування дорожньої інфраструктури
- Незадовільний стан транспортних перевезень (якість рухомого складу, обслуговування, доступність інформації про перевезення)
- Погана якість води в окремих населених пунктах громади
- Недостатня кількість місць для відпочинку

ОПЕРАЦІЙНА ЦІЛЬ:

підвищити рівень оцінки якості доріг та тротуарів з 2.0 до 3.5 балів

2021 РІК	2027 РІК	РЕЗУЛЬТАТ
2.0/5 балів	3.5/5 балів	+1.5 балів

ПРОГРАМИ:

ЗАВДАННЯ:

Капітальний ремонт доріг

Відповідальний орган:
Відділ ЖКГ

Бюджет: ≥25 млн грн

Джерела фінансування:
місцевий, обласний, державний бюджети та інші джерела не заборонені законодавством

здійснити комплексний ремонт дорожньо-транспортної мережі з урахуванням стандартів доступності та розвитку велосипедної інфраструктури в місцях активного пересування мешканців, бізнесу та туристів (від Н23 до с. Надія, дороги місцевого значення).

Комунальний автобусний маршрут

Відповідальний орган:
Відділ ЖКГ

Бюджет: ≥5 млн грн

Джерела фінансування:
місцевий, обласний, державний бюджети та інші джерела не заборонені законодавством

створити та запустити комунальний автобусний маршрут громади із забезпеченням доступності. Потенційний маршрут від с. Лозуватка до с. Гейківка, від с. Лозуватка до с. Христофорівка.

Капітальний ремонт мереж водопостачання та водовідведення

Відповідальний орган:
Відділ ЖКГ

Бюджет: ≥50 млн грн

Джерела фінансування:
місцевий, обласний, державний бюджети та інші джерела не заборонені законодавством

реконструювати та модернізувати мережі водопостачання та водовідведення (в с. Чкалівка, с. Інгулець, с. Грузьке, с. Новолозуватка, с. Лозуватка).

ПРОГРАМИ:

Доброустрій публічних просторів

Відповідальний орган:
Відділ ЖКГ

Бюджет: ≥14.5 млн грн

Джерела фінансування:
місцевий, обласний, державний бюджети та інші джерела не заборонені законодавством

ЗАВДАННЯ:

побудувати парк у с. Лозуватка;

здійснити доброустрій центральної частини населених пунктів та забезпечити їх точками Wi-Fi;

побудувати нові дитячі майданчики в с. Лозуватка, с. Зелений Гай, с. Грузьке, с. Радіонівка, с. Надія, с. Софіївка, с. Христофорівка, с. Данилівка, с. Лозуватка, с. Чкалівка.

ОПИС КЛЮЧОВИХ ПРОЄКТІВ

НАЗВА

Зручні громадські простори в центрах населених пунктів

КРОКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ

В громаді вже є місця збору населення — часто це простір біля магазинів чи комунальних закладів.

Громадські простори — важливі, бо формують громадські зв'язки, сприяють обміну ідеями та запобігають злочинам. Аби люди там знаходилися довше, потрібно створити безпечні та комфортні умови. Проєкт передбачає створення громадських просторів в с. Данилівка, с. Христофорівка, с. Ранній Ранок, с. Чкалівка, с. Радіонівка, с. Грузьке, с. Вільне, с. Софіївка. Це будуть три види просторів:

— місця зустрічі молоді (поставити вуличні меблі, освітлення, волейбольні майданчики на піску);

— місця для прогулянок (місця, де зараз пустирі чи запуснені парки поставити садові решітки, декілька лавок і створити прогулянковий маршрут);

— місця зустрічі людей поважного віку (лавки, освітлення та урни).

Кожен з просторів також буде обладнано точками Wi-Fi для доступу до мережі Інтернет.

ПРИКЛАДИ

У Нетішині (Хмельницька область) створено [арт-простір просто неба](#) — культурно-мистецька локація, на якій будь-який мешканець міста чи громадська організація може проводити свої заходи (концерти, покази фільмів, відкрита бібліотека тощо). Арт-простір працює лише в літній період.

НАЗВА

Парк відпочинку для дорослих та дітей села Лозуватки

КРОКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ

У громаді вже відбулися громадські обговорення щодо дизайну парку та отримані пропозиції щодо проєкту парку.

Парк складатиметься з декількох зон для різних вікових груп, прогулянкової території, а також центрального місця збору для проведення святкувань.

НАПРЯМОК:

ОСВІТА

ІСНУЮЧІ ПРОБЛЕМИ:

- Наявні прогалини у забезпеченості та якості викладацького складу навчальних закладів громади:
  - запит на підвищення фаховості викладачів в громаді;
  - велика частка вчителів пенсійного чи передпенсійного віку (20–30% від загальної кількості вчителів).
- Висока вартість утримання дітей в деяких закладах освіти та невідповідність проєктної потужності їх реальній наповнюваності
- Незадовільний стан приміщень та прилеглих територій дитячих навчальних закладів і закладів середньої освіти в окремих населених пунктах:
  - необхідність капітального ремонту окремих навчальних закладів;
  - відсутнє утеплення у всіх навчальних закладах
- Неповне забезпечення матеріально-технічною базою окремих закладів освіти

ОПЕРАЦІЙНА ЦІЛЬ:

Збільшити частку випускників, які склали ЗНО вище 175 балів, від загальної кількості випускників на 20% відсоткових пунктів

2021 РІК	2027 РІК	РЕЗУЛЬТАТ
12% випускників	32% випускників	+20 відсоткових пунктів випускників

ПРОГРАМИ:

ЗАВДАННЯ:

Розвиток профільної освіти в громаді

створити базовий заклад з реалізації профільного навчання на базі Лозуватської опорної школи (в рамках ЗУ «Про повну загальну середню освіту»).

Відповідальний орган:
Управління освіти

Бюджет: тис. грн

Джерела фінансування:
не потребує фінансування

Підвищення кваліфікації викладацького складу

залучити нових фахівців у галузі освіти до громади (участь у програмах «Навчай для України», Корпусу Миру США в Україні та інших);

Відповідальний орган:
Управління освіти

Бюджет: 150 тис. грн

Джерела фінансування:
місцевий, обласний, державний бюджети та інші джерела не заборонені законодавством

інформувати та заохочувати працівників закладів освіти до підвищення кваліфікації (участь у заходах Edcamp, STEAM-camp, щорічне преміювання та інше).

Розвиток прикладних освітніх компетенцій для школярів

щорічно проводити позашкільний курс з проєктного менеджменту та створення стартапів за участі агротех та промислових компаній. В рамках курсу передбачити конкурс стартапів;

Відповідальний орган:
Управління освіти

Бюджет: від 150 тис. грн

Джерела фінансування:
інші джерела не заборонені законодавством

надавати профорієнтаційний супровід учням 9–11 класів;

розвивати шкільне самоврядування, інформувати учнів про лідерські програми та інші освітні можливості.

ПРОГРАМИ:

Оновлення освітньої інфраструктури

Відповідальний орган:
Управління освіти

Бюджет: 200 млн 200 тис. грн

Джерела фінансування:
місцевий, державний
бюджети

ЗАВДАННЯ:

створити STEAM лабораторії на базі навчальних закладів у с. Вільне та с. Лозуватка;

провести енергоаудит закладів освіти та впровадити енергозаощадливі проєкти (заміна вікон у навчальному закладі с. Христофорівка);

провести реконструкцію ЗСО та ДНЗ у с. Лозуватка з урахуванням заходів енергозбереження;

оновити матеріальну базу та підходи до харчування в освітніх закладах.

ОПИС КЛЮЧОВИХ ПРОЄКТІВ

НАЗВА

Залучення нових фахівців у галузі освіти до громади

КРОКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ

Реалізація проєкту включає залучення не менш як 2 нових фахівців у галузі освіти до роботи в громаді шляхом: участі не менше одного навчального закладу громади у програмі «Навчай для України» та Корпусу Миру.

«Навчай для України». Програма залучає найкращих випускників і молодих спеціалістів різних галузей до вчителювання на 2 роки у малих містечках і селах, де вони стають рольовими моделями, відкривають нові перспективи в житті дітей і сприяють розвитку громади. Для участі школі потрібно підготувати заявку на участь, мати вільні вакансії у 5–11 класах та бути готовим/готовою надати необхідну підтримку вчителям. [Приклад заявки](#) для шкіл на участь у Навчай для України в 2021 році

Проєкт Корпусу Миру в Україні. Проєкт залучає волонтерів з США для викладання англійської мови в середніх школах. Окрім занять волонтери підтримують громадські ініціативи, клуби і табори українських колег, які допомагають учням здобути життєві навички, необхідні для того, щоб стати відповідальними громадянами. Для участі в проєкті необхідно зв'язатися з представниками програми [за посиланням](#).

НАЗВА

Підвищення кваліфікації працівників освіти

КРОКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ

Реалізація проєкту включає фінансування участі в програмах підвищення кваліфікації не менше 15 працівників закладів освіти щороку.

Освітні неконференції EdCamp Ukraine — заходи для викладачів у форматі edutainment (освіта та розваги), спрямовані на розвиток м'яких навичок та вивчення нових викладацьких методик.

STEAM-camp — лідерська навчальна програма для викладачів STEAM напрямку (математика, фізика, хімія, інформатика) для підвищення якості викладання STEAM дисциплін та розробки інтегрованих програм, які поєднують STEAM та профорієнтацію.

Навчання та професійний розвиток викладачів не обмежується цими двома програмами. Також викладачі братимуть участь в онлайн курсах та інших освітніх подіях.

НАЗВА

КРОКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ

**Премія
«Кращий
вчитель
громади»**

Преміювання кращих вчителів громади — це можливість надихнути вчителів на вдосконалення своїх методик та практик. Реалізація проєкту включає щорічне преміювання 1 вчителя в громаді. Формат премії може бути підготовкою до участі вчителів у Національній премії «Global Teacher Prize Award».

Важливим аспектом в реалізації проєкту є визначення критеріїв до обрання кращого вчителя громади. Громада може скористатися критеріями Національної премії ([повний перелік критеріїв на сайті](#)), серед яких: досягнення учнів, застосування інноваційних освітніх практик, участь у розвитку учнів поза навчанням, наставництво інших вчителів та постійний професійний розвиток вчителя. Ще одним важливим елементом конкурсу має стати номінування вчителів на премію учнями та батьками громади.

НАЗВА

КРОКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ

**Курс з
проектного
менеджменту
та створення
стартапів для
школярів**

Проєкт передбачає щорічний позашкільний курс для не менш як 50 учнів 8–11 класів, розроблений за участі агротех та промислових компаній з проектного менеджменту та створення стартапів. Курс тривалістю від трьох місяців до року може охоплювати такі теми:

- Бізнес та підприємництво: основні поняття, найкращі практики України та світу
- Індустрії бізнесу
- Поняття грошей, історія грошей, персональні фінанси
- Маркетинг: клієнти, ринок, цільова аудиторія
- Бізнес-моделювання
- Фінансові показники: основні фінансові потоки, прибуток, витрати, точка беззбитковості
- Проектний менеджмент: етапи та інструменти
- Канали комунікації. Рекламні звернення
- Продажі
- Мистецтво презентації та навички публічних виступів
- Керування тілом та голосом: жестикуляція та артикуляція
- Візуалізація та підготовка слайдів для виступів
- Командна робота
- Створення резюме та проходження інтерв'ю
- Постановка цілей та створення персонального портфоліо

Запросити спікерів та проконсультуватися щодо його наповнення та реалізації курсу можна з [International MBA Kids](#). Вони також проводять онлайн курси з підприємництва для дітей. На завершення програми варто провести конкурс стартапів з призовим фондом та/або можливістю подальшого поглибленого навчання.

ПРИКЛАДИ

В громадах Львівської області за участі Tech StartUp був реалізований проєкт [«Розвиток інноваційного підприємництва та винахідництва для учнівської молоді»](#). В рамках проєкту школи громад Львівської області могли взяти участь у курсах із:

- робототехніки;
- 3D моделювання;
- лабораторних експериментів.

На завершення курсу відбудеться конкурс учнівських стартапів, найкращим буде запропоноване подальше навчання в Tech StartUp School.

НАЗВА

Профорієнтаційна програма для підлітків

КРОКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ

Враховуючи реформу освіти та перехід до профільного навчання учні вже у 8 класі постають перед вибором професійного шляху. Завдання громади — допомогти з цим вибором та сприяти тому, аби отримані навички також можна було застосувати в громаді.

Програма передбачає не менше 10 профорієнтаційних лекцій та/або менторських зустрічей для учнів шкіл 8–11 класів від успішних випускників шкіл громади. Темі зустрічей можуть стосуватися обрання професії, можливостей вступу, стипендій, обмінів за кордоном, «нульових програм» тощо.

За основу можна взяти [профорієнтаційні табори «Shamrock»](#) та проконсультуватися з їх засновниками щодо організації програми. Курс може складатися з таких елементів:

- зустрічі з професіоналами — це можуть бути відомі випускники шкіл громади, які є власниками бізнесу, успішними професіоналами або засновниками стартапів в Україні та світі. Основне завдання — надихнути учнів розібратися, чим дійсно їм хотілося б займатися;
- профорієнтаційні тестування та завдання, які аналізують сферу інтересів, навички, здібності, цінності, поведінку в критичних ситуаціях, емоційний інтелект та стиль життя;
- алгоритм вибору університетів та обрання декількох пріоритетних спеціальностей;
- аналіз ринку праці з урахуванням змін через Covid-19, роботизацію та розвиток штучного інтелекту;

- екскурсійні візити з можливістю одноденних стажувань;
- складання персонального плану розвитку й досягнень.

Профорієнтаційна програма також має включати можливість поспілкуватися з психологом та профорієнтаологом.

НАЗВА

Участь молоді в програмах обміну та позашкільних освітніх заходах

КРОКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ

Важливий елемент освіти — можливість розширити горизонти поза навчанням. Окрім традиційних форм організації самоврядування учнів та їх участі у різних регіональних та національних конкурсах, є популярними програми обміну школярів, неформальні мовні та волонтерські табори. Проєкт передбачає, що не менш як 2 навчальних заклади громади зможуть провести одну з нижчезазначених можливостей:

[GoGlobal camps](#) — це безкоштовні мовні табори по всій Україні на базі шкіл. Це 1-2 тижневі мовні табори на базі шкіл по всій Україні, де викладають волонтери з різних країн світу. Для участі в програмі школа має заповнити [реєстраційну форму](#). Також організація проводить програми для школярів з лідерства, креативності, соціального підприємництва, критичного мислення та основ демократії.

[Бур-табори](#) — це 1–2 тижневі волонтерські будівничі табори в невеликих містах та селах України, які залучають молодь з усієї країни до волонтерства: допомагати створювати чи облаштувати молодіжні простори для місцевої молоді, допомагати сім'ям у потребі відремонтувати помешкання, знайомитись з місцевістю та формувати нові соціальні зв'язки.

Окремо варто інформувати та заохочувати до участі школярів у таких програмах:

- [Українська Академія Лідерства \(УАЛ\)](#) — десятимісячна програма неформальної освіти для випускників шкіл, яка передбачає розвиток у трьох напрямках: інтелектуальному, фізичному та емоційному. Програма передбачає навчальні курси за цими напрямками, навчальні поїздки в Україні та за кордоном. Для участі в академії необхідно заповнити [заявку](#).
- Програмі обміну майбутніх лідерів (FLEX) — програма для учнів 8–10 класів загальноосвітніх шкіл, яка надає школярам стипендії на навчання у школі США протягом одного академічного року і на проживання в американській родині. Для участі у програмі потрібно пройти не менше трьох етапів відбору, які починаються з тестування у вересні. Слідкувати за програмою можна на сайті [Американських Рад в Україні](#).
- Школа громадянської участі «Агенти змін» — школа для активних учнів 8–10-х класів, які мають бажання засновувати і розвивати ініціативи, спрямовані на вдосконалення життя своєї громади у реаліях українського сьогодення. Результатом навчання є реалізований у рідному населеному пункті соціальний, культурно-мистецький проєкт. Участь у школі безкоштовна. Одна школа проводиться у декілька етапів протягом року. Для участі у проєкті заповнюється анкета після оголошення набору.

НАПРЯМОК:

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я**ІСНУЮЧІ ПРОБЛЕМИ:**

- Недостатня кількість медперсоналу:
  - низька заробітна плата у фахівців в амбулаторіях;
  - конкуренція з містом за медичних працівників;
  - велика частка медичних працівників пенсійного віку (25%).
- Незадовільний стан матеріально-технічної бази та приміщень окремих медичних закладів

ОПЕРАЦІЙНА ЦІЛЬ:

підвищити рівень оцінки медицини з 2.2 до 3.2 балів

2021 РІК	2027 РІК	РЕЗУЛЬТАТ
2.2/5 балів	3.2/5 балів	+1 бал

ПРОГРАМИ:

ЗАВДАННЯ:

Забезпечення медичними працівниками

Відповідальний орган:
Центр ПМСД

Бюджет: ≥180 тис. грн

Джерела фінансування:
місцевий бюджет, інші джерела не заборонені законодавством

передбачити службове житло для висококваліфікованих медичних працівників;

взяти участь у розподілі випускників із медичних університетів України.

Охоплення медичними послугами

Відповідальний орган:
Центр ПМСД

Бюджет: 100 тис. грн

Джерела фінансування:
місцевий бюджет, інші джерела не заборонені законодавством

забезпечити проведення діагностичних виїздів до віддалених населених пунктів громади профільних спеціалістів;

проводити не менше 4 курсів для медичних працівників по користуванню телемедичною системою.

Матеріально-технічна база закладів охорони здоров'я

Відповідальний орган:
Центр ПМСД

Бюджет: ≥54 млн грн

Джерела фінансування:
місцевий та державний бюджет, інші джерела не заборонені законодавством

провести реконструкції приміщень закладів охорони здоров'я медичних установ (амбулаторій у с. Лозуватка та с. Софіївка) з урахуванням результатів аудиту та стандартів доступності;

закупити обладнання в 4 амбулаторії, придбати рентгенапарат та забезпечити інше матеріально-технічне обладнання.

ОПИС КЛЮЧОВИХ ПРОЄКТІВ

НАЗВА	КРОКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ
Залучення медичних спеціалістів в громаду	Наразі громадою вже закуплено службове житло, в якому необхідно провести ремонт. Варто врахувати, що службове житло може все одно не привабити спеціалістів. Додатковими перевагами роботи в громаді можуть стати — програма соціального захисту (оплата комунальних послуг та надбавка до зарплати).

ПРИКЛАДИ

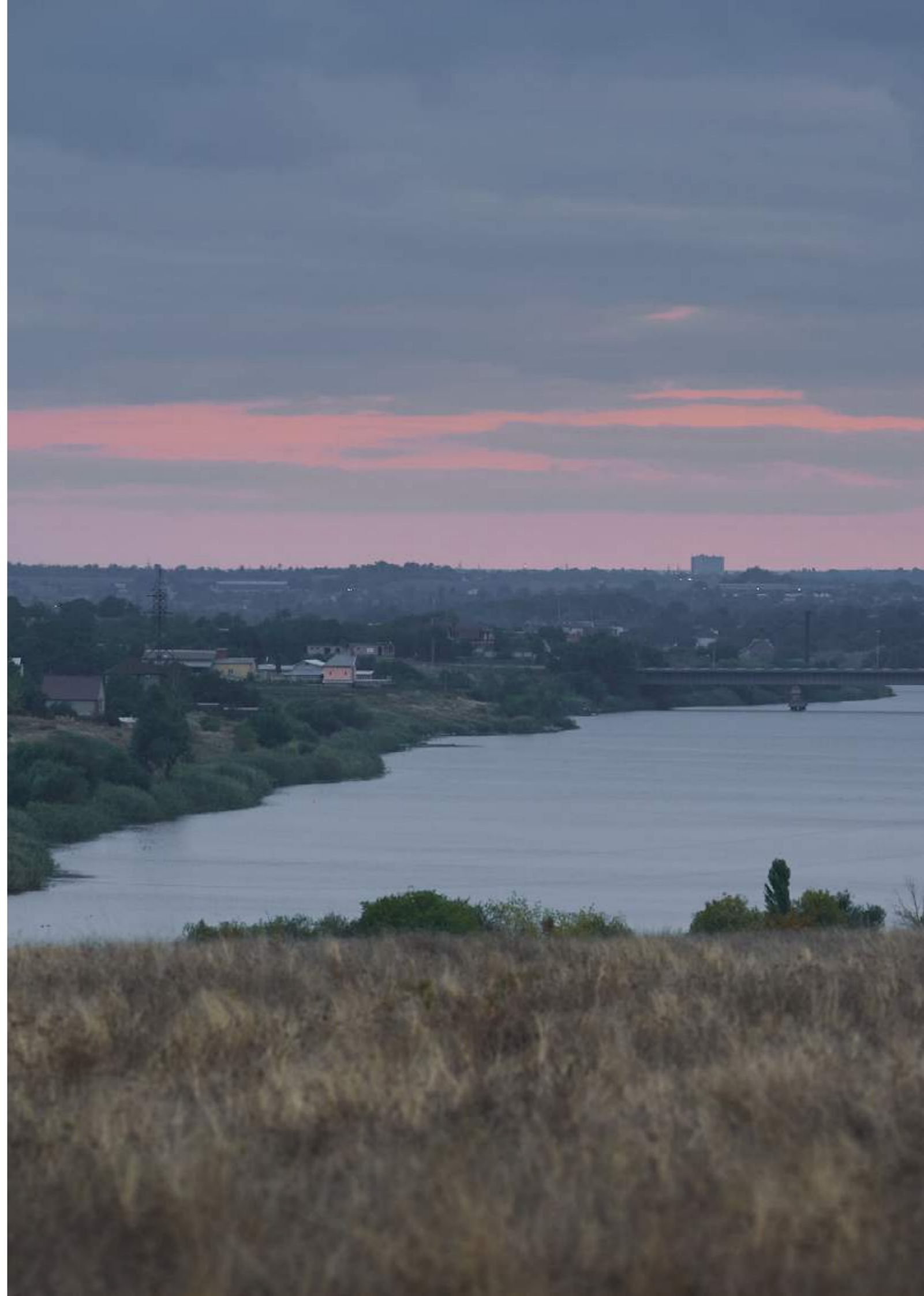
Мокрокалігирська громада (Черкаська область) попри наявність службового житла для медиків не змогла залучити лікаря в громаду. Тому в громаді прийняли програму щодо соціального захисту медиків, яка за умови роботи лікаря в громаді протягом 10 років передбачає передачу будинку йому у приватну власність.

Окремо прийняли [цільову програму підготовки лікарів](#) для громади на 4 роки, яка передбачає фінансову підтримку навчання на медиків місцевих жителів з умовою їхнього повернення до громади на роботу.

НАЗВА	КРОКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ
Телемедицина в громаді	В громаді вже є закуплені телемедичні системи. Проєкт передбачає навчання працівників медичних закладів роботі з телемедичною системою.

ПРИКЛАДИ

У [Абазівській громаді](#) (Полтавська область) всім амбулаторіям громади придбали по 1 телемедичному комплексу. Користуються обладнанням сімейні лікарі, які попередньо пройшли навчання по користуванню обладнанням та тестові консультації з фахівцями в обласній лікарні (передають знімки, показники, аналізи). Від початку впровадження телемедицини дистанційними послугами лікарів скористалися майже три сотні людей, а процедура отримання консультацій скоротилася з декількох днів у півгодини.

НАПРЯМОК:

БЕЗПЕКА**ІСНУЮЧІ ПРОБЛЕМИ:**

- Високий рівень небезпеки в окремих населених пунктах громади.
- Відсутня система попередження правопорушень.

ОПЕРАЦІЙНА ЦІЛЬ:

зменшити кількість кримінальних правопорушень на 10%

2021 РІК

2027 РІК

РЕЗУЛЬТАТ

14.7 порушень
на 1 тис. населення11.7 порушень
на 1 тис. населення-20% порушень
на 1 тис. населення**ПРОГРАМИ:****ЗАВДАННЯ:**

**«Безпечна громада»
(попередження
правопорушень)**

Відповідальний орган:
Відділ ЖКГ

Бюджет: 10 млн 300 тис. грн

Джерела фінансування:
місцевий, обласний,
державний бюджети та
інші джерела не заборонені
законодавством

здійснити реконструкцію не менше 20 км вуличного освітлення в громаді;

розширити мережу відеоспостереження в публічних просторах громади;

встановити сигналізації у комунальних установах громади;

проводити профілактично-роз'яснювальну роботу з попередження злочинів кримінального характеру;

**Матеріально-технічне
забезпечення для швидкого
реагування**

Відповідальний орган:
Керівництво громади

Бюджет: 2 млн 900 тис. грн

Джерела фінансування:
місцевий, обласний,
державний бюджети та
інші джерела не заборонені
законодавством

забезпечити техніку і спорядження для СПК;

створити Центр Безпеки Громади;

створити умови для комфортної роботи Офіцерів Громади (придбання автомобіля, житла, ремонт відділку).

ОПИС КЛЮЧОВИХ ПРОЄКТІВ**НАЗВА****КРОКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ****Реконструкція
вуличного
освітлення**

Окрім реконструкції вуличного освітлення проєкт передбачає встановлення механізм для автоматичного вмикання і вимикання освітлення. Такий механізм дозволить заощадити на несвоєчасному вимиканні світла, оскільки система передбачає щоденні зміни в часі з частками секунди з прив'язкою до світлового дня

ПРИКЛАДИ

Немішаївська громада (Київська область) реалізувала такий проєкт з бюджетом у 30 тис. грн, що набагато дешевше від традиційних систем автоматичного контролю за освітленням.

НАПРЯМОК:

ДОВКІЛЛЯ

Існуючі проблеми:

- Велика частка несанкціонованого захоронення відходів:
  - більше 70% домогосподарств без договорів на вивезення сміття;
  - 40 стихійних звалищ на території громади та їхній підпал.
- Відсутня система роздільного збирання та переробки твердих побутових відходів

Операційна ціль:

зменшити кількість стихійних сміттєзвалищ на 75%

2021 РІК	2027 РІК	РЕЗУЛЬТАТ
40 стих. звалищ	15 стих. звалищ	-75%

Баки для сортування сміття у Швеції

ПРОГРАМИ:

Система поводження з відходами

Відповідальний орган:
Відділ ЖКГ

Бюджет: 33 млн 400 тис. грн

Джерела фінансування:
місцевий, обласний, державний бюджети та інші джерела не заборонені законодавством

ЗАВДАННЯ:

- ліквідувати наявні стихійні сміттєзвалища;
- створити нові сміттєві майданчики в громаді;
- сприяти укладанню договорів на вивіз сміття;
- оновлювати сміттєву техніку та баки;
- встановити додаткові урни в публічних просторах.

НАПРЯМОК:

КУЛЬТУРА**ІСНУЮЧІ ПРОБЛЕМИ:**

- Незадовільний стан приміщень та матеріально-технічного забезпечення закладів культури (потреба в ремонтах, застарілий фонд бібліотек, відсутність опалення)
- Низький рівень охоплення позашкільною освітою та культурними подіями серед молоді:
  - низька варіативність пропозицій для позашкільного розвитку в громаді, окрім гуртків на базі будинку культури;
  - недостатня кількість сучасних подій та контенту.

ОПЕРАЦІЙНА ЦІЛЬ:

збільшити рівень участі мешканців громади в культурних подіях громади на 20%

2021 РІК	2027 РІК	РЕЗУЛЬТАТ
16% залучених мешканців	36% залучених мешканців	+20% залучених мешканців

ПРОГРАМИ:**ЗАВДАННЯ:****Нова система управління сферою культури**

Відповідальний орган:
Управління освіти

Бюджет: 0 тис. грн

Джерела фінансування:
не потребує фінансування

створити багатофункціональні культурні осередків (об'єднання існуючих будинків культури та сільських клубів);

провести переговори щодо передачі Будинку Культури в Лозуватці сільській раді.

Сучасний культурний контент

Відповідальний орган:
Управління освіти

Бюджет: 1 млн 300 тис. грн

Джерела фінансування:
місцевий бюджет та інші джерела не заборонені законодавством

сформувати план розвитку сфери культури із активностями для різних вікових груп населення усіх населених пунктів громади на основі дослідження потреб;

сформувати план отримання додаткових коштів від надання культурних послуг (платні послуги, спонсорство) залучити додаткове фінансування;

створювати та заохочувати знакові культурно-масові події (тематичні концерти, святкування, ярмарки, фестивалів тощо) з метою підвищення монетизації сфери та розвитку туризму;

створити арт-об'єкти на території громади.

Кадри у сфері культури

Відповідальний орган:
Управління освіти

Бюджет: 50 тис. грн

Джерела фінансування:
місцевий бюджет та інші джерела не заборонені законодавством

підвищити кваліфікацію працівників культури.

ПРОГРАМИ:

Оновлення інфраструктури закладів культури

Відповідальний орган:
Управління освіти

Бюджет: ≥8 млн грн

Джерела фінансування:
місцевий, обласний, державний бюджети та інші джерела не заборонені законодавством

ЗАВДАННЯ:

провести реконструкцію приміщень закладів культури з урахуванням заходів енергозбереження у с.Данилівка, с. Ранній Ранок (багатофункціональні центри) та с. Лозуватка (публічно-інформаційний центр);

створити коворкінг-центр на базі музичної школи;

модернізувати та зміцнити матеріально-технічну базу закладів культури.

ОПИС КЛЮЧОВИХ ПРОЄКТІВ

НАЗВА

Формування багатофункціональних культурних центрів

КРОКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ

Багатофункціональні центри поєднують функції бібліотеки, клубу, позашкільного закладу освіти, інтернет-центру та інформаційного центру в одному приміщенні. Формування багатофункціональних центрів дозволяє збільшити та переглянути штатний розпис команди. Стратегічна ціль таких просторів — сформувати якісне дозвілля, щоб люди не виїжджали з громади.

Проєкт передбачає приєднання сільських клубів до великих будинків культури громади у с. Вільне, с. Ранній Ранок, с. Грузьке, с. Данилівка, с. Лозуватка, с. Радіонівка, с. Христофорівка).

Приєднанні сільські клуби продовжують функціонувати, в них проводяться заходи, але вони не є окремими юридичними особами. Їхні працівники вважаються інструкторами багатофункціонального центру (альтернативна назва Центр культури і дозвілля). Два дні на тиждень вони проводять навчання, репетиції, гуртки в себе в селі, а в інші дні працюють у Центрі. Можливий наступний склад команди центру: директор, культорганізатор (заступник директора), балетмейстер, інженер-програміст та інструктори.

На базі багатофункціональних культурних центрів також формуються плани розвитку сфери культури із активностями для різних вікових груп населення усіх населених пунктів громади на основі досліджених потреб мешканців.

Серед нових активностей може бути:

— клуби підприємництва з бізнес-літературою та лекціями/воркшопами в рамках Школи Підприємництва в громаді та курсів проєктного менеджменту для учнів;

— молодіжний центр з настільними іграми, простором для навчання та роботи, проектором для перегляду фільмів та зручними пуфами;

— дитяча кімната, яка б надавала можливість проводити час поза домом у холодні пори року;

— сучасні гуртки (запис музики, мистецтво фотографії, архітектури, творчі майстерні, робототехніка), для реалізації такого проєкту необхідне обладнання приміщення: наприклад, 3D принтери, технологічне оснащення для гуртків з електромузики, різноманітне комп'ютерне обладнання.

Для пропозиції нових послуг необхідно залучити додаткове фінансування та сформувати план отримання додаткових коштів від надання культурних послуг (платні послуги, спонсорство).

ПРИКЛАДИ

У [Теребовлянській ОТГ](#) (Тернопільська область), громада отримала у своє підпорядкування 22 приміщення будинків культури і клубів, які трансформували у 5 Центрів Культури та Дозвілля.

У [бібліотеці Моринської громади](#) (Черкаська область) на залишок коштів з інфраструктурної субвенції зробили фітнес-зал щоб залучати молодь до читання. На 50 000 грн придбали тренажерів. Старі книги списали і здали у макулатуру, а на зібрані кошти купили нові книги про фітнес. У разі якщо в громаді відсутній тренер або не завжди може займатися з мешканцями, можна підготувати підбірку відеоуроків з фізичних вправ, йоги чи пілатсу та розмістити посилання на неї у приміщенні для занять.

Також в Центрах культури розміщують столи для гри в настільний теніс.

У селі [Медведівка \(Черкаська область\)](#) створили майстерню-коворкінг, куди закупили нове обладнання — для шиття, роботі по дереву та металу, 3D принтер тощо, а також найняли майстрів, які б могли допомагати простим мешканцям користуватися цими знаряддями. Обладнання надається в оренду за символічну плату — 1 грн на місяць.

[Молодіжний центр у м. Жовква](#) (Львівська область) створено на базі молодіжної організації громади «Молодь Королівського». Спершу «Молодь Королівського» створила молодіжний простір — «Літній театр» на базі закинутого танцмайданчика (літо 2020). Зараз старий комунальний кінотеатр реорганізують в молодіжний центр, де будуть реалізовуватися проєкти та відбуватимуться навчання для молоді: тренінги, майстер-класи, зустрічі тощо. Кошти від батуту, внески під час показів фільмів та інших доступних активностей йдуть на потреби лікування людей, які це потребують.

НАЗВА

КРОКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ

Підвищення кваліфікації працівників культури

Проєкт передбачає участь працівників ОМС в [«Академії культурного лідера»](#) (навчання по тому, як залучити різні аудиторії, вибудувати стратегію, керувати проєктом і розвивати його з можливістю навчальної поїздки до Європи), програмах від Українського культурного фонду — онлайн-курс [«Грантовий менеджмент від УКФ»](#) (планування проєкту, моніторинг, бюджетування та інші). Таке навчання має пройти не менше 7 працівників закладів культури (очільники багатофункціональних культурних центрів). Окремо також варто здійснювати навчальні поїздки на культурні події в інші громади (наприклад, OperaFest Tulchyn, Опішня Сливафест, Кодима-Фест та інші).

НАЗВА

КРОКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ

Знакові культурні події

В громаді щорічно проводять святкування Івана Купала. Ще однією знаковою для мешканців та гостей подією є Лозуватська Регата, яка вперше відбулася у 2021 році. Ключове завдання — підвищити якість цих подій і збільшити кількість їх учасників. Окремо плануються проведення Дня села всіх населених пунктів громади.

НАЗВА

КРОКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ

**Арт-об'єкти
громади**

Арт-об'єкти громади (мурали, скульптури чи інші об'єкти) стають популярними місцями як серед мешканців, так і серед гостей громади. Їх створення також допомагає залучити та об'єднати мешканців навколо питань розвитку громади. Планується створення не менше 5 арт-об'єктів на території громади, потенційно всі в одному населеному пункті (наприклад, с. Інгулець) для створення додаткової туристичної дестинації у селі.

ПРИКЛАДИ

У селі [Бобрися Білогородської громади](#) (Київська область) проводять міжнародний скульптурний симпозиум. Наразі у центрі села розташований невеликий парк скульптур, а деякі скульптури можна побачити у дворі Будинку Культури. Також в селі є 5 муралів, створених мешканцями та гостями громади в рамках вуличного арт-фестивалю соціального мистецтва «Том Соєр Фест».

У [Нововолинській громаді](#) (Волинська область) в сквері біля Палацу культури силами місцевого молодіжного центру за сприяння місцевих підприємців було створено перший в місті мурал. Ще один [сучасний мурал](#) зробили біля бібліотеки за фінансування Британської Ради в Україні.

НАПРЯМОК:

СПОРТ ТА ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА

ІСНУЮЧІ ПРОБЛЕМИ:

- Недостатня кількість місця для заняття спортом в межах громади:
  - відсутність закритих приміщень для занять фізичною культурою, окрім ДЮСШ;
  - недостатня кількість сучасних спортивних майданчиків.
- Невеликий попит на спортивні заняття та участь у масово спортивних заходах

ОПЕРАЦІЙНА ЦІЛЬ:

залучити додатково 20% мешканців до занять спортом

2021 РІК	2027 РІК	РЕЗУЛЬТАТ
16% від усіх мешканців	36% від усіх мешканців	+ 20% від усіх мешканців

ПРОГРАМИ:

ЗАВДАННЯ:

Проведення масових спортивних заходів

Відповідальний орган:

Управління освіти

Бюджет: 450 тис. грн

Джерела фінансування:

місцевий, обласний, державний бюджети та інші джерела не заборонені законодавством

проводити не менше 1 спортивної події на місяць в найбільших населених пунктах громади (фестивалі, змагання, конкурси);

фінансово та організаційно підтримувати спортивні події, ініційовані мешканцями громади;

проводити літні наметові табори для дітей.

Спортивні клуби для дітей та дорослих

Відповідальний орган:

Управління освіти

Бюджет: 0 тис. грн

Джерела фінансування:

не потребує фінансування

створити пропозиції спортивних секцій за інтересами школярів;

заохочувати створення спортивних клубів для організації спільних занять та обміну інформації;

надавати приміщення комунальних закладів громади у користування для занять спортом — фітнес-центри, зали для розминок (див. Культура);

закупити спортивний інвентар для навчальних закладів громади.

Оновлення спортивної інфраструктури

Відповідальний орган:

Управління освіти

Бюджет: не менше 50 тис. грн

Джерела фінансування:

місцевий бюджет, інші джерела не заборонені законодавством

побудувати мультиспортивні майданчики та памп-парк в межах парку в с. Лозуватка;

оновити спортивний стадіон в рамках реконструкції опорної школи в с. Лозуватка;

оновити не менше 5 футбольних та волейбольних майданчиків у громаді.

ОПИС КЛЮЧОВИХ ПРОЄКТІВ

НАЗВА

КРОКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ

Спортивні події громади

Завдання масових спортивних заходів — змотивувати займатися спортом.

Перший крок — сформувати календар спортивних подій громади (до 30 маленьких подій — не менше 30 учасників та до 5 великих — не менше 250 учасників). Це можуть бути ліги з футболу та волейболу між старостатами, забіги на 1, 5, 10 км, напівмарафони, велопробіги, турніри з бадмінтону, боротьби та ловлі риби тощо. Важливо, аби в цих подіях брали участь представників всіх вікових категорій, особливо батьки і діти.

Другий крок — продумати локацію та /або маршрут для проведення заходу, повідомити мешканців про подію та забезпечити безпеку учасників. За наявності фінансування передбачаються призи переможцям та додаткові розваги.

ПРИКЛАДИ

[Агрономічна громада](#) (Вінницька область) вперше провела велопробіг з 160 учасниками.

Стартували всі велосипедисти з різних точок своїх сіл, а фінішували спільно біля місцевої садиби.

По завершенню учасники спілкувалися, каталися на катамаранах та лазили в мотузковому парку.

НАЗВА

КРОКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ

Спортивні клуби та секції

Важлива складова спорту — спільнота. Тому варто підтримувати та виховувати спортивних лідерів, які об'єднують та надихають людей займатися спортом. Тому перший крок — виявити лідерів спорту (в громаді чи поза її межами), які:

— викладають або займаються популярними видами спорту (брейкданс, стрітбол, воркаут, інші) в громаді чи поза її межами;

— активно займаються спортом в громаді (спортивна ходьба, йога, велоспорт, біг тощо)

Другий крок — налагодити співпрацю з ними (для викладачів — домовитися про безкоштовне або недороге проведення секцій в громаді, для ентузіастів — створити умови для формування клубів навколо них — інформувати про активності, якими займаються ентузіасти (онлайн-чати, сторінки у соціальних мережах); надати їм статус «спортивного лідера громади» тощо).

Другий крок — провести фестиваль спорту. Це подія, на якій спортивні клуби громади та професійні спортивні гуртки проводять відкриті майстер-класи та ігри, аби зацікавити нових членів.

Третій крок — налагодити систематичне проведення секцій, участь в конкурсах, змаганнях та інших спортивних заходах в рамках діяльності клубів і гуртків.

У громаді також планується створення секції парусного спорту при ДЮСШ.

ПРИКЛАДИ

[Вовчанська громада](#) (Харківська область) налагодили співпрацю з проведенням безкоштовних занять для дітей із харківською командою з воркауту «Barstylers», з громадською організацією «Здорова нація — майбутнє України» (ЗНМУ) по проведенню занять із фітнесу для дорослих, з поліцейськими — по заняттям зі стрітболу. І до, і після карантину рівень зацікавленості мешканців лишається дуже високим.

НАЗВА

Табори наметового типу для дітей

КРОКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ

Табори наметового типу для дітей — це форма оздоровлення молоді, яка не вимагає великих фінансових витрат. Таких таборів на території громади може бути декілька, наприклад, біля с. Інгулець, с. Грузька Григорівка.

Для організації потрібно:

— підготувати програму, яка охоплює оздоровлення, навчання, час для відпочинку та дозвілля (серед навчальних курсів можуть бути тренінги на самовдосконалення, розвиток лідерських якостей, основи учнівського самоврядування та роботи в команді);

— розрахувати бюджет наметового табору та знайти фінансування (ключова витрата — добре облаштовані намети, також варто передбачити оренду байдарок, проведення інших активностей — футбол та бадмінтон).

Наметові табори громади також можна популяризувати серед мешканців Кривого Рогу як платні спортивні послуги, а також налагодити співпрацю з Дніпропетровською обласною адміністрацією про включення наметових таборів громади в перелік фінансування відпочинку дітей з області.

ПРИКЛАДИ

На території Сумської області вже багато років діє пересувний табір наметового типу «Сузір'я». Протягом літа діє три табірні зміни, діти з Сумського району відпочивають безкоштовно за рахунок обласного бюджету.

За схожим принципом почали працювати наметові табори для дітей в [Донецькій області](#).

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3

ПІДВИЩИТИ ЕФЕКТИВНІСТЬ ВЛАДНИХ ІНСТИТУЦІЙ ГРОМАДИ (ІНТЕГРАЛЬНИЙ ПОКАЗНИК)

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ

ОПЕРАЦІЙНІ ЦІЛІ

ПРОГРАМИ

Залучення мешканців

Зростання кількості проєктів, до розробки яких долучились мешканці з 0 до 20

Громадський бюджет

Комунікація влада – громада

Ефективна сільська рада

Виконання стратегії розвитку громади на 70%

Нові підходи управління в ОМС

Навчання працівників сільської ради та старост

Енергоефективність комунальних установ громади

Ефективні комунальні підприємства

Підвищення рівня оцінки житлово-комунальних послуг з 2.2 до 3.5 балів

Підтримка комунальних підприємств громади

Доступні послуги

Зростання кількості адміністративних послуг, доступних через цифрові інструменти з 0 до 150

Цифровізація громади

НАПРЯМОК:

ЗАЛУЧЕННЯ МЕШКАНЦІВ

ІСНУЮЧІ ПРОБЛЕМИ:

- Із 50 зареєстрованих громадських організацій жодна не є активно діючою

ОПЕРАЦІЙНА ЦІЛЬ:

збільшити кількість проєктів, до розробки яких долучилися мешканці з 0 до 20

2021 РІК	2027 РІК	РЕЗУЛЬТАТ
0 проєктів	20 проєктів	+20 проєктів

ПРОГРАМИ:

Бюджет участі

Відповідальний орган:
Відділ економічного розвитку та інвестицій

Бюджет: ≥1 млн 200 тис. грн

Джерела фінансування:
місцевий бюджет

Комунікація влада-громада

Відповідальний орган:
Відділ загальної та організаційної роботи

Бюджет: 120 тис. грн

Джерела фінансування:
місцевий бюджет

ЗАВДАННЯ:

створити інструмент участі громади у розподілі місцевого бюджету та реалізації проєктів запропонованих мешканцями;

інформувати мешканців про можливості бюджету участі;

проводити тренінги з проєктного менеджменту для активних мешканців громади для підвищення рівня проєктів бюджету участі.

щоквартально публікувати інформаційний бюлетень громади в друкованому та електронному вигляді;

підготувати перелік контактів активних та небайдужий уродженців громади, які живуть поза її межами та залучити їх до проєктів громади.

ОПИС КЛЮЧОВИХ ПРОЄКТІВ

НАЗВА	КРОКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ
Бюджет участі	<p>Бюджет участі — це можливість для мешканців громади реалізувати власні соціально-спрямовані проєкти за рахунок бюджету громади. Потрібно визначити та затвердити:</p> <ul style="list-style-type: none"> — джерела фінансування та їх обсяги (з капітальних видатків чи бюджету розвитку); — параметри і вимоги бюджету участі. <p>Для підвищення рівня проєктів та кількості учасників заплановано провести не менше 1 тренінгу з проєктного менеджменту та бюджету участі.</p> <p>ПРИКЛАДИ</p> <p>Глуховецька громада (Вінницька область) виділила близько 140 тис. грн на проєкти бюджету участі. Серед проєктів, які реалізували в громаді — облаштування спортивних об'єктів, створення мистецького центру, соціальної перукарні тощо.</p>

НАЗВА	КРОКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ
Інформаційний бюлетень	<p>Інформаційний бюлетень про найважливіші події в житті громади буде виходити 4–5 разів на рік у друкованому вигляді і поширюватись серед мешканців громади, на афішах в публічних просторах громади (школи, клуби, дошки оголошень), на сайті та офіційних сторінках громади в соціальних мережах.</p> <p>В інформаційному бюлетені важливо не тільки висвітлювати новини, а й постійно привертати увагу до стратегічних напрямків громади:</p> <ul style="list-style-type: none"> — інформувати про можливості та події з розвитку підприємництва, розповідати про позитивні приклади підприємців в громадах України, брати інтерв'ю у підприємців громади; — публікувати календар культурних та спортивних подій на квартал з інструкцією як можна долучитися до організації та пропозиціями реалізувати свій проєкт, позитивні приклади — історії спортивних та культурних ентузіастів громади, заохочення до організації власних подій в рамках бюджету участі; — популяризувати туристичні маршрути, розповідати про нові розважально-туристичні послуги.

НАЗВА	КРОКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ
Активні вихідці громади	<p>Проєкт включає підготовку переліку контактів активних та небайдужих уродженців громади, які живуть поза її межами, створити пропозиції співпраці з описом планів громади та цінності допомоги вихідців.</p> <p>Успішні студенти або вже працюючі підприємці, науковці, спортсмени та інші фахівці з громади можуть:</p> <ul style="list-style-type: none"> — стати менторами для випускників громади в рамках профорієнтаційної програми; — консультувати громаду з написання грантових заявок чи пошуку спонсорського фінансування за межами України (фандрейзинг); — перереєструвати свій ФОП в громаду або профінансувати один з проєктів громади; — заправлятися на території громади і таким чином збільшувати доходи від акцизного податку у бюджет громади.

НАПРЯМОК:

**ЕФЕКТИВНА
СІЛЬСЬКА РАДА****ІСНЮЮЧІ ПРОБЛЕМИ:**

- Брак часу для проєктної діяльності працівників сільської ради
- Недостатньо фінансування для залучення додаткових фахівців та реалізації окремих проєктів

ОПЕРАЦІЙНА ЦІЛЬ:

виконати стратегію розвитку громади на не менше ніж 70%

2021 РІК	2027 РІК	РЕЗУЛЬТАТ
0/71 проєкту	49/71 проєкту	не менше 70% стратегії виконано

ПРОГРАМИ:

ЗАВДАННЯ:

Нові підходи в управлінні сільською радою

Відповідальний орган:
Всі відділи

Бюджет: 125 тис. грн

Джерела фінансування:
місцевий бюджет, інші джерела не заборонені законодавством

переглянути методи управління в ОМС для залучення додаткового фінансування та впровадження проєктів стратегії розвитку громади (див. Умови ведення бізнесу, Культура);

запровадити збір кількісних та якісних даних, необхідних для моніторингу виконання стратегії та впровадження проєктів розвитку;

запровадити систему електронного документообігу;

впровадити електронну систему голосувань на сесіях сільської ради;

забезпечити проведення виїзних діагностичних виїздів до віддалених населених пунктів громади профільних спеціалістів.

Навчання працівників сільської ради та старост

Відповідальний орган:
Відділ юридичного та кадрового забезпечення

Бюджет: 30 тис. грн

Джерела фінансування:
місцевий бюджет, інші джерела не заборонені законодавством

щорічно проводити/брати участь у 4 практичних семінарах із проєктного менеджменту, зовнішніх та внутрішніх комунікацій (див.також Умови ведення бізнесу, Освіта, Культура, Спорт).

ПРОГРАМИ:

ЗАВДАННЯ:

Енергоефективність комунальних установ громади

покласти обов'язки енергоменеджера на одну зі штатних одиниць сільської ради;

Відповідальний орган:
Керівництво громади,
Відділ ЖКГ

провести енергоаудит комунальних установ громади та впровадити енергозаощадливі заходи (див. Освіта, Охорона Здоров'я, Культура);

Бюджет: ≥3 млн грн

побудувати цех із виробництва паливних брикетів та отримання тепlopостачання з альтернативних джерел енергії.

Джерела фінансування:
місцевий бюджет, інші джерела не заборонені законодавством

ОПИС КЛЮЧОВИХ ПРОЄКТІВ

НАЗВА

КРОКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ

Навчання працівників сільської ради та старост

Програму навчання може сформувати Відділ юридичного та кадрового забезпечення громади з або без залучення зовнішнього консультанта. У програму навчання важливо включити:

1. Робота з цифровими платформами для створення привабливих повідомлень в мережі інтернет:
  - Canva — презентації, інфографіка;
  - Piktochart — презентації, прості графіки, інфографіка;
  - Crello — інфографіка і повідомлення для Facebook, Twitter, Instagram;
  - Venngage — графіки, діаграми, альтернатива для візуалізацій.
2. Налагодження роботи в цифрових платформах для ефективності команд:
  - Google Drive and Calendars;
  - проєктний підхід (Project Libre, Microsoft Project);
  - користування SWOT/TOWS, PESTLE, матрицею зацікавлених сторін та іншими інструментами аналізу.

НАЗВА

КРОКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ

Будівництво цеху та котельні для тепlopостачання з альтернативних джерел енергії

Проєкт складається з двох частин (будівництво цеху та котельні) та можливий тільки за умови отримання зовнішнього фінансування. Реалізація планується у с. Лозуватка, оскільки у цьому населеному пункті найбільша кількість комунальних установ громади.

Серед пріоритетних кроків:

- розробити техніко-економічного обґрунтування та проєктно-кошторисну документацію;
- відремонтувати приміщення та здійснити підключення інженерних комунікацій;
- придбати та встановити обладнання для виробництва брикетів;
- отримати дозвілну документацію на здійснення діяльності;
- запустити виробництво паливних брикетів;
- адаптувати та підготувати котельні до використання паливних брикетів.

ПРИКЛАДИ

[Село Веселе](#) (Харківська область) використовує стебла від зернових культур для виробництва брикетів і опалення місцевої школи. Лінію для брикетування та необхідне обладнання для котельні придбали в рамках проєкту «Польської допомоги». Витрати на опалення школи впали на 82%.

Приклад обладнання для виробництва паливних брикетів

НАПРЯМОК:

ЕФЕКТИВНІ КОМУНАЛЬНІ ПІДПРИЄМСТВА

ІСНУЮЧІ ПРОБЛЕМИ:

- Відсутність фінансування на оновлення техніки в комунальних підприємствах громади
- Наявні борги комунальних підприємств громади
- Відсутність пропозицій якісних послуг за окремими напрямками

ОПЕРАЦІЙНА ЦІЛЬ:

підвищити рівень оцінки житлово-комунальних послуг з 2.2 до 3.5 балів

2021 РІК	2027 РІК	РЕЗУЛЬТАТ
2.2/5 балів	3.5/5 балів	+1.3 бали

ПРОГРАМИ:

ЗАВДАННЯ:

Підтримка комунальних підприємств громади

створити КП «Зеленбуд» для надання послуг з благоустрою в громаді;

Відповідальний орган:
керівництво громади,
відділ ЖКГ

надавати додаткове фінансування комунальним підприємствам громади для підвищення їх ефективності;

Бюджет: ≥6 млн грн

придбати обладнання для КП відповідно до оцінки перспектив запровадження нових послуг і покращення якості вже існуючих.

ОПИС КЛЮЧОВИХ ПРОЄКТІВ

НАЗВА

КРОКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ

Створення КП «Зеленбуд»

Окремим завданням у створенні КП має стати визначення системи ключових показників ефективності. Їх виконання забезпечить умови для розвитку та беззбитковості діяльності нового комунального підприємства. На основі ключових показників ефективності буде здійснюватися преміювання керівників та працівників комунального підприємства. Це можуть бути такі показники:

- кількість звернень, відповіді на них (своєчасність та якість);
- кількість впроваджених нових технологій та програм;
- фінансові результати (з урахуванням інвестицій у впровадження нових технологій).

Окремо варто передбачити дієву систему інформування населення про послуги в громаді, які надаються місцевими КП, а також необхідність укладення договорів та оплати послуг.

НАПРЯМОК:

ДОСТУПНІ ПОСЛУГИ**ІСНУЮЧІ ПРОБЛЕМИ:**

- Окремі електронні інструменти та послуги не є доступними мешканцям

ОПЕРАЦІЙНА ЦІЛЬ:

збільшити кількість адміністративних послуг, доступних через цифрові інструменти з 0 до 150

2021 РІК	2027 РІК	РЕЗУЛЬТАТ
0 послуг	150 послуг	+150 послуг

ПРОГРАМИ:

ЗАВДАННЯ:

Цифровізація громади

Відповідальний орган:
Відділ загальної та організаційної роботи

Бюджет: 7 млн 20 тис. грн

створити Центр надання адміністративних послуг;

створити та популяризувати інструмент для отримання інформації (чатбот громади);

оновити електронні інструменти на сайті громади.

ОПИС КЛЮЧОВИХ ПРОЄКТІВ

НАЗВА

КРОКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ

Чатбот громади

Чатбот у Viber та Telegram надає можливість відстежувати готовність замовлених послуг, з'єднуватися з відповідними сервісами, щоб передати дані лічильників та відстежити заборгованість за оплату комунальних послуг, отримувати важливі новини, проголосувати в опитуваннях, підтримати проєкт громадського бюджету, записатися до електронної черги тощо.

Проєкт реалізують в рамках Швейцарсько-української програми «Електронне урядування задля підзвітності влади та участі громади» (EGAP), що реалізується Фондом Східна Європа у партнерстві із Міністерством цифрової трансформації України.

ПРИКЛАД

[Муніципальний чатбот «Свої» у Вінниці](#)

РОЗДІЛ V:

СИСТЕМА ВПРОВАДЖЕННЯ, МОНІТОРИНГУ ТА ОЦІНКИ

ЗВ'ЯЗОК ІЗ ДЕРЖАВНИМИ ТА ОБЛАСНИМИ СТРАТЕГІЧНИМИ ДОКУМЕНТАМИ

У стратегії розвитку Дніпропетровської області до 2027 року визначено таке бачення регіону: Дніпропетровщина — смарт-регіон, інвестиційно-привабливий та екологічно безпечний, з високотехнологічними індустріальним та аграрним комплексами, потужним експортним та освітньо-науковим потенціалом, з європейським рівнем надання послуг, де мешканцям усіх населених пунктів будуть забезпечені комфортні умови життя, самореалізації та розвитку особистості.

Структура Стратегії розвитку Лозуватської громади корелює із Стратегією розвитку Дніпропетровської області та відповідає основним засадам соціального та економічного розвитку області, а також відповідає Державній стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки.

Цілі стратегії розвитку Дніпропетровської області до 2027 року		Відповідні напрямки та операційні цілі стратегії розвитку Лозуватської громади до 2027 року
Стратегічні цілі	Операційні цілі	
1 Посилення економічної конкурентоспроможності регіону	1a Зменшення економічних дисбалансів, у тому числі на основі розвитку промислово-виробничого комплексу	Умови ведення бізнесу 1. Система супроводу інвесторів та підприємців 2. Консультаційна підтримка підприємців 3. Розвиток підприємницької культури
	1b Розвиток агропромислового комплексу	Сільське господарство 1. Популяризація локальної продукції (місцевий ярмарок) 2. Розвиток сироварень 3. Навчання та супровід фермерів
	1c Диверсифікація економіки монопрофільних міст	Не актуально для сільської громади
	1d Розвиток туристичної сфери	Туризм 1. Створення туристичних пропозицій 2. Промоція туристичних пропозицій 3. Підвищення якості туристичної інфраструктури 4. Розширення та підвищення якості надання послуг

2 Екологічна та енергетична безпека	2a Створення умов для поліпшення стану довкілля	Інфраструктура та благоустрій 1. Капітальний ремонт мереж водопостачання та водовідведення 2. Благоустрій публічних просторів
	2b Поліпшення управління відходами	Навколишнє середовище 1. Система поводження з відходами
	2c Енергоефективність та розвиток альтернативної енергетики	Освіта 1. Оновлення освітньої інфраструктури Охорона здоров'я 2. Матеріально-технічна база закладів охорони здоров'я Культура 3. Оновлення інфраструктури закладів культури Ефективна сільська рада 4. Енергоефективність комунальних установ громади
	2d Розвиток екомережі та рекреаційних зон	Туризм 1. Створення туристичних пропозицій Інфраструктура та благоустрій 2. Благоустрій публічних просторів

3 Забезпечення якісних умов ЖИТТЯ	3a Розвиток інфраструктури регіону, благоустрій територій	Інфраструктура та благоустрій 1. Капітальний ремонт доріг 2. Капітальний ремонт мереж водопостачання та водовідведення 3. Благоустрій публічних просторів
	3b Підвищення до європейського рівня умов проживання мешканців області	Безпека 1. Попередження правопорушень 2. Матеріально-технічне забезпечення для швидкого реагування Ефективні комунальні підприємства 3. Підтримка комунальних підприємств
	3c Забезпечення якості соціально-гуманітарних послуг на рівні провідних європейських стандартів	Охорона здоров'я 1. Забезпечення медичними працівниками 2. Охоплення медичними послугами 3. Матеріально-технічна база закладів охорони здоров'я Освіта 4. Розвиток профільної освіти в громаді 5. Підвищення кваліфікації викладацького складу 6. Розвиток освітніх компетенцій 7. Оновлення освітньої інфраструктури Культура 8. Нова система управління сферою культури 9. Сучасний культурний контент 10. Кадри у сфері культури 11. Оновлення інфраструктури закладів культури

	<p>3d</p> <p>Підвищення ефективності публічного управління, інформатизація суспільства та розвиток е-демократії</p>	<p>Спорт</p> <p>12. Проведення масових спортивних заходів</p> <p>13. Спортивні клуби для дітей та дорослих</p> <p>14. Оновлення спортивної інфраструктури</p> <hr/> <p>Доступні адміністративні послуги</p> <p>1. Цифровізація громади</p>
<p>4</p> <p>Розвиток людського потенціалу</p>	<p>4a</p> <p>Формування конкуренто-спроможного інтелектуального капіталу</p>	<p>Освіта</p> <p>1. Розвиток профільної освіти в громаді</p> <p>2. Підвищення кваліфікації викладацького складу</p> <p>3. Розвиток прикладних освітніх компетенцій</p> <p>4. Оновлення освітньої інфраструктури</p> <p>Залучені мешканці</p> <p>5. Громадський бюджет</p> <p>6. Комунікація влада – громада</p> <p>Ефективна сільська рада</p> <p>7. Навчання працівників сільської ради та старост</p> <p>Культура</p> <p>8. Кадри у сфері культури</p>

	<p>4b</p> <p>Здоровий та культурний розвиток населення</p>	<p>Охорона здоров'я</p> <p>1. Забезпечення медичними працівниками</p> <p>2. Охоплення медичними послугами</p> <p>3. Матеріально-технічна база закладів охорони здоров'я</p> <p>Освіта</p> <p>4. Розвиток профільної освіти в громаді</p> <p>5. Підвищення кваліфікації викладацького складу</p> <p>6. Розвиток освітніх компетенцій</p> <p>7. Оновлення освітньої інфраструктури</p> <p>Культура</p> <p>8. Нова система управління сферою культури</p> <p>9. Сучасний культурний контент</p> <p>10. Кадри у сфері культури</p> <p>11. Оновлення інфраструктури закладів культури</p>
--	---	---

ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ

Для реалізації Стратегії важливо забезпечити диверсифікацію інструментів фінансування. Залучення додаткового фінансування для реалізації ініціатив стратегії покладається на Відділ економічного розвитку та інвестицій Лозуватської сільської ради.

ІНСТРУМЕНТИ ФІНАНСУВАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ:

БЮДЖЕТНІ РЕСУРСИ

ІНВЕСТИЦІЇ

КРЕДИТИ

ГРАНТИ

ПРОГРАМИ
КОРПОРАТИВНОЇ
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ
МІСЦЕВОГО БІЗНЕСУ

СПІВУЧАСТЬ
МЕШКАНЦІВ ГРОМАДИ

Бюджетні ресурси

кошти бюджету Лозуватської громади, обласного бюджету Дніпропетровської області та державного бюджету.

Проекти Стратегії розвитку відповідають пріоритетним напрямкам Стратегії розвитку Дніпропетровської області до 2027 року та Державної Стратегії регіонального розвитку до 2027 року. Відповідно одним з пріоритетів Лозуватської сільської ради стане залучення фінансування з державного та обласного бюджетів шляхом участі у державних та обласних програмах та конкурсах, зокрема:

- Державна програма «Державний фонд регіонального розвитку»
- Державна програма «Спроможна школа для кращих результатів»
- Державна цільова соціальна програма розвитку фізичної культури і спорту на період до 2024 року
- Державна цільова соціальна програма «Молодь України» на 2021–2025 роки
- Державна цільова соціальна програма національно-патріотичного виховання на період до 2025 року
- Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання обладнання для їдалень (харчоблоків) закладів загальної середньої освіти
- Грантові програми «Українського культурного фонду»
- Державна цільова соціальна програма «Питна вода України» на 2022–2026 роки

Джерелом фінансового забезпечення окремих завдань цієї Стратегії може бути фонд розвитку сільських територій, що повинен бути створений шляхом внесення відповідних змін до Бюджетного кодексу України.

Інвестиції

ресурси, залучені в громаду заради створення нових активів.

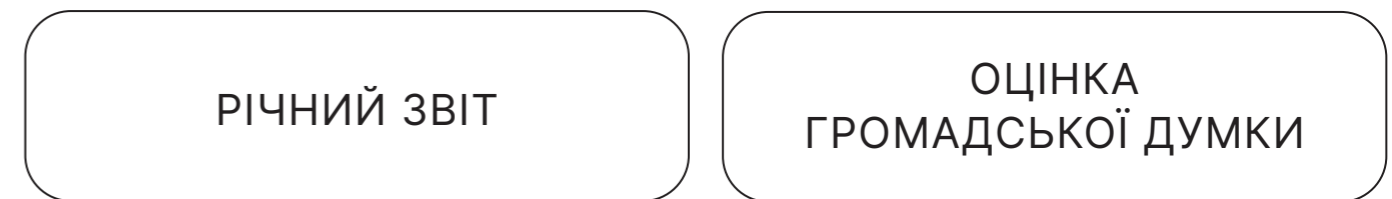
Інвестиційні ресурси можуть перебувати як у приватній власності, так і повністю або частково в комунальній. Важливе завдання Відділу економічного розвитку та інвестицій приваблювати інвестиції в громаду на регіональному рівні як на пряму, так і із застосуванням механізму державно-приватного партнерства.

Кредити	<p>кредитні ресурси в комерційних банках та в інституційних кредиторів (наприклад ЄБРР)</p> <p>Лозуватська сільська рада та її комунальні підприємства можуть залучати позики для фінансування ініціатив стратегічного плану, беручи на себе відповідні боргові зобов'язання на умовах строковості, платності та поворотності.</p>
Гранти	<p>ресурси, надані у вигляді міжнародної технічної допомоги, грантів міжнародних донорських організацій.</p> <p>Проекти Стратегії розвитку відповідають пріоритетам українських та міжнародних донорських організацій. Відповідальність за пошук грантів, підготовку проектних заявок та менеджмент грантового фінансування буде покладений на Відділ економічного розвитку та інвестицій.</p>
Програми корпоративної відповідальності місцевого бізнесу	<p>кошти, спрямовані на розвиток місцевої економіки в рамках проектів корпоративної соціальної відповідальності</p> <p>Це ініціативи місцевого розвитку, які підтримують приватний сектор, передусім бізнес, що провадить свою діяльність на території громади.</p>
Співучасть мешканців громади	<p>підтримка місцевого бізнесу та активної громадськості.</p> <p>Важливим джерелом фінансування проектів буде соціально-корпоративна відповідальність місцевих підприємців і фінансування від фізичних осіб-жителів громади. Зокрема, керівництво громади планує вести активну комунікацію з локальним бізнесом з метою реалізації окремих інфраструктурних проектів на території громади, які будуть взаємовигідні обом сторонам. Ще одним пріоритетом для громади буде створення благодійних фондів при школах, дошкільних закладах освіти та введення додаткових платних послуг в комунальних установах. Також громада ставить за ціль активізувати діяльність громадських організацій та спільно залучати грантові кошти для реалізації культурно-освітніх, спортивних та медичних проектів у громаді. Не менш важливим інструментом є використання державно-приватного партнерства для реалізації проектів з капітального будівництва чи реставрації.</p>

СИСТЕМА ВПРОВАДЖЕННЯ, МОНІТОРИНГУ ТА ОЦІНКИ

Ця Стратегія реалізується двома етапами: перший етап (2022–2024 роки) та другий етап (2025–2027 роки). На кожному етапі передбачається розроблення та виконання плану заходів на відповідний період та програм і проектів, в рамках яких будуть конкретизовані пріоритетні напрямки та завдання кожної стратегічної цілі Стратегії.

Система моніторингу за виконанням Стратегії складатиметься з двох частин:

Наприкінці кожного року голова сільської ради публікує звіт з результатами виконання завдань та заходів та обсяги фінансування за кожним напрямом стратегічного плану.

Кожні 3 роки Лозуватська сільська рада здійснює моніторинг громадської думки щодо рівня задоволеності послугами в громаді, а також проводить «круглі столи», фокус групи та зустрічі з населенням громади.

На основі цього звіту та моніторингу громадської думки Лозуватська сільська рада здійснює перегляд завдань, інструментів, показників та виконавців завдань та заходів за кожним напрямом стратегії.

Каталог з описом всіх проектів і заходів місцевого розвитку на 2022–2024 роки для Стратегії розвитку Лозуватської громади див. у додатку 1.

ДОДАТОК 1

КАТАЛОГ ПРОЄКТІВ І ЗАХОДІВ МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ НА 2021-2024 РОКИ

Стратегічна ціль 1. «Збільшити обсяг власних податкових надходжень»

Назва проєкту, короткий опис	Показники ефективності	Період			Приблизний бюджет, тис. грн	Відповідальні	Джерело фінансування
		2022	2023	2024-2027			
1.1. Створити сприятливі умови для розвитку підприємництва							
1. Налагодження системи залучення інвестицій							
Розподіл відповідальності за напрямками — робота з МСБ, приваблення інвестицій та розвиток туризму на 3 працівників Відділу економічного розвитку та інвестицій. Їх навчання проєктному менеджменту, методам залучення, комунікації з інвесторами, інше.	залучено не менше 300 млн грн	+			30,0	Керівництво громади	Бюджет Лозуватської СР
2. Інвентаризація земель та будівель							
Проведення інвентаризації земельних ресурсів та нерухомого майна громади, підготовка висновків, публікація на сайті громади.	100% земель та будівель громади інвентаризовано	+	+	+	3000,0	Відділ із земельних питань	Бюджет Лозуватської СР
3. Розробка інвестиційного паспорту та пропозицій громади							
В пріоритеті — розробка інвестиційних пропозицій по створенню заправки у с. Данилівка, закладів харчування та розміщення у с. Мар'янівка, с. Данилівка, с. Софіївка, с. Грузька Григорівка, с. Інгулець, створення СТО та автомийки у с. Лозуватка, аквапарку, човникової станції біля водних зон громади, парашутного клубу, стоянки та готелю поблизу МА «Кривий Ріг».	Створено 1 інвестиційний паспорт та не менше 5 інвестиційних пропозицій	+			60,0	Відділ економічного розвитку та інвестицій	Бюджет Лозуватської СР та інші джерела не заборонені законодавством
4. Промоція інвестиційних пропозицій громади							
Створення розділу про інвестиції на сайті громади та доповнення розділу «Підтримка бізнесу» (українською та англійською мовами); публікація інвестиційних пропозицій на регіональних та національних ресурсах; щорічна організація інвестиційних візитів до громади; щорічна участь в інвестиційних конференціях /форумах/виставках.	щорічно не менше 5 інвестиційних візитів до громади щорічно участь не менше ніж у 5 інвестиційних конференціях	+	+	+	30,0 (щорічно)	Відділ економічного розвитку та інвестицій	Бюджет Лозуватської СР та інші джерела не заборонені законодавством

Назва проєкту, короткий опис	Показники ефективності	Період			Приблизний бюджет, тис. грн	Відповідальні	Джерело фінансування
		2022	2023	2024-2027			
5. Створення Ради Підприємців та проведення їх зустрічей							
Не менше 2 зустрічей на рік для обговорення існуючих проблем, ідей розвитку та кооперації;	не менше 15 учасників зустрічей	+	+	+	0	Відділ економічного розвитку та інвестицій	-
6. Консультаційна підтримка підприємців							
— надання консультацій щодо реєстрації бізнесу, юридичних аспектів, отримання поворотного та безповоротного фінансування; — створення чату (в телеграм або вайбер) для офіційно зареєстрованих підприємців з щоквартальною публікацією можливостей доступу до державних та регіональних програм, грантів, пільгових кредитів, освітніх можливостей, консультацій тощо; — створення чату мешканців громади (в телеграм або вайбер) та його наповнення інформацією про послуги місцевих підприємців; — створення та публікація карти послуг громади на сайті громади; — щорічні зустрічі відповідальної особи за підтримку бізнесу з малими та середніми підприємцями для обговорення проблем, ідей розвитку та можливостей кооперації.	Щорічно не менше 5 заявок на отримання державної та регіональної підтримки, відправлених місцевими підприємцями за підтримки сільської ради	+	+	+	0	Відділ економічного розвитку та інвестицій	-
7. Школа підприємництва							
Щорічна організація не менше 10 лекцій та майстеркласів для потенційних та існуючих малих та середніх підприємців громади на базі Лозуватського публічно-інформаційного центру на теми: початок бізнесу, маркетинг, продажі онлайн, інше (реалізація проєкту можлива за участі «Дія. Бізнес. Кривий Ріг» та/або ГО «Криворізька Фундація Майбутнього»).	не менше 50 унікальних учасників заходів по створенню власної справи та розвитку підприємництва	+	+	+	150,0 тис. грн (щорічно)	Відділ економічного розвитку та інвестицій	Бюджет Лозуватської СР та інші джерела не заборонені законодавством
1.2. Створити умови для розвитку туристичного бізнесу							
8. Створення туристичних пропозицій							
— інвентаризація туристичних переваг громади; -визначення портретів туристів громади (наприклад молодь, сім'ї з дітьми з Кривого Рогу, їх бюджет та вподобання щодо відпочинку); — формування клієнтоорієнтованих туристичних пропозицій (3–5 пропозицій, із яких можна дізнатися, чим зайнятися і де зупинитися в громаді на 2 дні взимку та влітку)	Створено буклет з переліком туристичних переваг громади Створено не менше 3–5 туристичних пропозицій	+			0	Відділ загальної та організаційної роботи	-

Назва проєкту, короткий опис	Показники ефективності	Період			Приблизний бюджет, тис. грн	Відповідальні	Джерело фінансування
		2022	2023	2024-2027			
9. Календар подій громади Створення переліку з коротким описом всіх культурних, спортивних та інших активностей в громаді протягом декількох місяців або року. Розміщення цієї інформації на сайті громади.	Створено календар подій з не менш 2 великими та 20 маленькими заходами	+			0	Управління освіти	-
10. Створення бренду громади Проведення стратегічних сесій з визначення бренду громади, оголошення конкурсу, виготовлення дизайн-макету, реєстрація прав на логотип і слоган, адаптація сайту, ФБ-сторінки та інших ресурсів громади із врахуванням вимог до брендуння, підготовка тематичної промо-продукції.	Створено бренд громади	+			80,0	Відділ загальної та організаційної роботи	Бюджет Лозуватської СР та інші джерела не заборонені законодавством
11. Туристичний сайт громади та його просування Перелік місць проживання та активностей із можливістю одразу перейти до бронювання, фото та інше. Налаштування таргетованої реклами на туристичний сайт громади і її просування у Facebook та Instagram, націленої на жителів Кривого Рогу. Створення туристичного Instagram громади.	Не менше 30 тис. унікальний переглядів реклами у Facebook та Instagram за 3 роки	+	+	+	80,0	Відділ загальної та організаційної роботи	Бюджет Лозуватської СР та інші джерела не заборонені законодавством
12. Промо-тури блогерів до громади Створення відео/фото та текстового контенту про туристичні переваги громади, наявні туристичні пропозиції та їх публікацію на Youtube чи інших платформах туристичних блогерів з Кривого Рогу та України. Організація прийому включатиме нічліг, харчування, тур громадою, зустріч з місцевими мешканцями, презентація місцевої регіональної кухні і традицій, логістика.	не менше 10 промо-турів блогерів до громади за 3 роки	+	+	+	100,0	Відділ загальної та організаційної роботи	Бюджет Лозуватської СР та інші джерела не заборонені законодавством
13. Набережні в с. Данилівка та с. Лозуватка Формування проєкту, пошук фінансування, будівництво.	збудовано не менше 2 туристичних дестинацій	+	+	+	2 000,0	Відділ економічного розвитку та інвестицій	Бюджет Лозуватської СР, обласний, державний бюджети та інші джерела не заборонені законодавством

Назва проєкту, короткий опис	Показники ефективності	Період			Приблизний бюджет, тис. грн	Відповідальні	Джерело фінансування
		2022	2023	2024-2027			
14. Доброустрій туристичних дестинацій Встановлення вбиралень, вказівників, сміттєвих баків, відпочинкових зон біля ставу в с. Грузьке, водоспаду у с. Христофорівка, оглядової зони у с. Лозуватка, відпочинкової зони у с. Грузька Григорівка та Інгулець.	здійснено доброустрій не менше 3 туристичних дестинацій	+	+	+	5 000,0	Відділ економічного розвитку та інвестицій	Бюджет Лозуватської СР, обласний, державний бюджети та інші джерела не заборонені законодавством
15. Ремонт дорожнього покриття на ключових туристичних маршрутах Формування проєкту, пошук фінансування та здійснення ремонтних робіт дороги с. Тернівка — ст. Гейківка.	відремонтовано не менше 20 км доріг				30 000,0	Відділ економічного розвитку та інвестицій	Бюджет Лозуватської СР, обласний, державний бюджети та інші джерела не заборонені законодавством
16. Підвищення рівня сервісу — збір статистичних та аналітичних даних про товари, послуги та продукти, які споживають туристи; — організація зустрічей для підприємців, молоді та краєзнавців громади про потенційні і перспективні товари, послуги і продукти, на які є попит серед туристів, а також тренінгів про початок власної справи у сфері туризму, відновлення та розвиток традиційних місцевих ремесел як форми туристичних послуг.	Не менше 2 щорічних зустрічей за участі 25 унікальних учасників кожна	+	+	+	0	Відділ економічного розвитку та інвестицій Відділ загальної та організаційної роботи	-
1.3. Створити умови для розвитку сільськогосподарських підприємств							
17. Проведення Лозуватської Ярмарки — дослідження та формування пропозиції для малих та середніх виробників готової продукції в сусідніх громадах (переваги продажу на ринку, які умови оренди місць торгівлі, яка ціна збору за місця торгівлі) — доброустрій місцевого ринку та території поруч, -маркетинг проведення Лозуватської Ярмарки в Кривому Розі (реклама, залучення відомих виконавців)	залучення не менше 30 дрібних малих та середніх виробників не менше 1000 учасників Ярмарки щороку			+	від 3 000,0 до 5 000,0	Відділ економічного розвитку та інвестицій Відділ загальної та організаційної роботи	Бюджет Лозуватської СР та інші джерела не заборонені законодавством
18. Програма розвитку сироваріння — створення проєктних пропозицій по розвитку сироваріння в громаді; — допомога з отриманням фінансування на закупівлю обладнання; — надання приміщення за пільговими умовами (у разі створення кооперативу).	не менше 2 діючих сироварень	+	+	+	0	Відділ економічного розвитку та інвестицій	-

Назва проєкту, короткий опис	Показники ефективності	Період			Приблизний бюджет, тис. грн	Відповідальні	Джерело фінансування
		2022	2023	2024-2027			
1.4. Збільшити кількість суб'єктів господарювання зареєстрованих в громаді і залучених для обслуговування МА «Кривий Ріг»							
19. Програма навчання та супроводу фермерів — надання юридичних консультацій у формі навчання для агровиробників; — проведення щопіврічних зустрічей з фермерами для обговорення існуючих проблем та ідей розвитку; — проведення консультації з написання заявок для залучення фінансування.	Не менше 10 навчальних зустрічей з юридичних питань від агро-виробників щороку	+	+	+	0	Відділ економічного розвитку та інвестицій	-
20. Створення пропозицій щодо розвитку допоміжної логістичної та обслуговуючої інфраструктури, пов'язаної з аеропортом «Кривий Ріг» дослідження розвитку допоміжної логістичної та обслуговуючої інфраструктури; створення пропозицій щодо розташування парковки, готелю, житла для працівників та студентів навчальних закладів, пов'язаних з аеропортом.	Сформовано не менше 10 пропозицій розвитку допоміжної логістичної та обслуговуючої інфраструктури		+		0	Відділ економічного розвитку та інвестицій Відділ земельних справ Відділ архітектури та містобудування	Бюджет Лозуватської СР та інші джерела не заборонені законодавством

Стратегічна ціль 2. «Підвищити рівень якості життя»

Назва проєкту, короткий опис	Показники ефективності	Період			Приблизний бюджет, тис. грн	Відповідальні	Джерело фінансування
		2022	2023	2024			
2.1. Підвищити рівень освітніх компетенцій							
21. Створення базового закладу з реалізації профільного навчання на базі Лозуватської опорної школи	€ 2 повних 9–11 класи			+	0	Управління освіти	-
Підвищення кваліфікації викладацького складу							
22. Участь викладачів у програмах підвищення кваліфікації Фінансова підтримка участі викладачів в EdCamp Ukraine, STEAM camp та інших освітніх заходах та програмах.	щорічно не менше 20 викладачів проходять курси	+	+	+	100,0 (щорічно)	Управління освіти	Бюджет Лозуватської СР та інші джерела не заборонені законодавством
23. Залучення нових фахівців Участь не менше одного навчального закладу громади у «Навчай для України» та програмі Корпусу Миру, доповнення договорів з викладачами умови про системне проходження онлайн навчання.	залучено 2 нових вчителів до громади за 3 роки	+	+	+	0	Управління освіти	-
24. Премія «Краций викладач громади» Щорічне преміювання 1 викладача громади за критеріями Національної премії «Global Teacher Prize Award».	проведено 3 заходи нагородження премією	+	+	+	50,0	Управління освіти	Бюджет Лозуватської СР та інші джерела не заборонені законодавством
Розвиток прикладних освітніх компетенцій для школярів							
25. Курс із проєктного менеджменту та створення стартапів для школярів Створення курсу для учнів 8–11 класів за участі агротех та промислових компаній з проєктного менеджменту та створення стартапів. Наприкінці курсу відбувається конкурс стартапів, спрямованих на вирішення актуальних проблем в громаді з призовим фондом чи можливостями навчання для переможців.	Не менше 50 унікальних учасників курсу щороку	+	+	+	1500,0	Управління освіти	Бюджет Лозуватської СР та інші джерела не заборонені законодавством
26. Профорієнтаційна програма для підлітків Профорієнтаційний супровід учнів 8–11 класів громади, який складається з серій лекцій чи менторських зустрічей для учнів шкіл від успішних випускників шкіл громади. Теми зустрічей стосувалися б обрання професії, можливостей вступу, стипендій, обмінів за кордоном, «нульових програм», інше. В рамках проєкту також можлива організація онлайн та офлайн стажувань.	Не менше 10 профорієнтаційних лекцій-зустрічей	+	+	+	50,0	Управління освіти	Бюджет Лозуватської СР та інші джерела не заборонені законодавством

Назва проєкту, короткий опис	Показники ефективності	Період			Приблизний бюджет, тис. грн	Відповідальні	Джерело фінансування
		2022	2023	2024-2027			
27. Активне позашкільля							
Проведення не менш як у 2 навчальних закладах громади неформальних мовних та/або волонтерських таборів (наприклад, GoGlobal camps, БУР-табори, інше). Проєкт також передбачає інформування учнів про різноманітні програми обміну та молодіжні можливості.	не менше 200 учасників таборів щороку		+	+	0	Управління освіти	-
Оновлення інфраструктури закладів освіти							
28. Реконструкція навчальних закладів							
Підготовка проєктів, отримання фінансування та проведення ремонтних робіт навчальних закладів із втіленням заходів енергозбереження у с. Лозуватка та с. Радіонівка. За наявності фінансування проведення реконструкції приміщень та заходів з утеплення в інших навчальних закладах громади.	не менше 2 ЗСО (заклади середньої освіти) реконструйовано	+	+	+	300 000,0	Управління освіти Відділ ЖКГ	Бюджет Лозуватської СР, державний бюджет
29. Реконструкція дошкільних навчальних закладів							
Реконструкція приміщень з втіленням заходів енергозбереження у с. Лозуватка та с. Чкалівка. За наявності фінансування проведення реконструкції приміщень та заходів з утеплення в інших навчальних закладах громади.	не менше 2 ДНЗ реконструйовано	+	+	+	100 000,0	Управління освіти	Бюджет Лозуватської СР, державний бюджет
30. Створення STEAM лабораторій у с. Вільне та с. Лозуватка							
Ремонт приміщення, купівля обладнання та планування курсів в рамках створення STEAM лабораторії.	створено 2 STEAM лабораторії			+	300,0	Управління освіти	Бюджет Лозуватської СР та інші джерела не заборонені законодавством
2.2. Підвищити рівень якості та доступності медичних послуг							
31. Забезпечення медичними працівниками							
Ремонт не менше 2 квартир (службове житло) для медичних працівників, щорічна участь у щонайменше 2 презентаціях в медичних коледжах та університетах України з ціллю приваблення випускників до громади, фінансова підтримка навчання на медиків випускників шкіл громади.	Не менше 2 нових медичних працівників в громаді		+	+	360,0	Центр ПСМД Керівництво громади	Бюджет Лозуватської СР та інші джерела не заборонені законодавством
32. Діагностичні виїзди							
Проведення не менше 30 виїзних діагностичних виїздів до віддалених населених пунктів громади щороку для визначення рівня цукру у крові, тахікардії, тиску, раннього виявлення інших хвороб.	Не менше 150 людей скористалися послугами діагностичних виїздів	+	+	+	100, 0 (щорічно)	Центр ПСМД	Бюджет Лозуватської СР та інші джерела не заборонені законодавством

Назва проєкту, короткий опис	Показники ефективності	Період			Приблизний бюджет, тис. грн	Відповідальні	Джерело фінансування
		2022	2023				
Охоплення медичними послугами							
33. Телемедицина в громаді							
Навчання працівників медичних закладів роботи з телемедичною системою.	проведено не менше 4 навчальних заходів	+			0	Центр ПСМД	-
34. Забезпечення матеріально-технічної бази медичних закладів							
Забезпечення ФАПів комп'ютерним обладнанням, рентгенапаратом, іншим матеріально-технічним обладнанням.	Забезпечено не менше 12 комп'ютерами та 1 рентгенапаратом	+	+	+	3 400,0	Центр ПСМД	Бюджет Лозуватської СР та інші джерела не заборонені законодавством
35. Оновлення інфраструктури закладів охорони здоров'я							
Реконструкція з урахуванням заходів енергозбереження амбулаторій у с. Лозуватка та с. Софіївка.	не менше 2 закладів реконструйовано		+	+	60 000,0	Центр ПСМД Відділ ЖКГ	Бюджет Лозуватської СР та інші джерела не заборонені законодавством
2.3. Збільшити рівень участі мешканців громади в культурних подіях громади							
36. Формування багатофункціональних культурних центрів							
Проєкт передбачає приєднання сільських клубів до великих будинків культури громади (у селах Вільне, Ранній Ранок, Грузьке, Данилівка, Лозуватка, Радіонівка, Христофорівка) з переглядом штатного розпису команди.	Створено 7 багатофункціональних культурних центрів		+		0	Управління освіти	-
На базі багатофункціональних культурних центрів також формуються плани розвитку сфери культури із активностями для різних вікових груп населення та план залучення додаткових коштів.							
37. Знакові культурні події							
Щорічне проведення Водної Регати, Зеленого фестивалю, Дня Села у різних населених пунктах громади.	Щорічно не менше 2 000 учасників великих заходів та не менше 1 000 учасників малих заходів	+	+	+	1100,0 (щорічно)	Управління освіти	Бюджет Лозуватської СР та інші джерела не заборонені законодавством
Створення або приваблення нових заходів, унікальних для громади з метою підвищення монетизації сфери та розвитку туризму.							
Заохочення мешканців створювати культурно-масові події (тематичні концерти, святкування, ярмарки, фестивалі тощо).							

Назва проєкту, короткий опис	Показники ефективності	Період			Приблизний бюджет, тис. грн	Відповідальні	Джерело фінансування
		2022	2023	2024-2027			
38. Створення коворкінг центру Ремонт приміщення в музичній школі громади, купівля обладнання та літератури. Формування плану подій на базі коворкінг центру та умов користування.	не менше 30 постійних користувачів коворкінг центру			+	300,0	Управління освітою	Бюджет Лозуватської СР, державний бюджет та інші джерела не заборонені законодавством
39. Арт-об'єкти громади Створення не менше 5 арт-об'єктів громади (мурали, скульптури чи інші об'єкти) на території громади, потенційно всі в одному населеному пункті (наприклад, с. Інгулець) для створення додаткової туристичної дестинації у селі.	Створено не менше 5 арт-об'єктів у громаді		+		50,0	Управління освіти	Бюджет Лозуватської СР та інші джерела не заборонені законодавством
40. Виставкова експозиція Створення виставкової експозиції на базі Лозуватського багатофункціонального культурного центру.	більше 1000 відвідувачів виставкової експозиції за 3 роки		+		0	Відділ економічного розвитку та інвестицій Відділ земельних справ Відділ архітектури та містобудування	Бюджет Лозуватської СР та інші джерела не заборонені законодавством
41. Підвищення кваліфікації працівників закладів культури Проведення не менш як у 2 навчальних закладах громади неформальних мовних та/або волонтерських таборів (наприклад, GoGlobal camps, БУР-табори, інше). Проєкт також передбачає інформування учнів про різноманітні програми обміну та інші можливості для молоді.	щорічно не менше 5 працівників закладів культури проходять навчання	+	+	+	0	Управління освіти	-
42. Реконструкція БК у с. Данилівка та с. Ранній Ранок Проведення реконструкції з урахуванням заходів енергозбереження закладів культури. Реконструкція також має включати простори для нових функцій, при створенні багатофункціональних культурних центрів у громаді.	проведено реконструкцію у 2 закладах культури		+	+	7 000,0	Управління освіти Відділ ЖКГ	Бюджет Лозуватської СР та інші джерела не заборонені законодавством

Назва проєкту, короткий опис	Показники ефективності	Період			Приблизний бюджет, тис. грн	Відповідальні	Джерело фінансування
		2022	2023	2024-2027			
2.4. Збільшити кількість дітей та дорослих, які регулярно займаються спортом							
43. Масові спортивні заходи Вивчення спортивних потреб мешканців, створення річного календарю малих та великих спортивних подій (фестивалі, змагання, конкурси, флешмоби, спільні тренування), пошук фінансування та проведення цих заходів. Фінансова підтримка спортивних подій ініційованих місцевими жителями.	Щорічно не менше 30 малих спортивних заходів із загальною кількістю 1 000 учасників та 2 великі події на не менше ніж 500 учасників кожна	+	+	+	100,0 (щорічно)	Управління освіти	Бюджет Лозуватської СР та інші джерела не заборонені законодавством
44. Наметові табори для дітей Підготовка програми, яка охоплює оздоровлення, навчання, час для відпочинку та дозвілля. Пошук фінансування та реалізація проєкту.	Створено не менше 2 спортивних клубів чи ініціатив		+	+	20,0 (щорічно)	Управління освіти	Бюджет Лозуватської СР та інші джерела не заборонені законодавством
45. Розвиток спортивних клубів та секцій Виявлення лідерів спорту (в громаді чи поза її межами), які є тренерами або активно займаються популярними видами спорту; налагодження співпраці для проведення нових спортивних секцій в громаді. Щорічне проведення фестивалю спорту (подія, на якій спортивні клуби громади та професійні спортивні гуртки проводять відкриті майстер-класи та ігри, аби зацікавити нових членів).	Створено не менше 2 спортивних клубів чи ініціатив		+	+	20,0 (щорічно)	Управління освіти	Бюджет Лозуватської СР та інші джерела не заборонені законодавством
46. Нові спортивні об'єкти Будівництво мультиспортивного майданчика та памп-парку в межах парку в с. Лозуватка. Оновлення спортивного стадіону в рамках реконструкції опорної школи в с. Лозуватка. Оновлення та створення нових футбольних та волейбольних майданчиків у громаді.	Побудовано не менше 5 нових спортивних об'єктів	+	+	+	50,0	Управління освіти	Бюджет Лозуватської СР та інші джерела не заборонені законодавством

Назва проєкту, короткий опис	Показники ефективності	Період			Приблизний бюджет, тис. грн	Відповідальні	Джерело фінансування
		2022	2023	2024-2027			
2.5. Підвищити рівень благоустрою в громаді							
47. Комплексний ремонт дорожньо-транспортної мережі Комплексний ремонт дорожньо-транспортної мережі з урахуванням стандартів доступності та розвитку велосипедної інфраструктури від автошляху Н23 до с. Надія та та доріг місцевого значення.	відремонтовано не менше 90 тис. кв. м доріг	+	+	+	25 000, 0	Відділ ЖКГ	Бюджет Лозуватської СР, обласний, державний бюджети та інші джерела не заборонені законодавством
48. Створення комунального автобусного маршруту громади із забезпеченням доступності Потенційні маршрути: від с. Лозуватка до с. Гейківка, від с. Лозуватка до с. Христофорівка.	зростання рівня задоволеності транспортом в громаді з 2.2 до 3			+	-	Керівництво громади	Бюджет Лозуватської СР, обласний, державний бюджети та інші джерела не заборонені законодавством
49. Ремонт мережі водопостачання та водовідведення Проєкт передбачає пошук фінансування та реалізацію ремонтних робіт мереж водопостачання та водовідведення в с. Ингулець, с. Чкалівка (20 км), с. Грузьке та с. Новолозуватка (20 км), с. Лозуватка (50 км).	відремонтовано не менше 90 км мереж водопостачання та водовідведення		+	+	50,0	Відділ ЖКГ	Бюджет Лозуватської СР, обласний, державний бюджети та інші джерела не заборонені законодавством
Доброустрій публічних просторів							
50. Парк у с. Лозуватка Проєкт включає будівництво парку у с. Лозуватка.	збудовано парк у с. Лозуватка	+	+	+	13 500,0	Відділ ЖКГ	Інші джерела не заборонені законодавством
51. Доброустрій центральних громадських просторів Створення вуличних меблів, освітлення, озеленення в центральних місцях збору населення в с. Данилівка, с. Христофорівка, с. Ранній Ранок, с. Чкалівка, с. Радіонівка, с. Грузьке, с. Вільне, с. Софіївка.	не менш 7 нових центральних публічних просторів	+	+	+	500,0	Відділ ЖКГ	Бюджет Лозуватської СР та інші джерела не заборонені законодавством

Назва проєкту, короткий опис	Показники ефективності	Період			Приблизний бюджет, тис. грн	Відповідальні	Джерело фінансування
		2022	2023	2024-2027			
52. Wi-Fi в громадських просторах Проєкт передбачає пошук фінансування та забезпечення швидкісним інтернетом публічних просторів громади в с. Данилівка, с. Христофорівка, с. Ранній Ранок, с. Чкалівка, с. Радіонівка, с. Грузьке, с. Вільне, с. Софіївка	Не менше 7 центрів громади забезпечені інтернетом	+	+	+	100,0 (щорічно)	Управління освіти	Бюджет Лозуватської СР та інші джерела не заборонені законодавством
53. Нові дитячі майданчики Будівництво сучасних і безпечних дитячих майданчиків в с. Лозуватка, с. Зелений Гай, с. Грузьке, с. Радіонівка, с. Надія, с. Софіївка, с. Христофорівка, с. Данилівка, с. Лозуватка, с. Чкалівка.	Створено 9 сучасних дитячих майданчиків	+	+	+	900, 0	Відділ ЖКГ	Бюджет Лозуватської СР та інші джерела не заборонені законодавством
2.6. Зменшити кількість кримінальних правопорушень							
54. Реконструкція та встановлення нових систем вуличного освітлення Проєкт передбачає встановлення або реконструкцію систем вуличного освітлення в селах Дружба, Ингулець, Грузьке, Новолозуватка, Лозуватка, Надія, Мар'янівка.	Оновлено не менше 20 км вуличного освітлення в громаді	+	+	+	10 000,0	Відділ ЖКГ	Бюджет Лозуватської СР та інші джерела не заборонені законодавством
55. Встановлення камер відеоспостереження Проєкт передбачає встановлення камер відеоспостереження в школах громади та центрах сіл громади за принципом пріоритетності (попереднє вивчення найбільш небезпечних місць в старостатах).	Встановлено не менше 10 камер відеоспостереження в кожному старостаті громади		+	+	210,0	Відділ ЖКГ	Бюджет Лозуватської СР та інші джерела не заборонені законодавством
56. Встановлення сигналізації Проєкт передбачає вивчення найбільш небезпечних місць в старостатах.	встановлено сигналізацію на не менше ніж 7 об'єктах		+	+	50,0	Відділ ЖКГ	Бюджет Лозуватської СР та інші джерела не заборонені законодавством
57. Програма попередження злочинів Ініціатива передбачає вивчення найбільш поширених злочинів в громаді, портрету правопорушників та залучення не менше 10 правопорушників щорічно до соціальних проєктів громади (волонтерство, допомога з організацією заходів громади, інше).	Зменшення кількості правопорушень на 1 000 населення		+	+	50,0	Відділ ЖКГ	Бюджет Лозуватської СР

Назва проєкту, короткий опис	Показники ефективності	Період			Приблизний бюджет, тис. грн	Відповідальні	Джерело фінансування
		2022	2023	2024-2027			
<p>58. Забезпечення техніки і спорядження для поліцейського офіцера громади</p> <p>Придбання техніки, благоустроїв приміщень, надання доступу до внутрішніх баз даних, мережі відеоспостереження для комфортної роботи поліцейського офіцера громади.</p> <p>Вивчення потреб СПК та надання щорічного фінансування для купівлі необхідної техніки та спорядження.</p>	є поліцейський офіцер громади		+	+	1 400,0	Відділ ЖКГ	Бюджет Лозуватської СР та інші джерела не заборонені законодавством
2.7. Підвищити рівень оцінки навколишнього середовища в громаді							
<p>57. Програма поводження з відходами</p> <p>Проєкт передбачає ліквідацію наявних стихійних сміттєзвалищ, створення нових майданчиків для сміттєвих баків в громаді, оновлення сміттєвої техніки та баків, встановлення додаткових урн в публічних просторах громади.</p>	<p>Зменшення кількості стихійних сміттєвих звалищ з 40 до 15</p> <p>Не менше 2 нових майданчиків для сміттєвих контейнерів</p> <p>Не менше 2 одиниць нової сміттєвої техніки</p> <p>Не менше 10 нових урн</p>		+	+	33 400,0	Відділ ЖКГ	Бюджет Лозуватської СР та інші джерела не заборонені законодавством

Стратегічна ціль 3. «Підвищити рівень якості життя»

Назва проєкту, короткий опис	Показники ефективності	Період			Приблизний бюджет, тис. грн	Відповідальні	Джерело фінансування
		2022	2023	2024			
3.1. Підвищити рівень залученості жителів громади							
<p>58. Впровадження Бюджету участі</p> <p>Створення інструменту участі жителів громади у розподілі місцевого бюджету, інформування мешканців про конкурс проєктів для участі шляхом публікації у Інформаційному бюлетені громади, презентацій, поширення інформації у соціальних мережах.</p> <p>Окремо ініціатива передбачає проведення не менше 1 тренінгу з проєктного менеджменту громадських проєктів щороку для підвищення рівня проєктів Бюджету участі.</p>	Реалізовано не менше 3 ініціатив на загальну суму 33 тис. грн щороку	+	+	+	300,0	Відділ загальної та організаційної роботи	Бюджет Лозуватської СР
<p>59. Створення інформаційного бюлетеня громади</p> <p>Інформаційний бюлетень про найважливіші події в житті громади буде поширюватись на афішах в публічних просторах громади (школи, клуби, дошки оголошень), на офіційному сайті та сторінках у соціальних мережах.</p>	Не менше 4 серій виданих інформаційних бюлетнів щороку		+	+	20,0	Відділ загальної та організаційної роботи	Бюджет Лозуватської СР, інші джерела
<p>60. Активні вихідці громади</p> <p>Ініціатива включає підготовку переліку контактів активних та небаждужий уродженців громади, які живуть поза її межами та їх залучення до проєктів громади (Кампанія «перереструй ФОП в громаду», Кампанія «заправляйся в Лозуватці», менторство для випускників школи громади, співфінансування проєктів та інше)</p>	Підтримка налагоджених контактів з не менш 10 вихідцями громади	+	+	+	0	Керівництво громади Відділ загальної та організаційної роботи	-
3.2. Підвищити рівень ефективності сільської ради							
<p>61. Програма збору статичних даних</p> <p>Проєкт передбачає запровадження збору статистичних та якісних даних, необхідних для моніторингу виконання проєктів розвитку.</p>	Зібрано всі показники ефективності та моніторингу стратегії в базовий рік (2022)	+			0	Усі структурні підрозділи сільської ради	-
<p>62. Система електронного документообігу</p> <p>Створення системи та проведення навчання серед працівників сільської ради та старост громади по її користуванню.</p>	Зменшення часу на підготовку до сесій сільської ради вдвічі			+	10,0	Відділ загальної та організаційної роботи	Бюджет Лозуватської СР, інші джерела

Назва проєкту, короткий опис	Показники ефективності	Період			Приблизний бюджет, тис. грн	Відповідальні	Джерело фінансування
		2022	2023	2024-2027			
63. Система електронного голосування Купівля та налаштування системи електронного голосування на сесіях Лозуватської сільської ради.	Зменшення часу на опрацювання результатів сесій вдвічі		+		75,0	Відділ загальної та організаційної роботи	Бюджет Лозуватської СР, інші джерела
64. Програма навчання працівників ОМС та старост Щорічно проводити/брати участь у 4 практичних семінарах з проєктного менеджменту, написанню грантових заявок, зовнішнім (брендинг громади, пропозиції партнерства для бізнесу — оформлення привабливих пропозицій, залучення місцевих мешканців) та внутрішнім (ефективне проведення робочих нарад) комунікаціям, просторовому плануванню громади, цифровій грамотності.	Не менше 8 старост та 20 працівників сільської ради пройшли навчання	+	+	+	30,0	Керівництво сільської ради Відділ кадрового забезпечення громади	Бюджет Лозуватської СР, інші джерела
65. Програма «Енергоефективність комунальних установ» Покладення обов'язків енергоменеджера на одну із штатних одиниць сільської ради та проведення енергоаудит комунальних установ громади. Формування та реалізації плану дій з впровадження системи енергоменеджменту. Енергоменеджер відповідальний за пошук фінансування на заходи енергоменеджменту разом з керівниками комунальних установ громади.	Проведено енергоаудит 9 комунальних установ громади	+			0	Відділ ЖКГ	-
66. Цех з виробництва паливних брикетів (котельня для теплостачання з альтернативних джерел енергії) Підготовка проєкту, пошук фінансування для встановлення лінії з виробництва паливних брикетів для потреб громади, підготовку котельні в с.Лозуватка для теплостачання з альтернативних джерел енергії. Виконання проєкту можливе тільки за знаходження зовнішнього фінансування — підтримка бізнесу, фонд державного регіонального розвитку чи інших.	не менш як 50 % зменшення витрат на опалення комунальних установ громади			+	2500,0	Керівництво сільської ради Відділ ЖКГ	Бюджет Лозуватської СР та інші джерела не заборонені законодавством
67. КП «Зеленбуд» Створення КП з надання послуг благоустрою з умовою налаштування КПЕ(ключові показники ефективності), за яким відбуватиметься преміювання працівників підприємства.	Зменшення рівня заборгованості комунальних підприємств громади на 30%	+			-	Керівництво сільської ради	Бюджет Лозуватської СР

3.3. Підвищити ефективність комунальних підприємств громади

Назва проєкту, короткий опис	Показники ефективності	Період			Приблизний бюджет, тис. грн	Відповідальні	Джерело фінансування
		2022	2023	2024-2027			
68. Оновлення стану оснащення КП сучасним обладнанням Придбання обладнання для КП відповідно до оцінки перспектив запровадження нових послуг і покращення якості вже існуючих.	Не менше 3 одиниць нової техніки для КП		+	+	2000,0		Бюджет Лозуватської СР, обласний, державний бюджети
3.4. Підвищити рівень адміністративних та соціальних послуг в громаді							
69. Створення ЦНАП Створення концепції ЦНАП, положення та регламенту, формування переліку послуг ЦНАП, підготовка та запуск ЦНАП.	Запровадження системи надання не менше 150 нових послуг	+			3000,0	Відділ загальної та організаційної роботи	Бюджет Лозуватської СР та інші джерела не заборонені законодавством
70. Оновлення електронних інструментів на сайті громади Оновлення системи електронних звернень, петицій і голосувань на сайті громади в рамках платформи e-dem	Зростання кількості звернень від громадян на 50%		+		10,0	Відділ загальної та організаційної роботи	Бюджет Лозуватської СР та інші джерела не заборонені законодавством
71. Створення чатботу громади Чатбот/чат громади — інструмент для отримання інформації про про сільську раду, її діяльність, проєкти, прийняті рішення, відповіді на часті запити, доступні адміністративні, комунальні та інші послуги. Ініціатива включає створення чатботу в рамках використання платформи e-dem, а також його популяризацію серед мешканців громади.	Кількість запитів у чатбота від представників зацікавлених сторін не менше 300 у 2023 році та не менше 500 у 2024 році		+	+	10,0	Відділ загальної та організаційної роботи	Бюджет Лозуватської СР, інші джерела

Орієнтовний бюджет стратегії розвитку: 649 млн 828 тис. грн

ДОДАТОК 2

ПРОГРАМИ ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ МСБ

Програми фінансової підтримки МСБ на безповоротній основі (гранти, часткове покриття витрат)

Назва програми	Мета програми	Цільова аудиторія	Сума гранту на 1 заявника
Надання одноразової допомоги для започаткування власної справи безробітним, які бажають займатися підприємництвом діяльністю від Державного центру зайнятості	Забезпечення зайнятості для безробітних	Безробітні, які офіційно зареєстровані у службі зайнятості і бажають відкрити власну справу	До 100 тис. грн
Компенсація витрат роботодавця у разі працевлаштування безробітного на створене ним нове робоче місце від Державного центру зайнятості	Забезпечення зайнятості для вразливих груп населення	Суб'єкти малого і середнього підприємництва	В розмірі єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування працевлаштованого
Український фонд стартапів	Підтримка інновацій, розвитку економіки, створення робочих місць, заохочення підприємництва	Українські комерційно орієнтовані компанії на ранній стадії розвитку (pre-seed and seed) із перспективними та інноваційними технологічними ідеями, які мають потенціал глобального комерційного успіху	Від \$25 тис. до \$75 тис.
Програма часткової компенсації вартості с/г техніки та комплектуючих вітчизняного виробництва	Забезпечення сільськогосподарських товаровиробників вітчизняною технікою та обладнанням для агропромислового комплексу	Юридичні особи та фізичні особи — підприємці, основною діяльністю яких є виробництво сільськогосподарських товарів	25% від вартості техніки та обладнання
Фінансова підтримка розвитку садівництва, виноградарства та хмелярства	Розвиток садівництва, виноградарства та хмелярства	Сільгоспвиробники які працюють у сфері садівництва, виноградарства та хмелярства	До 80% витрат на придбання садивного матеріалу; до 50% витрат на спорудження шпалери і встановлення систем краплинного зрошення, нове будівництво та реконструкція холодильників, цехів переробки та об'єктів із заморожування продукції; придбання технологічних ліній для товарної обробки та переробки продукції; до 30% на придбання техніки, механізмів та обладнання (зокрема, іноземного)

Назва програми	Мета програми	Цільова аудиторія	Сума гранту на 1 заявника
Фінансова підтримка розвитку фермерських господарств	Розвиток фермерських господарств	Фермерські господарства	До 361 тис. грн
Державна підтримка розвитку тваринництва та переробки с/г продукції	Розвиток тваринництва та переробки сільськогосподарської продукції	Суб'єкти господарювання — юридичні особи та фізичні особи — підприємці, зокрема сімейні фермерські господарства, що провадять діяльність у галузі тваринництва та бджільництва, а також фізичні особи, у яких наявні бджолосімі	До 50 млн. грн
Український культурний фонд	Підтримка культурних та креативних індустрій	Суб'єкти малого і середнього підприємництва у сфері культурних та креативних індустрій	До 1 млн. грн
Інвестиційні дотації в рамках Програми «Кредитна лінія ЄБРР-EU4Business — Етап II»	Підтримка розвитку малого і середнього підприємництва у галузях сільського господарства, виробництва та послуг, нерухомості та туризму, інформаційних технологій	для підприємств з середньорічним товарообігом до 50 млн. євро (або з максимальною вартістю усіх активів до 43 млн. євро) та кількістю працівників до 250, що працюють у галузях сільського господарства, виробництва та послуг, нерухомості, туризму та інформаційних технологій	До € 1 млн.

Програми фінансової підтримки МСБ на поворотній основі (пільгові кредити)

Назва програми	Мета програми	Цільова аудиторія	Сума гранту на 1 заявника
Державна програма для підприємців «Доступні кредити 5-7-9»	Підтримка малого і середнього підприємництва	Суб'єкти малого і середнього підприємництва (за винятком окремих категорій)	До 50 млн. грн
Програма соціального інвестування WNISEF	Підтримка соціального підприємництва	Соціальні підприємства (або на підприємстві працює більше 50% співробітників, які представляють вразливі групи населення, і велика частина прибутку реінвестується в розвиток компанії для створення нових робочих місць, або на підприємстві працює менше 50% співробітників, які представляють вразливі групи, і щонайменше 10% від прибутку спрямовано на соціальну мету, або мінімум 20% від прибутку спрямовано на соціальну мету)	До \$100 тис.
Поворотна фінансова допомога Українського державного фонду підтримки фермерських господарств	Підтримка розвитку фермерства	Фермерські господарства	До 500 тис. грн

Назва програми	Мета програми	Цільова аудиторія	Сума гранту на 1 заявника
Програма фінансової підтримки заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів	Розвиток агропромислового комплексу	Суб'єкти господарювання агропромислового комплексу, включно з фізичними особами підприємцями які провадять діяльність у галузях тваринництва	До 15 млн грн
Державна програма кредитування з покриттям державними гарантіями на портфельній основі	Підтримка розвитку малого і середнього підприємництва у сферах: виробництво, послуги, торгівля, будівництво, сільське господарство, транспорт, інформаційні технології	Мікро-, малий та середній бізнес із кількістю співробітників до 250 та річним доходом від діяльності не більше еквіваленту € 50 млн, в тому числі із врахуванням пов'язаних контрагентів	Покриття державними гарантіями до 70% від суми кредиту до 100 млн грн
Проект доступу до довготермінового фінансування спільний від Міжнародного банку реконструкції та розвитку (МБРР)	Довгострокове фінансування експортно-орієнтованих приватних підприємств	Експортно-орієнтовані суб'єкти малого і середнього підприємництва	До \$ 8 млн
Програма для кредитування малих та середніх підприємств спільно з Європейським банком реконструкції та розвитку (ЄБРР)	Підтримка Угоди про поглиблену та всеохоплюючу зону вільної торгівлі України з ЄС (ПВЗВТ)	Мікро-, малий та середній бізнес із кількістю співробітників не більше 249 та річним доходом від діяльності не більше € 50 млн, в тому числі із врахуванням пов'язаних контрагентів	До € 3 млн субкредиту
Програма мікрокредитування Фонду розвитку підприємництва	Фінансування виробництва, сфери послуг, сільського господарства, торгівлі (тільки для ФОП та мікропідприємств)	Мікро-, малий та середній бізнес із кількістю співробітників не більше 500 та річним доходом від діяльності не більше € 50 млн, в тому числі із врахуванням пов'язаних контрагентів	До € 250 тис.
Програма з рефінансування заходів підтримки системи кредитування у сільській місцевості фонду розвитку підприємництва	Фінансування виробництва, сфери послуг, сільського господарства, торгівлі	ФОП та мікропідприємства	До € 5 млн субкредиту
Спільний з Європейським інвестиційним банком Проект «Основний кредит для МСП та компаній з середнім рівнем капіталізації»	Розвиток МСП	Малі та середні підприємства, компанії з середнім рівнем капіталізації, приватні компанії, які не підпадають під визначення МСП/ КСРК, які реалізують прийнятні інвестиції в галузі енергетики та/або захисту навколишнього середовища, розвитку соціальної інфраструктури	До екв. 50 млн євро субкредиту
Позики в рамках Програми «Кредитна лінія ЄБРР-EU-4Business – Етап II»	Підтримка розвитку малого і середнього підприємництва у галузях сільського господарства, виробництва та послуг, нерухомості та туризму, інформаційних технологій.	Для МСП з середньорічним товарообігом до € 50 млн (або з максимальною вартістю усіх активів до € 43 млн) та кількістю працівників до 250, що працюють у галузях сільського господарства, виробництва та послуг, нерухомості, туризму та інформаційних технологій.	До € 110 тис.

Назва програми	Мета програми	Цільова аудиторія	Сума гранту на 1 заявника
Програма з рефінансування заходів підтримки системи кредитування у сільській місцевості фонду розвитку підприємництва	Фінансування виробництва, сфери послуг, сільського господарства, торгівлі	ФОП та мікропідприємства	До € 5 млн субкредиту
Кредити на підтримку технологій відновлюваних джерел енергії та енергоефективності в межах програми «Green for Growth»	Підтримка технологій відновлюваних джерел енергії та енергоефективності	МСП у сфері сільського господарства, які планують інвестувати у технології водозбереження та зрошення; підприємства роздрібною торгівлі для встановлення нових котлів та утеплення приміщень; підприємства, які інвестують у енергоефективність	До € 500 тис.
Позики у національній валюті в межах Програми «Вікно гарантій Ініціативи «East» в рамках Поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі (ПВЗВТ)»	Підтримка МСП в рамках Поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі (ПВЗВТ)	МСП, які планують інвестувати у сучасні та інноваційні технології; мікропідприємства, де працює менше ніж 10 співробітників; МСП агропродовольчого сектору	До 5 млн грн
Програма з підтримки фінансування інвестиційних проєктів малих та середніх підприємств за пріоритетними напрямками. Фонд розвитку підприємництва	Фінансування виробництва, сільського господарства, готельно-ресторанного бізнесу, проєктів з енергоефективності	Суб'єкти малого і середнього підприємництва	До € 250 тис.
Програма Європейського інвестиційного банку (ЄІБ): Initiative East в межах поглибленої та всеохопної зони вільної торгівлі (ПВЗВТ)	Підтримка МСП, які мають намір інвестувати у сучасні та інноваційні технології	Мікропідприємства агрохарчової галузі, де працює менше ніж 10 працівників	До € 25 тис.
Кредитна лінія ЄБРР – EU-4Business	Підтримка МСП, які мають намір інвестувати у нове обладнання та технології	Суб'єкти малого і середнього підприємництва	Кешбек до 15% від кредиту на суму до € 3 млн

**ДОЛУЧАЙТЕСЯ
ДО РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ**

